

Lokalplan nr. 400

for et område til seks vindmøller på Holmen 2

Ringkøbing-Skjern Kommune

13. juni 2017

Ringkøbing-Skjern Kommune
www.rksk.dk

Lokalplanen er udarbejdet af Lemvigegnens Landboforening
i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommunes planafdeling

Lokalplan nr. 400 er offentliggjort 16. juni 2017

Nærmere oplysninger

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

Forsidebilledet viser en visualisering af vindmøllerne set fra Tarmvej.

Indholdsfortegnelse

Lokalplan nr.400

Vindmøller på Holmen 2

Vejledning

Hvad er en lokalplan?	4
-----------------------------	---

Redegørelse

Lokalplanens baggrund og formål	6
Lokalplanområdet.....	7
Lokalplanområdets omgivelser	7
Lokalplanens indhold	9
Lokalplanens sammenhæng med anden planlægning	15
Lokalplanens forhold til anden Lovgivning.....	18
Miljøforhold	19
Tekniske forhold.....	21
Tilladelser eller dispensationer fra andre myndigheder	21
Servitutter.....	22

Planbestemmelser

Indledning.....	23
1. Formål	24
2. Område og zonestatus	24
3. Arealanvendelse	25
4. Udstykning	26
5. Bebyggelsens placering og omfang	26
6. Bebyggelsens udseende	28
7. Ubebyggede arealer.....	29
8. Veje, stier og parkering.....	29
9. Tekniske anlæg	30
10. Miljø.....	30
11. Grundejerforening.....	30
12. Betingelser for, at ny bebyggelse må tages i brug.....	30
13. Lokalplan og byplanvedtægt.....	31
14. Servitutter	31
15. Retsvirkninger.....	31
Offentlig bekendtgørelse af lokalplanen	32

Matrikelkort.....	Bilag 1
Eksisterende forhold	Bilag 2
Fremtidig arealanvendelse.....	Bilag 3

Vedhæftet:

- Ikke teknisk resumé
- Sammenfattende redegørelse

Vejledning

Hvad er en lokalplan?

Lokalplaner skal styre den fremtidige udvikling i et område og give borgerne og byrådet mulighed for at vurdere konkrete tiltag i sammenhæng med planlægningen som helhed.

I en lokalplan fastlægger byrådet bestemmelser for, hvordan arealer, nye bygninger, beplantning, veje, stier osv. skal placeres og udformes inden for et bestemt område.

Lokalplanen består overordnet af en redegørelse, planbestemmelser og tilhørende kortbilag.

Redegørelsen, hvor baggrunden og formålet med lokalplanen beskrives, og der fortælles om lokalplanens indhold. Herudover redegøres der bl.a. også for de miljømæssige forhold, om hvordan lokalplanen forholder sig til anden planlægning, og om gennemførelse af lokalplanen kræver tilladelser eller dispensationer fra andre myndigheder.

Planbestemmelserne, der er de bindende bestemmelser for områdets fremtidige anvendelse. Illustrationer samt tekst skrevet i *kursiv* har til formål at forklare og illustrere planbestemmelserne og er således ikke direkte bindende.

Kortbilag, der består af:

Matrikelkort, der viser afgrænsningen af området i forhold til skel.

Eksisterende forhold, der viser, hvorledes området er disponeret ved udarbejdelsen af lokalplanforslaget.

Arealanvendelseskort, der viser, hvordan området er disponeret. Kortet hænger nøje sammen med lokalplanbestemmelserne som er bindende. I tilfælde der er uoverensstemmelse mellem kort og bestemmelserne, så er det teksten, der er bindende.

Øvrige bilag kan være kommuneplantillæg og miljøscreening.

Hvorfor lokalplaner?

Planloven bestemmer, at byrådet har *pligt* til at udarbejde lokalplan, før der gennemføres større

udstyknings eller større bygge- og anlægsarbejder, herunder nedrivning af byggeri. Dette gælder også, når det er nødvendigt for at sikre kommuneplanens virkeliggørelse, eller når der skal overføres arealer fra landzone til byzone.

Byrådet har *ret* til på ethvert tidspunkt at beslutte at udarbejde et lokalplanforslag.

Lokalplanforslaget

Når byrådet har udarbejdet et forslag til lokalplan offentliggøres det i mindst 8 uger. I den periode har borgerne og andre interessenter lejlighed til at komme med bemærkninger, indsigelser eller forslag til ændringer. Når offentlighedsperioden er slut vurderer byrådet, i hvilken udstrækning man vil imødekomme eventuelle indsigelser og ændringsforslag. Herefter kan planen vedtages endeligt.

Hvis byrådet, på baggrund af de indkomne indsigelser, eller efter eget ønske, vil foretage så omfattende ændringer, at der reelt er tale om et nyt planforslag, starter proceduren forfra med offentliggørelse af et nyt lokalplanforslag.

Den endelige vedtagne lokalplan

Når byrådet har vedtaget lokalplanen endeligt og bekendtgjort denne, er den bindende for de ejendomme, der ligger inden for lokalplanens område. Det betyder, at der ikke må etableres forhold i strid med planens bestemmelser.

Lovlig eksisterende bebyggelse eller lovlig anvendelse, som er etableret før lokalplanforslaget blev offentliggjort, kan fortsætte som hidtil, selvom det er i strid med lokalplanen - også efter ejerskifte.

Lokalplanen medfører ikke pligt til at gennemføre de bebyggelser eller anlæg, der er beskrevet i planen.

Kommuneplantillæg nr. 62

Lokalplanen er *ikke* i overensstemmelse med de gældende kommuneplanrammer. Derfor ændres de eksisterende kommuneplanrammer i et tillæg til kommuneplanen. Tillægget offentliggøres samtidig med lokalplanen og med samme indsigelsesfrist.

Figur 1: Lokalplanområdets afgrænsning. Luftfoto optaget i 2016.

Lokalplanens baggrund og formål

Baggrunden for lokalplanen er en ansøgning om opstilling af 6 vindmøller med en totalhøjde på op til 149,9 meter i forlængelse af den eksisterende vindmøllepark på Holmen. Den samlede vindmøllepark vil herefter bestå af 12 vindmøller opstillet på to parallelle rette linjer. Området, hvor de ansøgte vindmøller ønskes opstillet, ligger inden for vindmølleområdet Holmen, der er udlagt i kommuneplan 2013-2025. Det ansøgte betragtes som en udvidelse af den eksisterende vindmøllepark. Ønsket er i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes vision om at være selvforsynende med energiproduktion fra alternative energikilder i 2020.

Debatfase

Ringkøbing-Skjern Kommune har gennemført en forudgående debatfase for projektet i perioden fra den 28. august til den 23. september 2016. De indkomne bemærkninger er indgået i udarbejdelse af miljørapport med VVM-redegørelse og miljøvurdering.

Projektforlag

Lokalplanen giver mulighed for opstilling af seks op til 149,9 meter høje møller med dertilhørende nødvendige vejadgange og tekniske anlæg, herunder transformerstation og koblingsstation. Vindmøllerne kan have en rotordiameter på minimum 112 og op til 130 meter. Navhøjden kan variere fra ca. 84 til 94 meter.

Formålet med lokalplanen

Denne lokalplan har overordnet til formål at sikre arealer til ovennævnte projektforslag på en måde, der udnytter de egnede områder til vindmøller bedst muligt samt at sikre, at de nye vindmøller opleves harmonisk i landskabet i sammenhæng med vindmøllerne på Holmen 1.

Derudover er det lokalplanens formål at sikre, at der i højest mulig grad tages hensyn til de omkringliggende beboelser og de landbrugs- og landskabsmæssige forhold samt kulturhistoriske interesser i nærområdet.

Endelig er det lokalplanens formål at sikre, at vindmøllerne etableres, så de ikke hindrer eller tager skade af eventuelle vandstandsstigninger i området, og det ønskes via lokalplanen sikret, at der ikke sker skade på vandløb, beskyttede naturarealer samt plante- og dyrearter.

Økonomi- og Erhvervsudvalget i Ringkøbing-Skjern Kommune besluttede på mødet den 6. december 2016, at der kan igangsættes udarbejdelse af plangrundlag for en udvidelse af vindmølleparken på Holmen. Det blev besluttet at udarbejde plangrundlag for et alternativ, hvor rotordiameteren er op til 117 meter, og et alternativ, hvor rotordiameteren er op til 130 meter. Idet forskellen på de to alternativer primært vedrører visuel fremtoning og produktionspotentiale, er nærværende lokalplan udarbejdet til at rumme begge projektforslag.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Figur 2 Vindmøllernes beliggenhed. Nye vindmøller er vist med blå signatur.

Lokalplanområdet

Beliggenhed og afgrænsning

Lokalplanområdets beliggenhed er vist på figur 2, og afgrænsningen fremgår af figur 1. Lokalplanområdet ligger i et åbent landskab 1 km nord for Nr. Bork, 2 km øst for Bork Havn, 1,8 km vest for Hemmet og 2 km syd for Hemmet Strand, se figur 2. Syd for lokalplanområdet løber Tarmvej (rute 423) i en afstand af 0,6 km. Omkring 2,8 kilometer mod syd løber kommunegrænsen til Varde Kommune.

Områdets størrelse, anvendelse og zonestatus

Lokalplanområdet omfatter et areal på cirka 30,4 ha, der ligger i landzone. Området anvendes i dag primært til landbrug. Området omfatter en del af afvandingsgrøften Geddegrøft med tilhørende sidegrøfter, som er reguleret via landvindingslaget Nr. Bork Enge. Projektet medfører en mindre omlægning af Geddegrøft samt etablering eller udbygning af op til tre overkørsler over vandløbene. Inden for lokalplanområdet findes desuden et areal med naturbeskyttet mose. Der ligger flere små søer i nærheden af lokalplanområdet.

Kulturinteresser og rekreative interesser

Der er ingen kendte fortidsminder inden for lokalplanområdet. Ifølge arkæologisk udtalelse fra ArkVest - Arkæologi Vestjylland er det at dømme ud fra omkringliggende registreringer forventeligt, at

der kan være fortidsminder i form af grave eller bopladser på området. ArkVest anbefaler en forundersøgelse, da der er stor risiko for at støde på hidtil ukendte fortidsminder. Der er ingen beskyttede diger inden for området.

Flyvergraven er en lille mindelund, der er etableret i 1948 på nedstyrtningsstedet for en allieret flyver under 2. verdenskrig. Mindelunden, der har bevaringsværdig kulturværdi og kan besøges af turister, ligger uden for lokalplanområdet. En del af vejadgangen til Flyvergraven ligger inden for lokalplanområdet. Lokalplanområdet bliver udover færdsel til Flyvergraven ikke anvendt rekreativt.

Lokalplanområdets omgivelser

Landskab og beplantning

Holmen udgør en del af fjordkystlandskabet i det sydøstlige hjørne af Ringkøbing Fjord. Området har karakter af et udstrakt, fladt slettelandskab, præget af plantager og hegn, med en meget ensartet struktur, og en stor landskabelig skala. Lokalplanområdets afstand til kysten er 1,4 km.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Bebyggelse

Nærmeste bebyggelse er spredte landbrug og beboelser i det åbne land. Nærmeste samlede bebyggelse er boligområde i Nr. Bork ca. 1 km sydvest for lokalplanområdet, Lyngby og Hemmet 1,6-1,8 km øst for lokalplanområdet samt sommerhusområderne ved Bork Havn og Hemmet Strand henholdsvis ca. 2 km vest og 2 km nord for lokalplanområdet. Nr. Bork Kirke ligger 1,8 km vest for lokalplanområdet, delvist afskærmet af læhegn i retning af projektområdet. Hemmet Kirke ligger 2,3 km øst for lokalplanområdet, og udsigten i retning mod lokalplanområdet er stort set afskærmet af bebyggelsen i Hemmet by.

Tekniske anlæg

Nærmeste anlæg er den eksisterende vindmøllepark på Holmen, som består af 6 stk. 135 m høje vindmøller med tilhørende tekniske anlæg. Afstanden mellem de to lokalplanområder er ca. 100 m. Ca. 2-2,5 km nordøst for lokalplanområdet står en husstandsvindmølle ved Hemmet Strand samt 5 stk. 60 m høje vindmøller ved

Skuldbøl. I en afstand af 4,5-7 km findes større vindmølleparker ved Lønborg Hede, Sdr. Bork og Sdr. Vium. Disse tre vindmølleparker kan evt. udbygges, eller vindmøllerne kan udskiftes til færre men større møller. En transformerstation, som bl.a. udgør tilkoblingspunktet for de eksisterende vindmøller på Holmen, er beliggende ved Hemmet 1,3 km øst for lokalplanområdet. Herfra udgår et mindre 60kW luftledningstracé syd om lokalplanområdet.

Afgrænsning

Lokalplanområdet har ikke naturlige eller matrikulære afgrænsninger men er afgrænset af hensynet til omstillingsmønsteret for det samlede vindmølleområde med eksisterende og nye vindmøller på Holmen. Lokalplanområdet har ikke overlap med lokalplanaafgrænsningen af det eksisterende vindmølleområde på Holmen. Lokalplanområdet omfatter arealer til adgangsveje til offentlig vej.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Foto af mindesten ved Flyvergrav. Eksisterende vindmøller på Holmen ses gennem bevoksningen.

Visualisering af de nærmeste nye og eksisterende vindmøller set fra det åbne landskab ved Flyvergrav.

Foto af mose beliggende i lokalplanområdet.

Figur 3 Lokalplanområdets omgivelser

Lokalplanens indhold

Anvendelse

Lokalplanen udlægger areal til opstilling af seks vindmøller med en maksimal totalhøjde på 149,9 m, med tilhørende adgangsveje, fundamenter og arbejdsarealer. Dertil kommer en 60/10 kV transformatorstation samt koblingsstation og teknikbygning til SCADA-anlæg.

Lokalplanen har i øvrigt til hensigt ikke at påvirke den eksisterende anvendelse af lokalplanområdet, så det kan fortsat benyttes som landbrugsområde, til afvanding og til øvrige arealanvendelser, som ikke er i konflikt med anlæggelsen og driften af vindmøllerne.

Vindmøllerne i lokalplanområdet forventes hver at have en kapacitet på 3,45-4,0 MW. Den samlede kapacitet for projektet er således ca. 20-24 MW. Produktionen fra de seks vindmøller, der er brugt til beregninger i miljørapporten, er beregnet til omkring 74.000-76.000 MWh årligt. Denne produktion svarer til cirka 16.900 husstandes årlige elforbrug.

Bebyggelse

Lokalplanen fastsætter møllernes maksimale højde og antal og fastsætter, hvor vindmøllerne kan placeres inden for lokalplanområdet. Bestemmelserne skal sikre, at vindmøllerne belaster naboer og det omgivende landskab mindst muligt.

Vindmøller

Inden for lokalplanområdet kan der opstilles seks ens vindmøller på to parallelle rette linjer med omtrent lige stor indbyrdes afstand. Opstillingen skal være indordnet strukturen i den eksisterende vindmøllepark på Holmen. Mølleafstanden vil være ca. 370 m i den sydvestlige række og 345 m i den nordøstlige række. Møllerne skal have en minimal totalhøjde på 140 m og en maksimal totalhøjde på 149,9 m. Vindmøllerne kan have en rotordiameter på 112-130 m, og navhøjden kan variere fra ca. 84 m til 94 m. Alle de opstillede møller inden for lokalplanområdet skal være ens, men højde og typemæssigt vil de være forskellige fra de eksisterende vindmøller på Holmen, der har en totalhøjde på 135 m samt en rotordiameter på 90 m og en navhøjde på 90 m.

El-tekniske anlæg

For tilkobling til det overordnede højspændingsnet kan der blive opsat en transformatorstation med en 60/10 kV transformator. Ved stationen kan der placeres en teknikbygning, der kan blive op til 50 m² og have en højde på op til 5,5 meter. Transformatorstationen kan optage et samlet areal på op til 4.000 m² og have en højde på 5,5 meter. Derudover kan der blive opstillet 1-2 teknikbygninger til koblingsstation og SCADA-anlæg i umiddelbar nærhed til vindmøllerne. Teknikbygningerne kan hver maksimalt blive op til 15 m² og op til 3 m høje. Transformatorstationen bliver ikke etableret, hvis den nærmere projektplanlægning viser, at det er muligt at afsætte strømmen via eksisterende transformatorstation.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Adgangsveje, arbejdsarealer og trafik

Adgangsveje

Lokalplanområdet indeholder ud over arealer til vindmøller også adgangsveje til projektområdet samt arbejdsarealer, se bilag 3. Arbejds- og servicevejene bliver op til 5,5 meter brede og bliver anlagt langs eksisterende elementer i landskabet såsom markskel og levende hegn. Ved transport af de store mølledele kan der blive behov for at udvide svingradier. Udvidelse af svingene vil blive etableret som midlertidige udvidelser ved at udlægge jernplader på jorden. Tilkørsel til lokalplanområdet sker ad Bandsbølvej og Houmvej via eksisterende offentlig vej og markvej, der udvides og forstærkes. Øvrige veje inden for lokalplanområdet nyanlægges.

Arbejdsarealer

Ved hver vindmølle bliver der etableret et service- og arbejdsareal på op til 2.000 m², til serviceeftersyn og vedligeholdelse i vindmøllernes levetid. I anlægsperioden kan der blive anlagt et større arbejdsareal, som vil blive fjernet umiddelbart efter, vindmøllerne er rejst. Herudover omfatter anlægsarbejderne etablering af midlertidige arbejdsarealer til arbejdsskure, P-pladser og til kortvarig opbevaring af større vindmølledele. Midlertidige grusarealer, som ikke bliver anvendt i driftsfasen, bliver brudt op og bortkørt til genanvendelse.

Vandstandsstigninger

Da der skal være mulighed for at der evt. senere kan ske vandstandsstigninger i dele af lokalplanområdet, indeholder lokalplanens bestemmelser, der sikrer, at etablering af vindmøller, veje, teknikbygninger og transformestation ikke vil konflikte med ønsker om vandstandsstigninger, og at der tages forholdsregler så transformestationen ikke vil tage skade deraf.

Trafik

I anlægsfasen vil der komme omkring 1500 lastbiler og specialetransporter med grus, beton, mølledele og kraner. Aktiviteterne i driftsperioden omfatter normalt to serviceeftersyn om året ved hver af de planlagte vindmøller

Landskab og eksisterende vindmøller

Da nye vindmøller vil adskille sig fra de eksisterende vindmøller på Holmen, er der udarbejdet visualiseringer, der viser mølleanlægget i sammenhæng. Møllerne i Holmen 1 og Holmen 2 er forskellige mht. udseende, harmoniforhold og totalhøjde, se figur 4. Her er vist en mølle med rotor diameter 90 m, 117 m og 126 m, der svarer til eksisterende mølletype samt mulige design for de nye møller. Fra nærområdet er forskellene synlige, men det er ikke så markant, at det ændrer

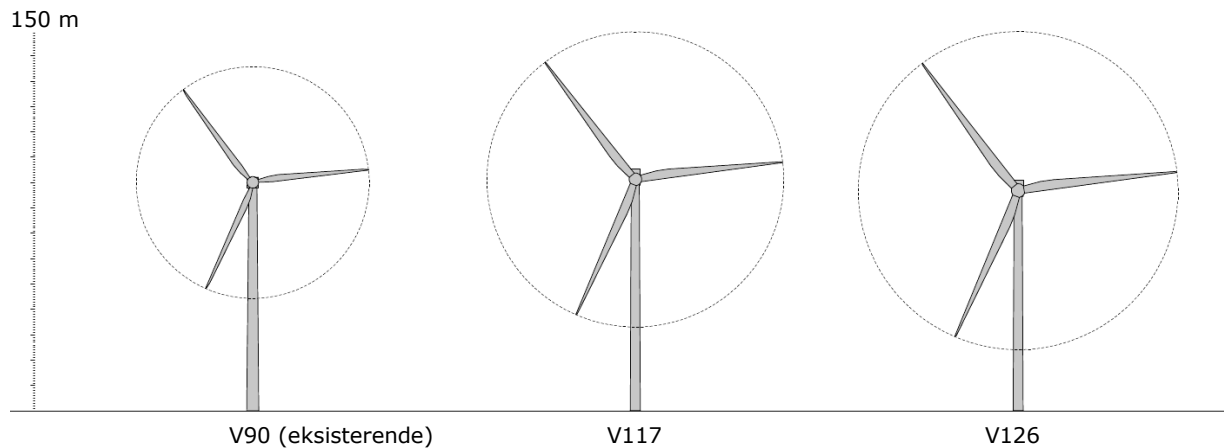
oplevelsen af vindmøllerne i Holmen 1 og Holmen 2 som en sammenhængende vindmøllepark i landskabet. Forskellen mellem V90 og V126 er større end mellem V90 og V117, men den væsentligste faktor i forhold til begge mølletyper er, at det samlede anlæg har en enkel og klar struktur, samt at der er en begrænset variation i navhøjde. Det er således vurderet, at den indbyrdes variation mellem mølletyperne for begge projekternes alternativerne er acceptabel.

Lokalplanområdet ligger omkring 2,5 km vest for den eksisterende vindmøllepark ved Skuldbøl. Disse møller er betydeligt mindre, og generelt er det nemt at adskille parkerne visuelt. Fra en deltrækning af Tarmvej syd for Vostrup ses mølleparkerne dog i et visuelt samspil, hvor mølleanlæggene opleves uklart afgrænsede og kan virke forstyrrende i forhold til hinanden. Det vurderes, at naturlige forskelle i lysforhold og vindretning samt rotationshastighed generelt vil betyde en øget visuel forskel og dermed en begrænsning af den uklarhed, der kan opleves forstyrrende.

Lokalplanområdet ligger omkring 4,5 km vest for vindmølleparken Lønborg Hede, der evt. kan udbygges fra 7 til 20 vindmøller. Tilsvarende kan vindmøller i parkerne ved Sdr. Bork og Sdr. Vium blive udskiftet til færre men større møller. Samspillet mellem den udvidede vindmøllepark på Holmen og de eksisterende og eventuelt nye/udskiftede vindmøller ved Lønborg Hede, Sdr. Bork og Sdr. Vium skal være visuelt og landskabeligt acceptabelt. I vurderingen af landskabspåvirkningen har oplevelsen fra nærområdet op til 4,2 kilometer fra området haft særlig stor interesse. Påvirkningen er gennemgået i miljørapporten, hvor de seks ansøgte vindmøller er visualiseret fra 25 steder i det omgivende landskab, herunder fra nabobeboelser og nærmeste veje. Et ikke teknisk resume af miljørapporten er vedhæftet, og enkelte af visualiseringerne er vist i lokalplanen. Det drejer sig om fire visualiseringer fra det omkringliggende landskab ved Svinkvej (figur 5-7), Hemmet (figur 8-10), Tarmvej (figur 11-13) og Bork Havn (figur 14-16). Det konkluderes i miljørapporten, at der i forhold til Holmen er tilstrækkelig afstand mellem de udlagte vindmølleparker til, at der ikke opstår betænkeligt samspil mellem de evt. udvidede vindmølleparker. Samlet set vil udvidelserne medføre et markant øget teknisk præg af landskabet men landskabet kan rumme det.

Fremtidig zonestatus

Lokalplanområdet forbliver i landzone.

Figur 4. Dimensioner af eksisterende og mulige nye mølletyper, der er visualiseret nedenstående (figur 5 til 16).

Figur 5. Eksisterende forhold. Fotoet er et panorama sammensat af tre fotos set fra Svinkvej. Eksisterende vindmøller på Holmen ses over plantagen i det flade fjordkystlandskab. Afstanden til nærmeste eksisterende mølle er 0,8 km.

Figur 6. Visualisering af 6 stk. V117 sammen med eksisterende vindmøller. Visualiseringen er et panorama sammensat af tre fotos set fra Svinkvej. Afstanden til nærmeste nye mølle er 0,8 km.

Figur 7. Visualisering af 6 stk. V126 sammen med eksisterende vindmøller. Visualiseringen er et panorama sammensat af tre fotos set fra Svinkvej. Afstanden til nærmeste nye mølle er 0,8 km.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Figur 8. Eksisterende forhold set fra Hemmet. Fire af de seks eksisterende vindmøller på Holmen ses over læhegnet. Afstanden til nærmeste eksisterende mølle er 2,7 km.

Figur 9. Visualisering af 6 stk. V117 sammen med eksisterende vindmøller set fra Hemmet. Afstanden til nærmeste nye mølle er 2 km.

Figur 10. Visualisering af 6 stk. V126 sammen med eksisterende vindmøller set fra Hemmet. Afstanden til nærmeste nye mølle er 2 km.

Figur 11. Eksisterende forhold set fra Tarmvej syd for Nr. Bork. De seks eksisterende vindmøller på Holmen ses over bebyggelsen. Afstanden til nærmeste eksisterende mølle er 3,5 km.

Figur 12. Visualisering af 6 stk. V117 sammen med eksisterende vindmøller set fra Tarmvej syd for Nr. Bork. Afstanden til nærmeste nye mølle er 2,6 km.

Figur 13. Visualisering af 6 stk. V126 sammen med eksisterende vindmøller set fra Tarmvej syd for Nr. Bork. Afstanden til nærmeste nye mølle er 2,6 km.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Figur 14. Eksisterende forhold, vist som panorama set fra Bork Havn. Eksisterende vindmøller på Holmen, ved Skuldbøl og Lønborg Hede ses over det åbne fjordkystlandskab. Afstanden til nærmeste eksisterende mølle er 2,3 km.

Figur 15. Visualisering af 6 stk. V117 sammen med eksisterende vindmøller set fra Bork Havn. Visualiseringen er vist som et panorama sammensat af to fotos. Afstanden til nærmeste nye mølle er 2,3 km.

Figur 16. Visualisering af 6 stk. V126 sammen med eksisterende vindmøller set fra Bork Havn. Visualiseringen er vist som et panorama sammensat af to fotos. Afstanden til nærmeste nye mølle er 2,3 km.

Lokalplanens sammenhæng med anden planlægning

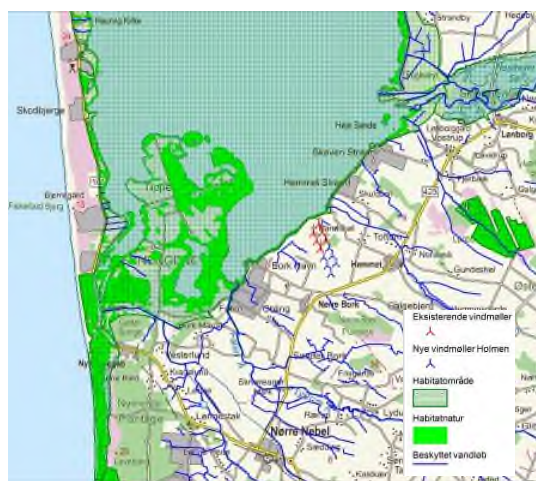
EU-naturbeskyttelsesområder

Ifølge bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Bekendtgørelse nr. 188 af 26. februar 2016) kan et planforslag ikke vedtages, hvis gennemførelse af planen kan betyde:

- at planen skader Natura 2000-områder,
- at yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivet (EU direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter) bilag IV, litra a) kan blive beskadiget eller ødelagt, eller at de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, kan blive ødelagt.

Figur 17: Fuglebeskyttelsesområde

Figur 18: Habitatområde, habitatnatur og § 3-beskyttede vandløb

Det nærmeste Natura 2000-område er Habitatområde nr. 62 Ringkøbing Fjord og Ny-mindestrømmen samt Ramsar- og Fuglebeskyttelsesområde nr. 43 Ringkøbing Fjord. Udvidelsen af vindmølleparken vil ske i retning væk fra fjorden, og afstanden fra lokalplanområdet er ca. 1,4 km. De næst nærmeste Natura 2000-områder er Habitatområde nr. 73 Lønborg Hede og Habitatområde nr. 61 Skjern Å i afstande af 5,5 og 7 km.

Vindmøllerne på Holmen placeres relativt tæt på det nærmeste Natura 2000-område, som foruden en række naturtyper og arter er udpeget for en række arter af træk og/eller ynglefugle. Fuglene er tilknyttet fjorden og de omkringliggende arealer på forskellig vis. Tipperhalvøen ca. 4 km nordvest for lokalplanområdet er et af Danmarks vigtigste områder for ynglende engfugle.

I miljørapporten er det vurderet, at vindmølleprojektet vil have en neutral effekt på de naturtyper og de arter, som er habitatområdernes udpegningsgrundlag, idet projektområdet ligger uden for habitatnatur og i store afstand til habitatnatur end de eksisterende vindmøller på Holmen.

Fuglene på udpegningsgrundlaget har det til fælles, at det er fugle tilknyttet kystområderne, hvor de yngler, raster eller søger føde i vandet eller på de nærliggende strandenge og landområder. Jf. Dansk Ornitologisk Forening (DOF-basen) har fuglearter på udpegningsgrundlagets også tilknytning til arealer beliggende inde på land, heriblandt set fra Holmen ved Bork samt fra Bandsbøl. Fugle i tilknytning til fuglebeskyttelsesområde Ringkøbing Fjord vurderes ikke at påvirkes væsentligt af mølleprojektet, da de primære yngle- og fourageringsområder ligger i en forsvarlig afstand til møllerne. Arealer omkring projektområdet har betydning som rasteområde for bl.a. store gåseflokke men indeholder ikke specielt egnede habitater i forhold til øvrige områder omkring Ringkøbing Fjord. Enkelte rovfugle på træk over projektområder har en evt. let forøget kollisionsrisiko. Risikoen vurderes ikke at have et omfang, der kan karakteriseres som en væsentlig negativ påvirkning, da risikoen for, at fugle kolliderer med vindmøller, i forvejen er meget lille.

Der er ikke kendskab til forekomst af Bilag IV-arter i projektområdet, og mølleplaceringer eller serviceveje berører ikke biotoper, hvor beskyttede arter eventuelt kan findes. Miljørapporten konkluderer, at projektet vil

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

være uden negative påvirkninger på bestandene af Bilag IV-arter samt den økologiske funktionalitet af arternes yngle- og rasteområder.

Vurderingen gælder såvel etablerings-, drifts- som nedtagningsfasen.

Beskyttede naturområder

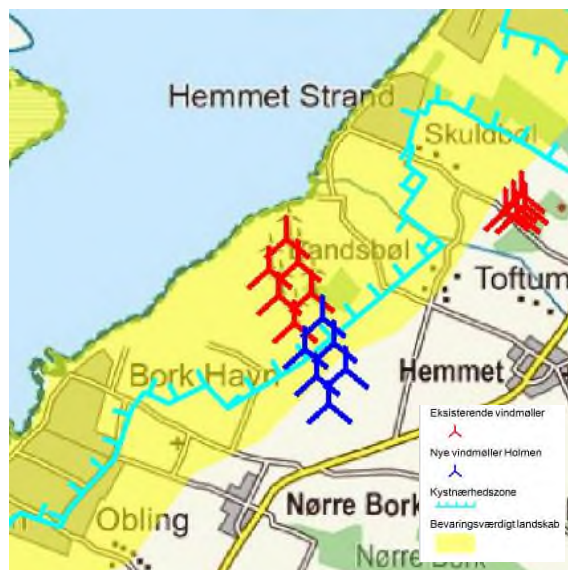
Inden for lokalplanområdet ligger en del af en beskyttet mose. Ingen veje, vindmøller eller omkringliggende arbejdsarealer placeres i beskyttede § 3-områder, men den sydvestligste mølle placeres tæt på mosen, se kortbilag 2. Mellem møllerækkerne og nær af tilkørselsvejen til de sydligste møller ligger nogle mindre § 3-beskyttede søer, hvoraf én er omgivet af lidt mose. Nord for lokalplanområdet ligger en § 3-beskyttet hede.

Det forventes, at grundvandsspejlet midlertidigt må sænkes, når fundamenterne skal støbes, da vandspejlet i området ligger højt. Dette vil i givet fald have en varighed af ca. 4 uger for hvert fundament, evt. forlænget med 3-4 uger, hvis der skal piloteres under fundamentet, og betonsøjlerne skal have mulighed for at sætte sig, før der etableres tryk ovenpå. Det oppumpede vand forventes bortskaffet ved lokal nedsivning på de omkringliggende marker, da dette miljømæssigt er det mest skånsomme og det, der vil give den mindste påvirkning af området grøfter, mose og andre små naturområder. Evt. kan vandet ledes direkte til mosen for at vedligeholde fugtigheden der. Med anvendelse af denne metode må det vurderes, at nærliggende mose og øvrige naturområder ikke vil blive væsentligt påvirket af vandstandssænkningen, hvis den pågår i højst ca. fire til otte uger.

Forholdet til kysten

Lokalplanområdet ligger delvist inden for kystnærhedszonen, hvor der ifølge planlovens § 5b kun kan planlægges for anlæg i landzone, hvis der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for den kystnære lokalisering. Inden for kystnærhedszonen ligger en del af lokalplanområdet, der svarer til placeringen af to af de nye møller.

Forholdet til kysten er behandlet i kommuneplan-tillæg nr. 62, hvor der er beskrevet følgende:

Figur 19: Kystnærhedszone og landskabsudpegning

“Den funktionelle begrundelse for en kystnær placering er, at vindmøllerne kan udnytte vindenergien effektivt, hvor vindressourcen er størst. Vinden kommer hyppigst fra vestlige retninger, og vindenergien i området er dermed høj. Områdets åbenhed og lave terrænuhed skyldes i høj grad dets kystnære placering, og placering af vindmøller i dette område vil således være velbegundet ud fra ønsket om en optimal udnyttelse af vindressourcen.

Anlæggets visuelle påvirkning af kystlandskabet er nærmere vurderet i miljørapportens kapitel 4 og appendiks 1, blandt andet gennem flere visualiseringer. Fra kysten, på langs af kysten og tværs over vandfladerne af Ringkøbing Fjord vil vindmøllerne påvirke oplevelsen af kystlandskabet. Udvidelsen af vindmølleparken på Holmen vil medføre en øget påvirkning fra tekniske elementer i forhold til oplevelsen af kystlandskabet. Anlægget optager dog en mindre del af kyststrækningen omkring fjorden, og det er stadig muligt at opleve kystlandskabet og dets karakteristika i landskabet. Der er i forvejen udsigt til flere vindmølleparker, og udvidelsen på Holmen forandrer ikke et nuværende indtryk af udsigt til mange vindmøller i horisonten. De eksisterende og nye vindmøller på Holmen vil fra kystområderne fremstå let forskellige, men de opleves overvejende som én sammenhængende vindmøllepark. På baggrund af dette er det vurderet, at vindmøllerne påvirker kystlandskabet i moderat grad, og at påvirkningen er acceptabel. Anlægget hindrer ikke offentlighedens adgang til kystområderne”.

Fredning, bevaringsværdige bygninger, kulturmiljøværdier mv.

Fredninger

Lokalplanområdets afgrænsning ligger omkring 0,7 km fra afgrænsningen af kirkezone til Nr. Bork Kirke og 1,6 km fra afgrænsningen af kirkezone til Hemmet Kirke. De nærmeste vindmøller er placeret omkring 1,8 km fra Nr. Bork Kirke og 2,5 km fra Hemmet Kirke. Projektet er ikke i direkte berøring med kirker og tilhørende kirkezoner. Der vil være en begrænset visuel påvirkning af udsigten fra Nr. Bork og Hemmet kirker men en mere betydelig påvirkning af indsigten mod kirkerne og den omkringliggende bebyggelse, jf. landskabsvurderinger i miljørapporten.

Kulturmiljøværdier

Mellem adgangsvej og byggefelt i lokalplanområdet ligger Flyvergraven, der som nedstyrtningssted for en allieret flyver under 2. verdenskrig er registreret som kulturhistorisk bevaringsværdi. I miljørapporten er der redegjort for den visuelle påvirkning, og det er vurderet, at omgivelserne til Flyvergraven bliver væsentligt påvirket, men at dette eller andre nærliggende kulturmiljøer ikke vil blive påvirket i betænkelig grad af vindmøllerne.

Som det fremgår af kortbilag 2 er der ingen beskyttede sten- og jorddiger eller fortidsminder inden for lokalplanområdet. ArkVest - Arkæologi Vestjylland tilkendegiver, at det er forventeligt, at der kan være fortidsminder på området. Ark-Vest anbefaler en forundersøgelse, da der er stor risiko for at støde på hidtil ukendte fortidsminder. Jordfaste fortidsminder eller kulturhistoriske anlæg vil være omfattet af Museumslovens § 27 (LBK nr. 358 af 8. april 2014).

Lavbundsareal og potentielle vandstandsstigninger
Hovedparten af lokalplanområdet ligger i et kunstigt afvandet landbrugsområde. Området er udvalgt til en forundersøgelse for eventuelt fremtidigt vådområde. En vandstandsstigning i området kan også ske, hvis landvindingslauget Nr. Bork Enge vælger at stoppe pumperne, der holder landbrugsarealet tørt. Det skal sikres, at etablering af vindmøller, adgangsveje, tekniske anlæg og transformerstationen sker under hensyntagen til, at der kan ske vandstandsstigninger. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der i forbindelse med vandstandsstigninger kan opstå § 3-områder eller habitat for bilag IV-arter. Der kan dermed opstå en situation, hvor der er givet tilladelse til projektet, og hvor der ved tilladelsens tilblivelse ikke er konstateret rastende eller ynglende bilag IV-arter i området, men hvor der ved projektets igangsættelse alligevel viser sig at

være bilag IV-arter i området. Her kan tilsynsmyndigheden for forbud efter Naturbeskyttelseslovens § 29a have pligt til at gribe ind og stoppe projektet med henblik på at sætte en ny undersøgelse af bilag IV-arter i gang jf. Miljøministeriets *Rapport om fremtidens planlægning for vindmøller på land*. Endvidere beskriver rapporten, at der er en række vilkår, som skal opfyldes i forbindelse med EU tilskud til etablering af vådområder. Det gælder f.eks. krav om omkostnings- og arealeffektivitet, som betyder, at eventuelle ekstraomkostninger til etablering af vindmøller i eksisterende og kommende vådområder forudsættes afholdt så vådområdets omkostnings- eller arealeffektivitet ikke påvirkes nævneværdigt. Er etableringen af vådområderne ikke omkostnings- eller arealeffektiv i forhold til vandrensning, vil vådområdeprojekterne ikke kunne opnå tilsagn om de statslige tilskud, der søges opnået som EU-refusion gennem Landdistriktsprogrammet.

Kommuneplanen

Kommuneplan 2013-2025 for Ringkøbing-Skjern Kommune omfatter retningslinjer for vindmølleplanlægningen i kommunen.

Lokalplanområdet ligger i det åbne land og er placeret i et område, der i Kommuneplan 2013-2025 er udlagt til seks vindmøller med en totalhøjde på op til 149,9 m. En af de nye møller samt tilkørselsvejen til lokalplanområdet ligger uden for den gældende kommuneplanramme, og bestemmelsen for kommuneplanrammen er udfyldt med de seks eksisterende vindmøller på Holmen. Kommuneplanen skal derfor via et kommuneplantillæg tilpasses, så den fremtidige rammeafgrænsning samt bestemmelse rummer den samlede ansøgte vindmøllepark med tolv møller.

Anlægget med seks nye vindmøller på Holmen er VVM-pligtigt, da vindmøller med en totalhøjde over 80 meter er VVM-pligtige anlæg i følge § 1, stk. 2 i bilag 1 til Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Da områdets rammebetingelser skal tilpasses, skal der i dette tilfælde udarbejdes kommuneplantillæg, der på baggrund af VVM-redegørelsen og den endelige anlægsbeskrivelse tilpasser rammeområdets afgrænsning, retningslinjer og rammebestemmelser. Endvidere ændres de eksisterende generelle retningslinjer for den enkelte vindmølles udformning, således at der gives mulighed for en variation imellem eksisterende og nye vindmøllers udseende. Rammeområdet skal indeholde plads til opstilling af tolv vindmøller med vejadgang, tilhørende tekniske anlæg, herunder en transformerstation samt bestemmelser til sikring af, at der etableres et støjkonsekvensområde omkring vindmøllerne. Rammeområdet har nummer 00ta085.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Kommuneplantillæg nr. 62 offentliggøres samtidig med lokalplanen.

Landzoneadministration – bonusvirkning

Lokalplanområdet er i landzone og forbliver i landzone. Lokalplanen erstatter de landzonetilladelser til bebyggelse og anlæg i landzone jævnfør Planlovens § 35 stk. 1, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse på betingelse af, at arealet reetableres, når det ikke længere er i brug til vindmølleområde. Ved retablering skal vindmøllerne, herunder fundamenter, tekniske anlæg og installationer fjernes af møllejer inden ét år efter driften er ophørt. Hvis fjernelse og retablering ikke er sket inden ét år, kan kommunen lade arbejdet udføre for grundejerens regning.

Lokalplanens forhold til anden Lovgivning

Miljøvurdering og VVM-redegørelse

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i henhold til "lov om miljøvurdering af planer og programmer", lovbekendtgørelse nr. 1533 af 10. december 2015, at lokalplanforslaget er omfattet af lovens krav om, at der skal udarbejdes en miljøvurdering. Forslaget til kommuneplantillæg ledsages af en Vurdering af Virkning på Miljøet – en såkaldt VVM-redegørelse - da opførelse af en vindmøllepark, hvor der er mere end tre møller eller møllerne har en totalhøjde over 80 meter, er et VVM-pligtigt anlæg.

Miljøvurdering og VVM-redegørelse foreligger som ét samlet og selvstændigt dokument kaldet miljørapporten, som opfylder begge lovgivninger og er offentliggjort sammen med forslag til lokalplan og kommuneplantillæg. Miljørapporten indeholder detaljerede beskrivelser og vurderinger af miljøforholdene, herunder visualiseringer af anlægget set fra det omgivende landskab. Der er i miljørapporten redegjort for et projektforslag med seks nye vindmøller med en navnhøjde på 91,5 m og en rotordiameter på 117 m samt et projektforslag med seks nye vindmøller med en navnhøjde på 87 m og en rotordiameter på 126 m, hvilket i begge tilfælde giver en totalhøjde på 149,9 m. Der er redegjort for, at den samlede vindmøllepark med eksisterende og nye møller vil bestå af to grupper af vindmøller med forskelligt udseende, men at vindmøllerne overvejende vil fremstå og opleves i landskabet som én sammenhængende vindmøllepark. Miljørapporten er offentliggjort som et selvstændigt dokument sideløbende med kommuneplantillægget og lokalplanen. Miljørapporten kan rekvireres ved kommunen, men et ikke-teknisk resumé af den udarbejdede miljørapport er ved-

lagt lokalplanen. Ved endelig vedtagelse af lokalplanen og kommuneplantillægget vil der samtidig blive udarbejdet en VVM-tilladelse.

Lov om fremme af vedvarende energi

Lov om fremme af vedvarende energi, kaldet VE-loven, har som mål at fremme produktionen af vedvarende energi med henblik på at nedbringe afhængigheden af fossile brændstoffer, øge forsyningssikkerheden og reducere udslippet af CO₂ og andre drivhusgasser. Loven indeholder fire ordninger, som har til formål at fremme accepten af vindmøller i lokalbefolkningen, og som er af betydning for opsætning af vindmøller. Blandt de fire ordninger er Værditabsordningen, Køberetsordningen og Grøn ordning, som behandles i det følgende.

Værditabsordningen

Værditabsordningen pålægger vindmølleopstilleren at betale for boligejendommens værditab forårsaget af opførelsen af vindmøllerne. Mener en boligejer at få værditab, kan ejeren søge værditabet betalt af vindmølleopstilleren. Ansøgning sendes til Energinet.dk, der efter kommunens endelige vedtagelse af lokalplanen er sekretariat for taksationskommissionen, som vurderer værditabet. Kommissionen besigtiger forholdene ved ansøgerboligerne og vurderer værditabets omfang ud fra en analyse af påvirkningen fra vindmøllerne ved den enkelte bolig. Opstillere af vindmøller er forpligtet til at afholde et møde om værditabsordningen senest fire uger før udløbet af den offentlige høring af forslaget til kommuneplantillæg, som normalt varer otte uger. Efter det offentlige møde er der en frist på 8 uger for anmeldelse af krav om værditabsberstatning. Boligejere inden for en afstand af seks gange totalhøjden fra vindmøllerne kan gratis få vurderet eventuelt værditab, mens ejere i større afstand fra skal betale 4.000 kr. for at få vurderet eventuelt værditab.

Køberetsordningen

Køberetsordningen giver vindmølleopstilleren pligt til at udbyde 20 % af produktionen i andele til fastboende, myndige personer. Fastboende inden for afstanden 4,5 km fra vindmøllerne har fortrinsret til at købe op til 50 andele. De resterende andele kan købes af fastboende i hele opstillingskommunen. Andelsprisen må kun indeholde de forholdsmæssige anlægsudgifter, så andelsprisen for opstilleren og andelshaverne er forholdsmæssigt ens. Vindmølleopstilleren har pligt til at udarbejde et udbudsmateriale for vindmølleandelene. Udbudsmaterialet skal blandt andet indeholde frister og betingelser for afgivelse af købstilbud. Energinet.dk skal vurdere og godkende materialet. Vindmølleopstilleren er endvidere forpligtet til tydeligt at annoncere udbud af vindmølleandelene

og holde et møde for hele udbudskredsen. Annonceringen skal foretages senest otte uger før, fristen for køb af andele udløber.

Grøn ordning

For hver installeret MW indbetales 88.000 kr. til en pulje til brug for den pågældende kommune. For projektet med seks vindmøller drejer det sig om 20-24 MW, hvilket giver en pulje på mellem 1.760.000 og 2.112.000 kr. Puljen administreres af Energinet.dk. I Ringkøbing-Skjern Kommune er det besluttet at tilskuddet skal anvendes til styrkelse af landskabelige, kulturelle og rekreative værdier i lokalområdet i en afstand til vindmøllerne på 4,5 km. På baggrund af ansøgning fra kommunen kan Energinet.dk give tilsagn om tilskud til udgifter, som kommunalbestyrelsen afholder til 1) anlægsarbejder til styrkelse af landskabelige og rekreative værdier i kommunen og 2) kulturelle og informative aktiviteter i lokale foreninger m.v. med henblik på at fremme accepten af udnyttelsen af vedvarende energikilder i kommunen.

Miljøforhold

Oliespild og spildevand

Fra vindmøller kan der ske udslip af olie med videre, der kan føre til forurening af jorden omkring møllerne, af overfladevand og af grundvandet, hvis der ikke sker en hurtig oprydning. Ved akut forurening skal kommunen straks kontaktes. Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker, at vindmølleopstiller, inden vindmøllerne tages i brug, skal have en beredskabsplan for, hvordan der reageres i tilfælde af udslip. Kommunen skal have mulighed for at udtale sig om planen og stille yderligere krav, hvis det vurderes, at miljøet ikke er sikret tilstrækkeligt. Der skal forefindes en relevant sikring mod udslip; opsamlingskar, alarmer med videre. Ved rengøring af vindmøllerne efter eventuelt udslip skal der anvendes godkendte rengøringsprodukter. Spildevand skal opsamles, og der skal indhentes tilladelse til at levere spildevandet til rensningsanlæg eller kloak.

Lokalplanområdet er placeret uden for OSD-område. Kommunen skal derfor orienteres, når der er rengjort efter eventuelt udslip. Henvendelse skal ske til Land, By og Kultur. I forbindelse med vindmøllernes drift bliver der afhængig af mølletype anvendt følgende kemikalier:

Cirka 300 liter hydraulikolie til vinger og bremser, cirka 1.200 liter olie i transformeren, som kan være placeret i enten bunden eller toppen af tårnet. Nogle vindmølle typer kan desuden indeholde cirka 370 liter olie i et lukket svingningsdæmpningsmodul. Herudover kan vindmøllen indeholde cirka 300 liter hydraulikvæske og cirka 600 liter kølevæske. Vindmøller er konstrueret sådan, at

et eventuelt spild af gearolie eller hydraulikvæsker opsamles i bakker i nacellen.

Grundvand

Lokalplanområdet ligger udenfor et område med drikkevandsinteresser (OD), og den korteste afstand fra en mølle til en markvandingsboring er omkring 400 m. Området er ikke et nitratfølsomt indvindingsområde eller område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Grundvandssænkningen berører kun vand i de øverste jordlag, dvs. det overfladenære vand og maksimalt ned til cirka 6 m's dybde, af nogen kaldet sekundært grundvand. Grundvand i betydningen drikkevand, der typisk indvindes fra meget større dybde, berøres således ikke af 'grundvandsænkningen'.

Jordforurening

Hvis bygherre i forbindelse med bygge- eller jordarbejde støder på en forurening, skal arbejdet standses ifølge § 71 i lov om forurenede jord. Forureningen skal anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune, og arbejdet må først genoptages efter fire uger, eller når kommunen har taget stilling til, om der skal fastsættes vilkår for arbejdet.

Renovation

Ved anlægsarbejdet skal affald håndteres efter reglerne i Ringkøbing-Skjern Kommunes affaldsregulativ.

Nabobeboelser

Støj fra vindmøllerne

Vindmøller, som opstilles i Danmark efter den 31. december 2011, er omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1736 af 21. december 2015 om støj fra vindmøller, vindmøllestøjbekendtgørelsen. Der er nærmere redegjort for støj fra vindmøllerne i VVM-redegørelse og i miljøvurderingen.

Inden vindmøllerne bliver opført, skal bygherren anmelde vindmøllerne til Ringkøbing-Skjern Kommune. Ved anmeldelsen skal bygherren påvise, at støjgrænserne kan overholdes såvel for 'almindelig' støj som lavfrekvent støj. For at sikre, at grænseværdierne ikke bliver overskredet, vil kommunen forlange en efterfølgende akkrediteret støjmåling, når møllerne er opstillet.

VVM-redegørelse og miljøvurderinger af henholdsvis kommuneplantillæg og denne lokalplan viser, at den samlede støj for lokalplanens vindmøller og eksisterende vindmøller i området overholder grænseværdierne i vindmøllestøjbekendtgørelsen.

Ifølge bekendtgørelsen må støjbelastningen fra vindmøller i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsareal ved enkeltboliger i det åbne land ikke overstige 44 dB (A) ved en vindstyrke på 8 m/s og 42 dB (A) ved en vindstyrke

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

på 6 m/s. Det mest støjbelastede punkt kan ligge op til 15 m fra boligen. I støjfølsom arealanvendelse må støjbelastningen fra vindmøller i det mest støjbelastede punkt maksimalt være på 39 dB(A) ved vindhastigheden 8 m/s og 37 dB(A) ved 6 m/s.

Der er udarbejdet støjberegninger i forbindelse med VVM-redegørelse og miljøvurderinger for de nabobeboelser, der ligger inden for en radius af én kilometer fra det samlede vindmølleområde på Holmen. Der er støjberegnet for både de nye og eksisterende vindmøller i området inden for en afstand af godt to 4 km. Det drejer sig om alle vindmøller på Holmen, en husstandsmølle og 5 eksisterende vindmøller ved Skuldbøl samt 20 vindmøller efter antagelse om udvidelse af vindmølleparken ved Lønborg Hede. Hvis vindmølleanlægget ved Lønborg Hede ikke udvides, vil støjpåvirkningen vest for Hemmet være mindre.

Den lavfrekvente støj fra vindmøller må indendørs i beboelse ikke overstige 20 dB(A) ved vindhastighederne 8 m/s og 6 m/s. Kravene til den lavfrekvente støj er opfyldt ved alle boligerne.

Vindmøllerne udsender infralyd, lyd under 20 Hz, men niveauerne er lave. Selv tæt på vindmøllerne er lydtrykniveauet langt under den normale høretærskel, og infralyd fra vindmøller betragtes således ikke som et problem. Til sammenligning vil den naturlige baggrundsstøj, der er forårsaget af vindstøj i bevoksning og bygninger, normalt ligge på 45 - 50 dB(A) ved vindstyrker på 8 m/s, der svarer til jævn til frisk vind.

Støj fra transformerstation

Når lokalplanen bliver realiseret, vil der både være støj fra vindmøllerne og transformerstationen. Transformerstationen vil medføre øget støj i lokalplanområdet. Støj fra transformeren er underlagt miljøstyrelsens vejledning 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Transformerens placeres ca. 550 meter fra nærmeste bolig på Houmvej 4.

Støjkonsekvenszoner

I forbindelse med vedtagelsen af kommuneplantillægget vil der blive udlagt en støjkonsekvenszone omkring vindmøllerne.

Støj fra andre kilder

Vindmøllerne på Holmen opstilles i et område, hvor der i forvejen er støj fra flere støjkilder som eksisterende vindmøller, transformerstation, trafik og landbrug. Naboer til vindmølleområdet kan ved projektets realisering blive udsat for yderligere vindmøllestøj samt transformerstøj. I området omkring de nye møller (det nye lokalplanområde)

vil naboer ved gennemførelse af projektforslaget blive udsat for yderligere vindmøllestøj.

Den samlede støjpåvirkning i forhold til vejledende eller bindende grænseværdier for forskellige støjkilder anses for at være yderst komplekst, følsomt og dermed svært at måle eller beregne ensartet og objektivt. Der er desuden forskellige målemetoder og grænseværdier for forskellige typer støj. Der er derfor ikke fastsat nogen fælles dB(A)-værdi, der angiver, hvornår støjkilderne samlet giver en generende støj i omgivelserne. Det eksisterende lovgrundlag giver ikke mulighed for indgreb over for den samlede støj fra forskellige støjkilder. Støjpåvirkningen fra den eksisterende eller nye transformerstation samt fra trafikken på de veje, der ligger i området ved naboboligerne inden for en kilometer, er forholdsvis lav hen over døgnet, så genevirkningen anses for at være tilsvarende lav.

Skyggevirkninger og reflekser

Vindmøller kaster skygger. Skyggerne fra de roterende vinger kan være generende. Miljøministeriet anbefaler i "Vejledning om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller", at ingen naboer udsættes for skyggekast i mere end ti timer årligt. Kommuneplan for Ringkøbing-Skjern Kommune fastsætter, at ingen nabo må få over ti timer skyggekast om året, beregnet som reel tid. I VVM-redegørelse og miljøvurderinger er der redegjort for skyggekast ved naboboliger. Heraf fremgår, at op til 13 naboboliger kan få mere end ti timers reel udendørs skyggekast om året, men at dette afværger ved hjælp af skygestop, så ingen boliger udsættes for mere end 10 timer reel udendørs skyggekast om året. Programmet stopper møllerne i de mest kritiske perioder. Stop af vindmøllerne i perioder med generende skyggekast ved naboer vil give et betydningsløst produktionstab. Moderne vindmøller er overfladebehandlet, så der ikke skulle opstå væsentlige reflekser fra vingerne.

Afstand til nabobeboelser

Ifølge vindmøllecirkulæret skal vindmøller opstilles med en afstand til nærmeste nabobeboelser på mindst fire gange vindmøllens totalhøjde. For de ansøgte vindmøller betyder det en mindsteafstand på 600 meter. Kravet er overholdt, idet alle nabobeboelser har større afstand til vindmøllerne. I VVM-redegørelse og miljøvurderingerne er der nærmere redegjort for forhold ved nærmeste naboejendomme.

Visuel påvirkning

På grund af vindmøllernes totalhøjde vil de ofte være synlige over nærområdets bevoksning, men bevoksningen kan også skærme for udsyn til

vindmøllerne. Det er vurderet, at vindmølleanlægget vil være synligt fra bolig eller omgivende opholdsarealer på de fleste naboejendomme inden for 1 km fra projektområdet. Der henvises til miljørapportens kapitel 3 og til visualiseringer i Appendix I i miljørapporten.

Tekniske forhold

Radiokæder

Der skal om muligt, i henhold til Vindmøllesekretariatets liste over placeringshensyn ved opstilling af vindmøller, holdes en afstand på 200 meter fra vingspids til overordnede radiokæder. I forbindelse med udarbejdelse af VVMredegørelsen er der rettet forespørgsel til en række radiokædeoperatører om projektets mulige interferens med deres respektive signaler. Der har ikke været indvendinger mod projektet fra de forskellige operatører.

Nettilslutning

Lokalplanen indeholder ikke bestemmelser for tilslutning til kollektiv varmforsyning, vandforsyning eller til offentligt spildevandsanlæg, da vindmøllerne ikke skal tilsluttes nogen af disse anlæg. Vindmøllerne vil blive forbundet med elnettet via jordkabler. Tilslutningspunktet bliver præciseret, når elforsyningsgesellschaften har behandlet en ansøgning om nettilslutning. De præcise placeringer af koblingsstation og teknikbygning vil først blive fastlagt i forbindelse med den tekniske projektering, men de vil stå i umiddelbar nærhed til vindmøllerne.

Højspændingsledninger

Der passerer en 60 kV-luftledning ca. 0,9 km syd for lokalplanområdet. Under og nær luftledninger er der begrænsninger for arbejde med høje maskiner i en sikkerhedszone på 15 meter målt vandret fra yderste fase. Nærmeste vindmølle står dermed i god afstand fra sikkerhedszonen.

Tilladelser eller dispensationer fra andre myndigheder

For at lokalplanen kan virkeliggøres, kræves der en række anmeldelser, tilladelser og dispensationer i henhold til anden lovgivning end planloven.

Bekendtgørelse om støj fra vindmøller

Inden etablering af forsøgsmøllerne skal der indgives anmeldelse herom til kommunen med dokumentation for, at vindmøllerne kan overholde støjgrænserne i vindmøllestøjbekendtgørelsen. Vindmøllerne kan først anmeldes, når der foreligger en endelig vedtaget lokalplan.

VVM-bekendtgørelsen

Som tidligere nævnt skal der opnås VVM-tilladelse til vindmølleparker i henhold til VVM-

bekendtgørelsen. Ringkøbing-Skjern Kommune er myndighed herfor. I VVM-tilladelsen har kommunen mulighed for at fastsætte vilkår for projektet.

Bygningsreglement

Opførelsen af de nye vindmøller skal anmeldes til kommunen i henhold til det gældende bygningsreglement, så kommunen kan udstede byggetilladelse. Udskiftning af væsentlige dele af en mølle, som f.eks. tårnet eller rotoren, betragtes som en nedtagning, og der skal indhentes nedtagnings- og byggetilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune. Ved ændringer, der kan påvirke støjen fra møllerne, skal støjbidraget forelægges i form af støjberegninger.

Museumsloven, arkæologi og skjulte fortidsminder

Fortidsminder, som for eksempel bopladser og grave fra oldtiden, er beskyttet af Museumsloven og må ikke ødelægges, uden at en forudgående arkæologisk vurdering og eventuel undersøgelse har fundet sted. For at sikre, at eventuelle fortidsminder ikke berøres af anlægsarbejdet, er ARKVEST blevet hørt for at få en udtalelse for området. Museet har vurderet, at der skal foretages en forundersøgelse, før anlægsarbejdet går i gang, for så vidt muligt at forhindre, at arbejdet må indstilles, medens en arkæologisk undersøgelse foretages.

Findes der ved forundersøgelse ikke fortidsminder på området, kan bygherren gå i gang med anlægsarbejdet. Findes der ved forundersøgelsen fortidsminder, som bør undersøges, skal der foretages en arkæologisk undersøgelse, som skal være afsluttet, inden anlægsarbejdet igangsættes. Se i øvrigt folderen "Vi graver før du går i gang" om Museumsloven og anlægsarbejde. Folderen kan også ses på ARKVEST hjemmeside: www.arkvest.dk.

Findes der under anlægsarbejdet spor af fortidsminder, skal arbejdet standses i det omfang, det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeriet eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Udgiften til en eventuel arkæologisk undersøgelse afholdes af den, for hvis regning jordarbejdet udføres. Ved gennemførelse af en større forundersøgelse afholdes udgiften af den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres. Arbejdet kan først iværksættes efter samtykke fra den pågældende. Kulturministeren kan i særlige tilfælde yde tilskud til en sådan forundersøgelse.

Redegørelse

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Naturbeskyttelsesloven

Beskyttet natur

Ingen af de planlagte møller, arbejdsarealer eller tilkørselsveje kommer til at få berøring med de registrerede naturtyper, og projektet kræver derfor ingen dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Vandforsyningsloven

Grundvandssænkning og bortledning af grundvand kræver tilladelse efter Vandforsyningsloven og Miljøbeskyttelsesloven. Der skal ikke gives tilladelse, hvis bortledningen antages at være højst to år, at der hvert af disse år maksimalt bortledes 100.000 m³, og at der ikke er boringer inden for 300 m. Det vil sige, at hvis der er boringer til markvanding, vandværker og lignende, skal der gives tilladelse - uanset hvor stor en mængde, der pumpes op. Afstanden til de nærmeste markvandsboringer er som nævnt ca. 400 m. Endvidere forventes det, at den samlede vandmængde, der skal oppumpes og bortledes, overstiger 100.000 m³. Der skal derfor søges om tilladelse til såvel grundvandssænkningen som den efterfølgende afledning.

Vandløbsloven

Omlægning af afvandingsgrøften Geddegrøft samt etablering eller udbygning af overkørsler kræver tilladelse efter vandløbsloven. Vandløbsloven skal desuden sikre adgang til oprensning af vandløb, som administreres af landvindingslaget Nr. Bork Enge.

Landbrugsloven

Størstedelen af arealet, hvor vindmøllerne opstilles, er omfattet af landbrugspligt. Opstillingen af vindmøller vil ikke være til hinder for fortsat landbrugsmæssig drift inden for lokalplanområdet. Ved udstykning af vindmølleparceller ophæves landbrugspligten midlertidigt på den udstykkede parcel, idet der tinglyses en deklaration om tilbageeskødning af parcellen til den bestående landbrugsejendom efter nedtagning af møllerne. Styrelsen orienteres om den midlertidige anvendelse via en erklæring fra den praktiserende landinspektør (BEK nr. 1426 af 16/12/2014).

Luffartsloven

Vindmøller med totalhøjde over 100 m skal anmeldes til Trafikstyrelsen (Trafik-, Bygge og Boligstyrelsen) før opførelsen påbegyndes, jf. Lov om luftfart § 67a (BEK nr. 1036 af 28. august 2013).

Det forventes, at vindmøllerne på Holmen efter de almindeligt gældende regler skal afmærkes med lavintensivt, fast, rødt lys på minimum 10 Candela, og lysmarkeringen skal være aktiveret hele døgnet. Lysmarkeringen skal placeres på nacellen

(generatorhuset), og lyset skal altid, uanset møllevingernes placering, være synligt 360 grader i et vandret plan, hvilket kræver to lamper på hver mølle. 10 Candela svarer til lyset fra en 9 W glødepære. Lyset må maksimalt være 30 Candela. 30 Candela svarer til lyset fra en 25 W glødepære.

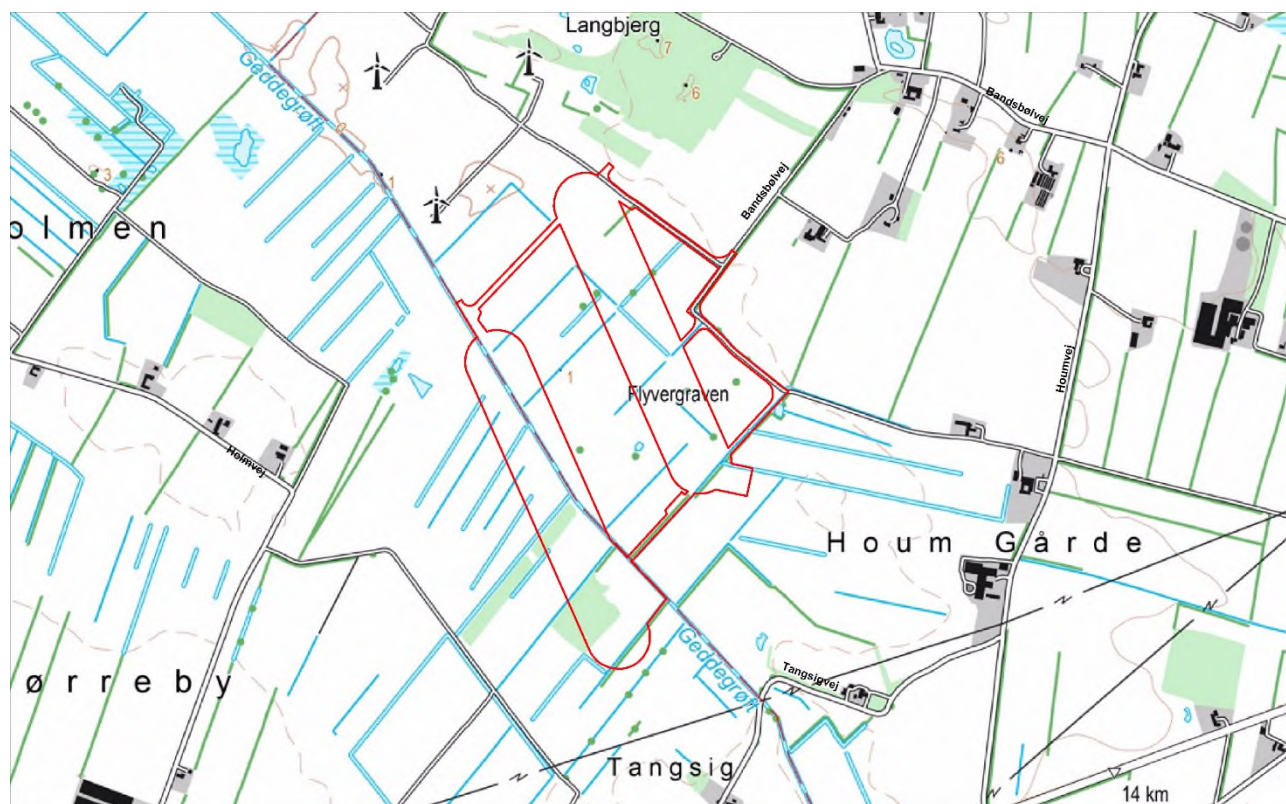
Lokalplanområdet på Holmen ligger ca. 14 km fra den nærmeste større flyveplads, Stauning Lufthavn, og på den baggrund er det vurderet, at vindmøllerne ikke vil være i konflikt med lufttrafik i indflyvningszonerne.

Servitutter

Ejere og bygherrer må selv sikre sig overblik over tinglyste servitutter, der har betydning for bygge og

anlægsarbejder. Man skal være opmærksom på, at ikke alle rør, kabler eller ledninger er tinglyst. Derfor bør relevante forsyningsselskaber høres, inden jordarbejder påbegyndes. Det kan f.eks. dreje sig om elkabler, telefon-, tele- og TV-kabler, vandledninger, fjernvarmeledninger, gasledninger og spildevandsledninger. Kommunen kan være behjælpelig med at oplyse, hvilke forsyningsselskaber, der dækker det pågældende område. Inden der foretages grave og anlægsarbejder i vejarrealer, skal der foretages forespørgsel i LER (ledningsregistret). Formålet med graveforespørgslen er at få afklaret, hvilke ledninger der ligger i det pågældende areal, så det kan undgås, at der sker skade på ledningerne ved gravearbejder. Ved udarbejdelsen af lokalplanen er registreret servitutter (ikke vist her), som kan have betydning for bygge- og anlægsarbejde inden for lokalplanområdet.

Ringkøbing-Skjern Kommune gør opmærksom på, at man ikke påtager sig ansvaret for eventuelle fejl og mangler i servitutoversigten.

Figur 4 Lokalplanområdets afgrænsning. Mål 1:10.000.

Indledning

I henhold til Bekendtgørelse af Lov om planlægning, Miljøministeriets (BEK nr. 1529 af 23. november 2015), fastsættes følgende bestemmelser for det i § 2 nævnte område.

Lokalplanens bestemmelser er bindende og registreres i PlansystemDK.
Lokalplanens bindende bestemmelser står i venstre margen.

Det fremgår af Planlovens § 15, hvad der kan træffes bestemmelse om i en lokalplan. Lokalplanens bestemmelser suppleres af bestemmelse i anden lovgivning navnlig byggeloven – herunder bygningsreglementet.

I højre margen – med kursiv – er der korte supplerende kommentarer til de enkelte bestemmelser.

Tekst skrevet i kursiv er altså ikke lokalplanbestemmelser og er således ikke bindende.

Planbestemmelser

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

1. Formål

1.1 Lokalplanens formål er at sikre:

At området kan anvendes til opstilling af 6 vindmøller med dertilhørende nødvendige vejadgange og tekniske anlæg samt ny transformerstation.

At vindmøllerne indenfor lokalplanområdet fremtræder ensartet, og at de nye vindmøller fremstår harmonisk i landskabet i sammenhæng med vindmøllerne i lokalplan nr. 278.

At sikre en optimal udnyttelse af vindressourcerne i området.

At minimere anlæggets genevirkninger ved nabobeboelse og omgivelser.

At der fortsat kan drives landbrug i lokalplanområdet.

At placere vindmøllerne i området på en måde, så der ikke sker skade på nærliggende vandløb og beskyttede naturområder.

At sikre, at vindmøllerne etableres, så de ikke hindrer eller tager skade af eventuelle fremtidige vandstandsstigninger i området.

2. Område og zonestatus

2.1. Matrikeloversigt

Lokalplanens område er vist på Bilag 1.

Lokalplanen omfatter dele af følgende matrikelnumre: Matr. nr. 8m, 15l, 13l, 9p, 20a, 126a, 128b, 2o, 23g, 41d, 64a, 60b, Nr. Bork By, Nr. Bork og 9f, 4g, 33, 13b, 12c, 76b, 55c, 24a og 1a Bandsbøl By, Hemmet samt alle parceller, der efter den 1/1 2017 måtte udstykkes fra de nævnte ejendomme indenfor lokalplanens område.

Lokalplanområdet udgør ca. 30,4 ha, der ligger i landzone

Der er landbrugspligt på alle ejendomme i lokalplanområdet.

2.2. Zoneforhold

Hele lokalplanområdet er beliggende i landzone og forbliver efter lokalplanens endelige vedtagelse og offentliggørelse i landzone.

2.3. Bonusvirkning

Lokalplanen erstatter, jævnfør Planlovens §15, stk. 4, de tilladelser til bebyggelse, anlæg og udstykning i landzonen jævnfør § 35, stk. 1.

Med denne bestemmelse skal der ikke søges om landzonetiladelse for at udføre byggeri og anlæg, som er beskrevet i lokalplanen.

(land zonetilladelse), der er nødvendig for lokalplanens virkeliggørelse på betingelse af, at følgende vilkår er opfyldt:

- Ophører brugen af vindmøllerne, skal vindmøllerne inklusiv fundamenter, tekniske anlæg og installationer samt arbejdsarealer og veje, der alene anvendes til vindmøllerne, fjernes af mølleejeren inden ét år efter, at driften er ophørt. Arealer, der før vindmøllerejsningen var landbrugsarealer, skal af mølleejeren reetableres til landbrugsmæssig drift. Dette skal ske uden udgift for det offentlige.

Hvis fjernelse og reetablering ikke er sket inden ét år, kan kommunen lade arbejdet udføre for grundejerens regning.

- Hvis vindmøller skal udstykkes på selvstændig parcel, skal der på ejendommen tinglyses en deklaration med Ringkøbing-Skjern Kommune som påtaleberettiget om, at ejendommen skal sammenlægges med en omgivende landbrugsjord senest et år efter, at vindmøllen er nedtaget eller ophørt med at producere strøm til elnettet. Ligeledes betinges det, at det tinglyses, at møllevingerne må overstryge naboejendomme.

Udgiften ved tinglysningen afholdes af mølle-ejer.

3. Arealanvendelse

3.1. Overordnet

Lokalplanen fastlægger områdets anvendelse til opstilling af vindmøller.

3.2. Detaljeret

Inden for lokalplanområdet kan der placeres op til seks vindmøller. Der kan anlægges tilhørende adgangsveje, arbejds- og vendepladser. Desuden kan der opføres transformestation samt teknikbygninger og koblingsstation, der er nødvendige for møllernes drift.

3.3 Ikke anvendt areal

Arealer, der ikke anvendes til det nævnte i § 3.2, skal anvendes til landbrug og skovbrug eller henligge som natur.

Vindmøllerne, inklusiv fundamenter og tekniske anlæg og installationer vil efter endt drift blive betragtet som affald. Affald skal bortskaffes i henhold til den til enhver tid gældende miljølovgivning.

Hvis grundejeren ønsker at fundamenter eller dele heraf skal forblive liggende i jorden efter at møllen tages ud af drift, skal grundejeren søge om tilladelse hertil efter den til enhver tid gældende miljølovgivning. Det er miljømyndigheden på nedtagningstidspunktet, der tager stilling til, om den vil tillade at dele af fundamentet bliver liggende.

Et eventuelt krav om fjernelse af fundamenter vil blive pålagt grundejeren. Ringkøbing-Skjern Kommune anbefaler, at grundejeren indgår en privatretslig aftale med mølleejeren om fjernelse af vindmøllen inkl. fundamenter og tekniske installationer efter endt drift, f.eks. i form af en bankgaranti.

Vilkåret vedr. udstykning sikrer, at der i landzone ikke opstår enkelte små parceller uden tilhørsforhold til anden ejendom.

Bestemmelsen skal sikre, at der ikke inddrages mere landbrugsjord end nødvendigt som følge af vindmølleprojektet. Bestemmelsen har ikke til hensigt at inddrage de anvendelsesmuligheder, der i øvrigt er muligt i det åbne land.

Planbestemmelser

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

4. Udstykning

4.1. Parceludstyknings af vindmøller

Hver vindmølle kan udstykkes i en selvstændig parcel. Hver parcel skal have et grundareal svarende til minimum vindmøllens fundament, og maksimum vindmøllens rotorareal.

Bestemmelsen giver mulighed for, at arealet ved den enkelte vindmølle kan udstykkes til en selvstændig parcel.

5. Bebyggelsens placering og omfang

5.1. Antal og placering

Vindmøller

Inden for lokalplanområdet må der maksimalt etableres seks vindmøller. Vindmøllerne må ikke have vingeoverslag uden for lokalplanområdet.

Kommunen ønsker, at vindressourcerne udnyttes optimalt i området ved at alle vindmøllerne opstilles.

Byggefelter

Vindmøllerne skal placeres indenfor de viste byggefelter på kortbilag 3.

Uanset denne bestemmelse må vindmøllerne ikke placeres nærmere nabobeboelse end 4 gange møllens totalhøjde eller de til enhver tid gældende regler herfor. P.t. Bekendtgørelse nr. 1590 om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller af 10-12-2014. Det er en forudsætning for opstilling af vindmøllerne, at boligerne på Bandsbølvej 45, Holmvej 4, Svinkvej 1 og Tangsigvej 1 samt evt. Bandsbølvej 39 nedlægges som boliger.

Teknikbygninger

Der kan opføres op til to teknikbygninger. Teknikbygningerne skal placeres i umiddelbar nærhed af møllerne.

For at undgå risiko for ødelæggelser ved isafkast, må der ikke være vingeoverslag over transformeranlægget.

Transformerstation

Der kan opføres en transformerstation med tilhørende teknikbygning indenfor det viste byggefelt på kortbilag 3.

5.2. Opstillingsmønster

Vindmøllerne skal placeres på to rette parallelle linjer i forlængelse af de to møllerækker inden for lokalplan 278. I hver møllerække skal møllerne placeres med tilnærmelsesvis lige stor afstand. Der må maksimalt være en variation på 5 %. Vindmøllerne skal opstilles i en ubrudt række.

De nye vindmøller opstilles i 2 rækker med 3 vindmøller i hver. Rækkerne er retlinjede forlængelser af de 2 møllerækker med 3 vindmøller i hver, som er opstillet inden for lokalplan nr. 278 (Holmen 1).

I hver møllerække skal vindmøllerne placeres med tilnærmelsesvist samme indbyrdes afstand. Vindmøllerne i den sydvestlige møllerække vil placeres med en indbyrdes afstand på ca. 370 m, og vindmøllerne i den nordøstlige møllerække vil placeres med en indbyrdes afstand på ca. 345 m. Forskellen skyldes en tilpasning i forhold til områder med beskyttet natur. Den indbyrdes mølleafstand i møllerækkerne inden for lokalplan nr. 278 (Holmen 1) er ca. 360-365 m.

5.3. Dimensioner

Vindmøllerne

Vindmøllernes totale højde over terræn til vingespids i højeste position:
- må maksimalt være 149,9 m.
- skal mindst være 140 m.

Ved terræn forstås terrænkote efter eventuel nødvendig regulering.

Rotordiameteren på vindmøllerne må maksimalt være 130 m og skal mindst være 112 m. Navhøjden må maksimalt være 94 m og skal mindst være 84 m.

Alle møller inden for lokalplanområdet skal have ens proportioner, herunder ens totalhøjde og ens harmoniforhold mellem navhøjden og rotordiameteren.

Teknikbygning og andre bygninger

Der kan opføres op til to fælles teknikbygninger. Teknikbygningerne må maksimalt have et grundareal på 30 m² og en højde på 3 meter.

Transformerstation

Der kan opføres en transformerstation med en 60/10 kV transformer med tilhørende teknikbygning. Teknikbygningen må maksimalt være 50 m² og have en højde på 5,5 meter over terræn. Transformerstationen må maksimalt optage et areal på op til 4.000 m² med et samlet indhegnet areal på ca. 60x60 meter.

Transformerstationen skal etableres på en sådan måde, at alle dele kan tåle midlertidig eller permanent vandstandsstigning i området.

5.4. Anlægsfasen

Der kan i anlægsfasen opstilles midlertidige arbejdsskure og anlægges midlertidige P-pladser og arealer til vindmølledele m.v. Arealerne skal bringes tilbage til deres oprindelige stand efter endt anlægsarbejde. Eventuel fast belægning skal fjernes.

5.5 Fundamenter

Fundamenterne til vindmøllerne skal tildækkes, således at højst 1 m af vindmøllernes sokkel er over terræn.

Fundamenterne skal konstrueres, så de kan tåle permanent at stå under vand, og således at deres bæreevne er intakt.

5.6. Transformere

Vindmøllers transformere skal indbygges i vindmøllen.

5.7. Elektronik

Al elektronik i vindmøllerne skal sikres mod vandindtrængning, så der ikke opstår fare for kortslutninger, hvis der sker vandstandsstigninger i området. Alle strømførende kabler skal isoleres til en højde, så de kan tåle permanente vandstandsstigninger. Alternativt etableres afværgeforanstaltninger jf. § 7.4

5.8. Byggebestemmelser

Uanset bestemmelser i medfør af byggeloven

Der skal i projekteringen indberegnes mulighed for de ændrede jordbundsforhold, der kan opstå som følge af, at området oversvømmes.

Møllens stærkstrømsanlæg vil forventeligt placeres i bunden af mølletårnet, og i møller placeret lavt i terrænet kan der opstå risiko for vandpåvirkning op over soklen til møllens tårn. En sikring mod vandpåvirkning kan ske ved en inddæmning af de møller, der er placeret så lavt i terræn, at vandstanden kan nå op over soklen til møllens tårn.

Planbestemmelser

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

om bebyggeshøjde i forhold til afstand til vej, naboskel, sti og anden bebyggelse, må vindmøllerne, transformatorstationen og koblingsstationen opføres med den totalhøjde, der er anført i §§ 5.1 og 5.3.

6. Bebyggelsens udseende

6.1. Generelt

Der må kun opføres vindmøller med en ensartet ydre fremtræden og proportioner således, at møllerne fremtræder som en helhed. Rotorerne skal have tre vinger og omdrejningsretningen skal være med uret set med ryggen mod vinden.

Det accepteres, jf. fremtidig retningslinje i kommuneplantillæg nr. 62, at de nye møller er forskellige fra de eksisterende møller.

6.2. Tårn

Vindmølletårnene må kun opføres som ensartede koniske, lukkede rørtårne uden markerede indsnævring.

Materiale til tårnene kan eksempelvis bestå af stål, beton, shell tower/stål elementer eller andet.

6.3. Farve

Vindmøllernes tårn, nacelle (generatorhus) og rotor med vinger skal fremstå i samme lys grå farve. Af hensyn til flysikkerheden skal farven være lysegrå, ikke mørkere end RAL 7035.

Farven RAL 7035 er en lys grå farve, som dels er godkendt som den mørkeste, som Trafikstyrelsen vil godkende af hensyn til synlighed for lufttrafik, dels den lyseste, som Ringkøbing-Skjern Kommune vil godkende for at vindmøllerne ikke skal blive alt for lyse i forhold til omgivelserne.

6.4. Vinger

Vingerne må maksimalt have et glanstal på 30 for at undgå refleksion.

6.5. Reklamer/logo

Der må ikke opsættes reklamer eller skilte inden for lokalplanområdet. Dog tillades et mindre firmalogo på hver side af den enkelte mølles nacelle (generatorhus). Såfremt møllerne forsynes med logo, skal det være ens på begge sider og på alle møllerne inden for lokalplanområdet.

Bestemmelsen skal sikre, at der ikke opsættes vindmøller med påfaldende store reklamer og logoer, da det vil øge synligheden af vindmøllerne.

6.6. Lys

Vindmøllerne kan afmærkes af hensyn til lufttrafikken efter krav fra Trafik-, Bygge og Boligstyrelsen i henhold til de til enhver tid gældende regler. Lysafmærkning skal afskærmes under det vandrette plan.

Afmærkningen af hver mølle omfatter typisk to lavintensive, faste, røde lys på 10-30 candela, som monteres øverst på nacellen (generatorhuset), så lyset altid er synligt 360 grader i et vandret plan. Candela er en enhed for lysstyrke. 10 candela svarer til lyset fra en 9 W glødepære og 30 candela svarer til lyset fra en 25 W glødepære. Synligheden 360 grader i vandret plan kan kun opnås ved opsætning af 2 lamper på møllen. Bestemmelsen skal sikre, at et eventuelt krav om afmærkning for lufttrafikken ikke generer på jorden

Anden permanent belysning af møllerne med tilhørende anlæg er ikke tilladt.

6.7. Teknikbygninger og transformerstation

Teknikbygninger herunder koblingsstation, jævnfør § 5.1 og 5.3. skal fremstå i neutrale farver, der videst muligt falder ind i omgivelserne. Transformerstationen skal udføres i neu-

trale farver, der videst muligt falder ind i omgivelserne og afskærms af beplantning i mindst samme højde som byggeriet.

7. Ubebyggede arealer

7.1. Generelt

Ubebyggede arealer, som ikke anvendes til adgangsveje, arbejds- og vendepladser, skal så vidt muligt fortsat anvendes til land- eller skovbrugsformål.

Det kan for eksempel være arealer, som er svært tilgængelige med landbrugsmaskiner.

Ubebyggede arealer og arbejdsarealer, som ikke kan anvendes som i § 7.1, skal gives et ordentligt udseende ved tilsåning, belægning, beplantning eller henligge som naturareal.

7.2. Faste hegn

Der må ikke etableres faste hegn omkring vindmøllerne. Dog er det tilladt at etablere hegn i forbindelse med afværgeforanstaltninger, jf. § 7.4, og det er påkrævet omkring transformerstation. Ved transformerstationen skal hegningen ske inden for beplantning.

7.3. Terrænregulering

Der må højst foretages terrænreguleringer på +/- 0,5 meter i forhold til eksisterende terræn ved opstilling af vindmøllerne.

Terrænreguleringer skal udføres med bløde overgange, så de fremtræder som en naturlig del af landskabet.

7.4. Afværge mod vandstandsstigninger

Der er mulighed for at lave en afværgeforanstaltning til sikring af møllerne mod vandstandsstigning ved etablering af dige eller anden afskærmning i op til 2,5 meters højde DVR90 omkring møllernes fundament og arbejdsareal. Diget eller afskærmningen skal fremstå i neutrale farver, der videst muligt falder ind i omgivelserne, f.eks. med lav bevoksning.

Det er endnu uklart om eller hvor meget området vil blive påvirket af vandstandsstigninger, og det er derfor ikke muligt af fastlægge afværgeforanstaltninger i projekteringsfasen. Oversvømmelse af møller og tekniske anlæg kan afværges ved størst mulig hensyntagen ved terrænregulering samt ved etablering af et dige eller anden afskærmning med tilhørende pumpe omkring de udsatte møller. Afskærmningerne etableres i en højde, der giver tilstrækkelig sikring i forhold den forventede fremtidige vandstand, og afskærmningen vil etableres i neutrale farver eller beplantes, så de i videst muligt falder ind i omgivelserne. Hvilke konkrete afværgeforanstaltninger eller løsninger der vælges, vil det først være muligt at bestemme efter konkrete geotekniske borer og mølleplaceringerne samt ved nærmere kendskab til de reelt forventede ændringer af vandstandsforholdene i området.

8. Veje, stier og parkering

8.1. Adgangsveje

Lokalplanområdet vejbetjenes fra Bandsbølvej. Vejadgang til vindmøllerne skal etableres efter princippet vist på kortbilag 3.

Planbestemmelser

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

8.2. Vejbredder

Veje må have en kørebanebredde på højst 5,5 meter på lige stykker og højst 9 meter i svingbaner. Vejene skal udføres med en kørefast belægning.

Som kørefast belægning kan anvendes grus eller materialer, som genanvendes i medfør af de til enhver tid gældende regler herfor, p.t. BEK nr. 1672 af 15/12/2016 om anvendelse af restprodukter, jord og sorteret bygge- og anlægsaffald.

8.3. Arbejdsarealer

I tilknytning til den enkelte vindmølle må der anlægges et arbejdsareal i hele møllens levetid på maksimalt 2.000 m². Arbejdsarealerne skal udføres med en kørefast belægning, jf. §. 8.2. I anlægsfasen må der midlertidigt anlægges et større arbejdsareal. Arealet skal reetableres til eksisterende anvendelse, når anlægsarbejdet er færdiggjort

En arbejds-/vendeplads er et areal med fast belægning, som anvendes af større kraner i forbindelse med opsætning og nedtagning af mølledels i anlægsfasen, dels i møllens driftsperiode.

8.4. Vandstandsstigninger

Ved projektering og anlæggelsen af vejen skal eventuelle fremtidige vandstandsstigninger iagttages.

Vindmølleområdet er udlagt til forundersøgelse for eventuelt fremtidigt vådområde.

8.5. Belysning

Der må ikke etableres permanent belysning af adgangsveje eller arbejds- og vendepladser.

9. Tekniske anlæg

9.1. Ledningsanlæg

Alle ledningsanlæg skal udføres som jordledninger. Ledningsanlæg skal kunne tåle at stå permanent under vand.

9.2. Netti slutning

Nettilslutning skal ske via jordkabler.

10. Miljø

Ingen bestemmelser

11. Grundejerforening

Ingen bestemmelser

12. Betingelser for, at ny bebyggelse må tages i brug

12.1. Generelt

Før ny vindmølle tages i brug, skal området være ryddet for byggeaffald og med tilsåning eller belægning være givet et ordentligt udseende jf. § 7.

Med 'ordentlig' menes i denne sammenhæng ryddeligt og velholdt.

13. Lokalplan og byplanvedtægt

Der er ingen eksisterende lokalplaner eller byplanvedtægter i lokalplanområdet.

13.1. Eksisterende lokalplan

Lokalplan 278 for vindmøller på Holmen 1 ligger ca. 100 meter fra lokalplan 400 for vindmøller på Holmen 2.

14. Servitutter

Der ophæves ingen servitutter.

15. Retsvirkninger

Midlertidige retsvirkninger

Når forslaget til lokalplan er offentliggjort må de ejendomme, der er omfattet af forslaget, ikke udnyttes på en måde, der kan foregribe indholdet af den endelige plan.

Da forslaget til lokalplan kan blive ændret ved Byrådets endelige vedtagelse, omfatter bestemmelsen også bebyggelse og anvendelse af bebyggelse, der er i overensstemmelse med forslaget.

Der gælder efter planlovens § 17, stk. 1, et midlertidigt forbud mod udstykning, bebyggelse og ændring af anvendelsen. Den eksisterende lovlige anvendelse af ejendomme kan fortsætte som hidtil.

De midlertidige retsvirkninger gælder, indtil lokalplanen er endeligt vedtaget og vedtagelsen er offentliggjort, dog højst et år efter offentliggørelsen.

Efter udløbet af indsigelsesfristen i forbindelse med den offentlige høringsperiode kan Byrådet eventuelt give tilladelse til, at en ejendom udnyttes i overensstemmelse med forslaget.

Endelige retsvirkninger

Når lokalplanen er endeligt vedtaget af Byrådet og vedtagelsen er offentliggjort, må der ikke retligt eller faktisk etableres forhold i strid med planens bestemmelser.

En lokalplan medfører ikke "handlepligt". Det betyder, at eksisterende lovlige forhold kan fortsætte som hidtil. Men når ejerne eller brugerne af en ejendom ønsker at ændre forholdene - opføre ny bebyggelse, bygge om m.v. - så skal ændringerne være i overensstemmelse med lokalplanen.

Dispensationsmuligheder

Der kan meddeles dispensation fra lokalplanen, hvis dispensationen ikke er i strid med principperne i planen. Mere omfattende afvigelser kan kun foretages ved at udarbejde en ny lokalplan.

Dispensation kan kun meddeles efter forudgående naboorientering, med mindre Byrådet skønner, at en sådan orientering er af underordnet betydning for de personer og foreninger, der skal orienteres.

Overtagelsespligt

Da der ikke er handlepligt medfører en lokalplan som altovervejende hovedregel ikke erstatningspligt for kommunen. Men, hvis en ejendom er udlagt til et offentligt formål i en lokalplan, så kan ejeren under visse forudsætninger forlange ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning.

I henhold til planlovens § 47, kan der foretages ekspropriation af privat ejendom eller rettigheder over ejendomme, når ekspropriationen er af væsentlig betydning for virkeliggørelsen af en lokalplan.

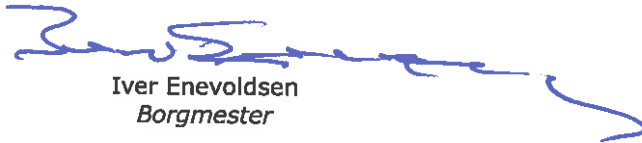
Vedtagelsespåtegning

Lokalplan nr. 400

Vindmøller på Holmen 2

Forslag til lokalplan

Foreløbig vedtaget af Ringkøbing-Skjern Kommunes Byråd i henhold til § 24 i Lov om planlægning, den 21. februar 2017.

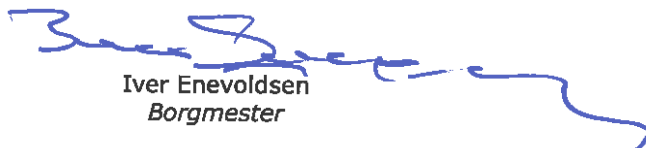
Iver Enevoldsen
Borgmester

Jens Peter Hegelund Jensen
Kommunaldirektør

Endelig lokalplan

Endeligt vedtaget af Ringkøbing-Skjern Kommunes Byråd i henhold til § 27 i Lov om planlægning, den 13. juni 2017.

Iver Enevoldsen
Borgmester

Jens Peter Hegelund Jensen
Kommunaldirektør

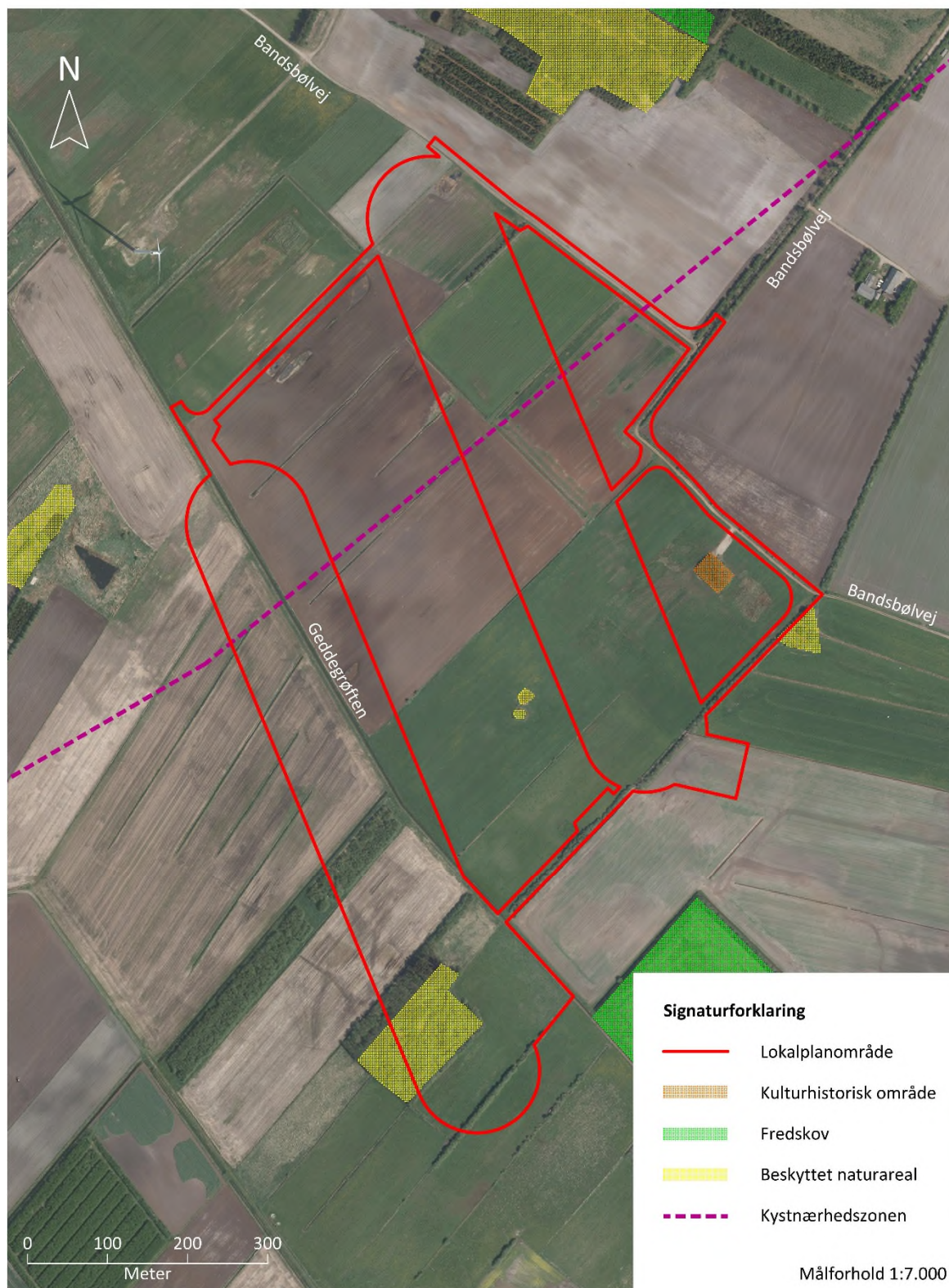
Offentlig bekendtgørelse af lokalplanen

Lokalplanen er i henhold til § 30 i Lov om planlægning offentlig bekendtgjort den 16. juni 2017.
Lokalplanen er i henhold til § 54b i lov om planlægning registreret i PlansystemDK.

Eksisterende forhold: Bilag 2

Lokalplan 400

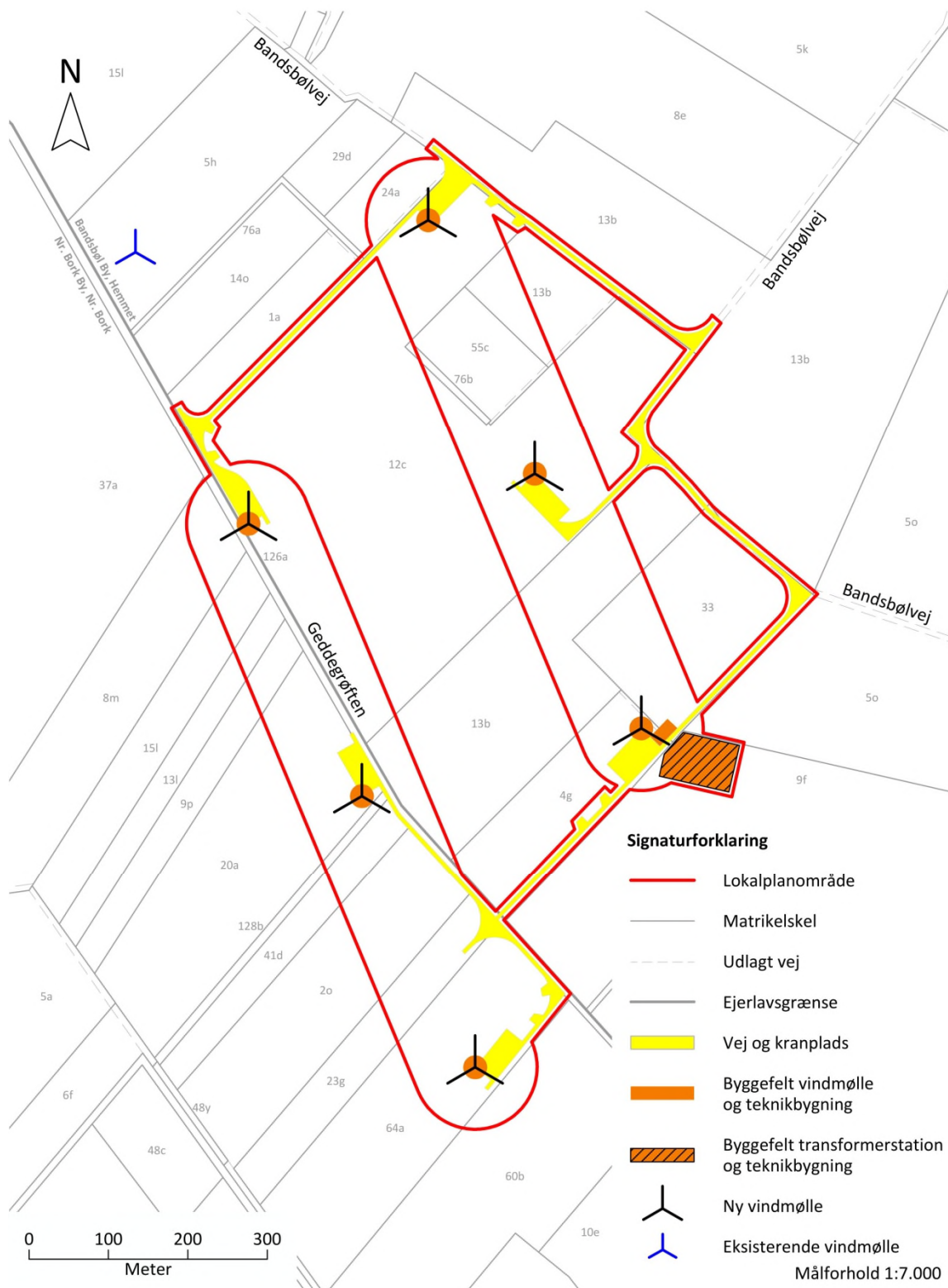
Vindmøller på Holmen 2

Arealanvendelse: Bilag 3

Lokalplan 400

Vindmøller på Holmen 2

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Ikke-teknisk resumé

Det følgende kapitel indeholder et resumé af den samlede miljørapport. Tekniske beskrivelser er udeladt, og udelukkende rapportens væsentligste fakta, vurderinger og konklusioner er medtaget.

Indledning

Ringkøbing-Skjern Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til opstilling af 6 stk. 149,9 m høje vindmøller på Holmen, som er beliggende ca. 2 km vest for Hemmet ved den sydlige del af Ringkøbing Fjord. Det ansøgte betragtes som en udvidelse af den eksisterende møllepark på Holmen. Området, hvor de 6 nye vindmøller ønskes opstillet ligger indenfor vindmølleområdet Holmen i kommuneplan 2013-2025. Den eksisterende kommuneplanramme beskriver plads til opstilling af 6 stk. 149,9 m høje vindmøller, og der står i dag 6 stk. 135 m høje vindmøller i rammeområdet. Der skal udarbejdes et kommuneplantillæg, som muliggør projektet.

Ringkøbing-Skjern Kommunes Økonomi- og Erhvervsudvalg besluttede d. 6. december 2016 efter den afholdte foroffentlighedsfase (debatfase), at der kan gennemføres detaljeret planlægning for opstilling af 6 stk. op til 149,9 m høje vindmøller med en rotordiameter på op til 117 m eller op til 130 m.

Der er nu udarbejdet en VVM-redegørelse og miljøvurdering, samlet i en miljørapport, hvor anlæggets direkte og indirekte virkninger på mennesker, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klima, landskab, materielle goder og kulturarv samt samspillet mellem disse faktorer er undersøgt og vurderet.

Kort 1: De ansøgte vindmøllers placering (rød eksisterende, blå nye vindmøller), samt placering af boliger, der skal nedlægges (rød prik), samt eksisterende vindmøller i nærheden af projektområdet.

Projektforslag og 0-alternativ

Miljørapporten beskriver to alternative udformninger af projektforslaget: Dels et forslag med opstilling af 6 stk. 149,9 m høje Vestas V117 vindmøller med 117 m rotordiameter, og dels et forslag med opstilling af 6 stk. 149,9 m høje Vestas V126 vindmøller med 126 m rotordiameter. Den angivne højde udtrykker totalhøjden 149,9 meter målt fra terræn til vingspids i øverste position.

Ikke teknisk resumé

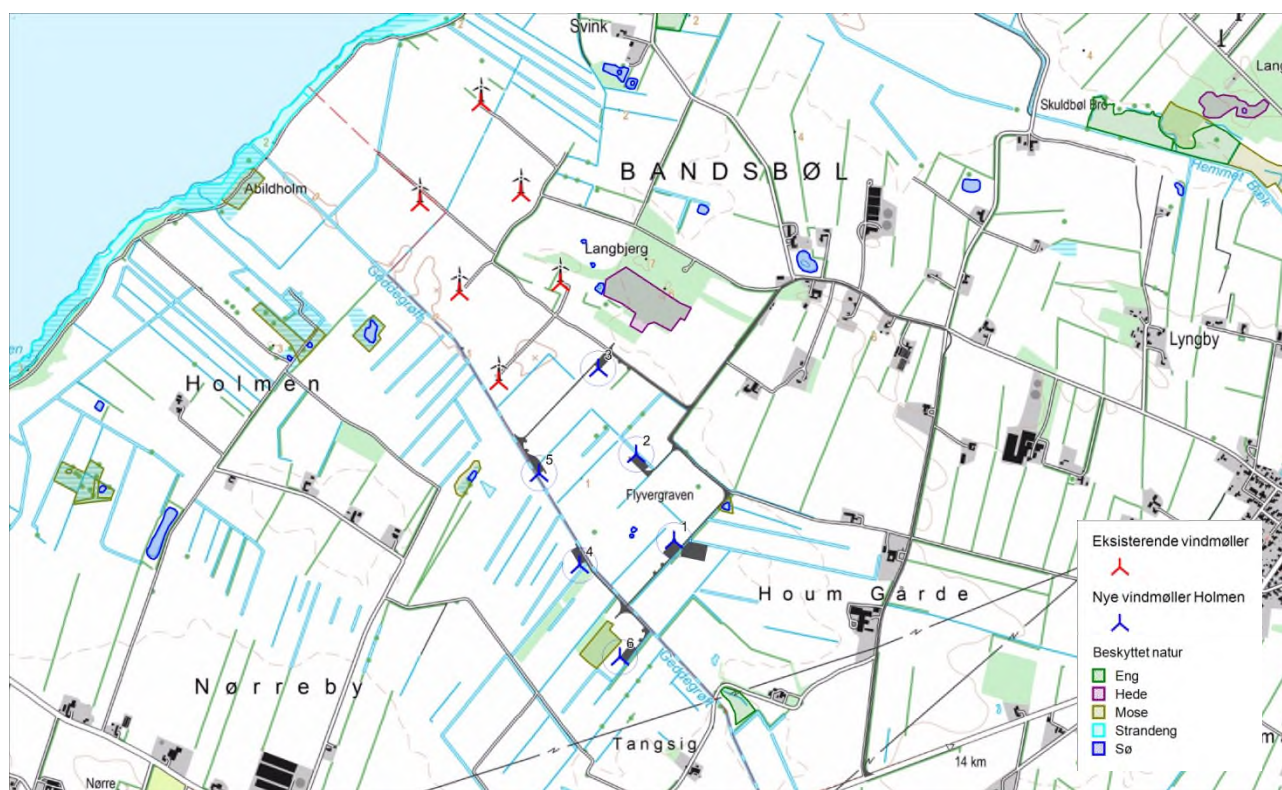
Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Vindmøllerne opstilles i begge forslag som vist på kort 1. Vindmøllerne opstilles i 2 rækker med 3 nye vindmøller i hver, som retlinjede forlængelser af de eksisterende møllerækker (også kaldet Holmen 1). De 6 ansøgte vindmøller (også kaldet Holmen 2) opstilles i retning ind mod land, sydøst for de eksisterende vindmøller.

Møllerne, som opstilles, vil være synligt forskellige fra de eksisterende vindmøller på Holmen med hensyn til totalhøjde, opbygning og nacelledesign. Det er ikke muligt at opstille nye møller af samme type som de eksisterende, V90-3,0 MW, da de ikke længere er tilgængelige på markedet. Møllerne vil have et traditionelt dansk mølledesign med tre vinger, en nacelle (møllehus) og et rørtårn. Farven på møllerne er lys grå, og vingerne er overfladebehandlet til et glanstal på maksimalt 30, så de fremstår med en mat overflade, der reducerer vingernes refleksion. Glanstallet på 30 er fastlagt som standard i forhold til den tekniske optimering af rotorens vindmodstand.

Ved gennemførelse af projektforslaget nedlægges 5 boliger i nærheden af projektområdet.

I miljørapporten behandles desuden et "0-alternativ", som svarer til en videreførelse af eksisterende forhold, hvor der ikke nedlægges boliger. De eksisterende vindmøller på Holmen, som blev opstillet i 2010, vil fortsætte driften uændret, dog med en ændret støjindstilling af den sydvestligste eksisterende mølle. Udvidelsen med Holmen 2 vil medføre et gennemsnitligt produktionstab for de eksisterende vindmøller på Holmen med 3-4 %. Tabet er størst på den sydvestligste eksisterende mølle.

Kort 2: Placering af vindmøller (rød eksisterende, blå nye vindmøller), arbejdsarealer og tilkørselsveje (grå streg). Teknikbygninger til nettilslutning samt evt. ny transformestation med teknikbygning forventes placeret ved mølle 1. Anlægsområdet ligger tæt på vandløb og beskyttet natur.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Projektbeskrivelse

Mølletype og forventet produktion

Projektområdet ved Holmen har på grund af den vestkystnære beliggenhed stærke vindressourcer i forhold til danske forhold. På Holmen er der således en middelvindhastighed i rotorhøjde på ca. 8 m/s.

Mølletypen er ikke endeligt lagt fast, men beregninger, visualiseringer og vurderinger tager udgangspunkt i nye vindmøller af typen Vestas V117-3,6 MW eller Vestas V126-3,6 MW. V117 har en navhøjde på 91,5 m og V126 har en navhøjde på 87 m. De eksisterende vindmøller (Holmen 1) har en navhøjde på 90 m. Der er i valget af de 2 viste vindmølletyper til Holmen 2 lagt vægt på at udvælge og beskrive vindmøller, som tilnærmelsesvist har samme navhøjde som de eksisterende, idet navhøjden vurderes spille en væsentlig rolle for oplevelsen af vindmølleparkens sammenhæng.

Idet der kan dukke nye og bedre vindmøllevarianter op på markedet, inden projektudviklingsfasen er overstået, er der behov for fleksibilitet i forhold til møllevælget. Den tilhørende lokalplan fastsætter betingelser for opstillingen af vindmøller, som sikrer, at der ikke vil være afvigelser af betydning i forhold til vurderingerne i denne redegørelse - uanset valg af mølletype.

Produktionen fra forslaget med V117 (ca. 22 MW generatoreffekt i alt) er beregnet til ca. 74 millioner kWh årligt, svarende til ca. 16.500 husstandes årlige elforbrug (forudsat normforbrug 4,3 kWh/husstand/år). For den samlede vindmøllepark på Holmen er produktionen beregnet til ca. 127 millioner kWh årligt, svarende til ca. 29.500 husstandes årlige elforbrug.

Produktionen fra forslaget med V126 (ca. 22 MW generatoreffekt i alt) er beregnet til ca. 77 millioner kWh årligt, svarende til ca. 18.000 husstandes årlige elforbrug (forudsat normforbrug 4,3 kWh/husstand/år). For den samlede vindmøllepark på Holmen er produktionen beregnet til ca. 131 millioner kWh årligt, svarende til ca. 30.500 husstandes årlige elforbrug.

De nye møller ved Holmen 2 vil i deres tekniske levetid på 20 år kunne producere ca. 1.478.000 MWh ved forslaget med V117 og 1.540.000 MWh ved forslaget med V126. Beregningerne er baseret på vindmøllernes samlede beregnede netto produktionspotentiale (P50), hvor alle forventelige tab er fratrukket. I produktionen er også fratrukket det parktab, som vil forekomme på de 6 eksisterende vindmøller på Holmen 1.

Ved 0-alternativet produceres ca. 55 millioner kWh årligt, svarende til ca. 12.900 husstandes årlige elforbrug. Produktionskapaciteten af eksisterende møller reduceres med gennemsnitligt 4% ved gennemførelse af projektforslaget med V117 og med gennemsnitligt 3% ved gennemførelse af projektforslaget med V126.

Anlægsfasen

Hele anlægsfasen formodes at strække sig over 4-5 måneder, før alle aktiviteter er tilendebragt, dvs. til vindmøllerne er stillet op, tilsluttet elnettet og sat i drift. Arbejdet omfatter følgende aktiviteter:

Serviceveje, pladser, fundamenter og vindmølledele

Serviceveje til vindmøllerne bliver anlagt fra Bandsbølvej og Houmvej, se kort 2. Servicevejene bliver etableret i ca. 5,5 meters bredde med stabilt vejmateriale.

I anlægsfasen bliver der ved hver mølleplads etableret et arbejdsareal på ca. 2.000 m², som evt. reduceres, når møllerne er stillet op. Fundamentet bliver opført ca. 1 måned før vindmøllerne stilles op, og der bliver en del transporter med beton samt øvrige fundamentsdele. Jordbunden på Holmen er af varierende sammensætning, og der kan eventuelt blive tale om at foretage pilotering under en eller flere af vindmøllerne. Behovet for dette fastlægges nærmere, når der er gennemført geotekniske dybdeboreprøver.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Opstilling af 6 nye vindmøller på Holmen omfatter levering af vindmølledele transporteret på cirka 120 lastvogne eller specialtransporter. Opstilling af en enkelt vindmølle strækker sig normalt over 4-5 dage og indebærer anvendelse af 2-3 kraner.

Tilslutning til el-nettet

For at forbinde vindmøllerne med elnettet, bliver der fra vindmøllerne fremført jordkabler til et af forsyningselskabet udpeget tilslutningspunkt. Tilslutningspunktet vil afhænge af, om der sker en samtidig udbygning af nabovindmølleområdet ved Lønborg Hede. Såfremt der sker en samtidig udbygning af Lønborg Hede, vil de 6 nye vindmølle på Holmen blive tilsluttet en eksisterende transformerstation vest for Hemmet.

Såfremt der ikke sker en samtidig udbygning af Lønborg Hede, vil der blive etableret en ny 60-10 kV-transformerstation med 50 m² teknikbygning på Holmen, tæt på den sydøstligste mølle. Herfra vil der blive trukket 60 kV jordkabler til en overliggende transformerstation ved Østergårde ca. 14 km øst for Holmen. Netselskabet Syd Energi Net forestår den overordnede planlægning af transformerstationens eventuelle etablering, men placeringen og beskrivelsen er medtaget i miljørapporten samt i den udarbejdede lokalplan.

Der kan i tilknytning til vindmøllerne være behov for op til to selvstændige teknikbygninger til koblingsstation og overvågning, hver med et samlet areal på ca. 15 m²

Driftsfasen

Den til enhver tid værende ejer af vindmøllerne har ansvaret for driften og sikkerheden på anlægget, herunder at de gældende støjkrafter er overholdt.

Driftsaktiviteter

Aktiviteterne i driftsperioden omfatter normalt to serviceeftersyn om året ved hver vindmølle. Derudover kan det i ekstraordinære tilfælde være nødvendigt at foretage justeringer, målinger og/eller test på vindmøllerne. Det daglige tilsyn på vindmøllerne bliver udført via fjernovervågning, og det er vurderet, at ovenstående aktiviteter i driftsfasen er så få, at de kun i meget begrænset omfang vil påvirke miljøet

Sikkerhedsforhold

Trafik

I driftsfasen er den normale til- og frakørsel vurderet at være så lille, at den ikke udgør nogen væsentlig sikkerhedsrisiko. I anlægsfasen er det nødvendigt med ekstraordinær kørsel med blandt andet mobilkraner eller blokvogne, og trafikikkerheden vil blive tilrettelagt i samarbejde med færdselspolitiet. Det er vurderet, at projektet i såvel anlægs-, drifts og nedtagningsfasen kan gennemføres uden trafikikkerhedsmæssige problemer.

Fra de fleste vejstrækninger fremstår landskabet åbent men opdelt af læhegn i mindre landskabsrum, og vindmølleanlægget kan opleves visuelt dominerende for trafikanter på de nærmeste offentlige veje som bl.a. Tarmvej (rute 423), Tangsigvej, Bandsbølvej, Houmvej og Holmvej. På grund af anlæggets opstilling i et letopfatteligt mønster vurderes påvirkningen ikke at være problematisk. Trafikkerheden vurderes ikke at blive påvirket af det ansøgte vindmølleanlæg.

Flytrafik

Projektområdet på Holmen vurderes ikke at påvirke radar- eller indflyvningszoner til lufthavne, og det vurderes på baggrund af generelle retningslinjer for luftfartsafmærkning, at vindmøllerne skal mærkes med et fast rødt lys på minimum 10 candela, der svarer til en 9-25 W glødepære. Lyset kan ses af flytrafikken, men vurderes ikke at genere omgivelserne på jorden.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Ledningsanlæg mv.

Det nærmeste større ledningsanlæg er en 60 kV-forbindelse, som løber ca. 500 m sydøst for den sydligste af de ansøgte vindmøller. Afstanden til højspændingsanlæg er så stor, at der ikke vil være problemer for driften af møllerne ved Holmen 2.

Reetablering

Ophører brugen af vindmøllerne, skal vindmøllerne inklusiv fundamentene og tekniske installationer fjernes af møllejer inden ét år efter, at driften er ophørt. Det er vurderet, at fjernelsen af henholdsvis vinger, nacelle, tårn, fundament og veje ikke udgør nogen sikkerhedsrisiko eller væsentlig miljøbelastning.

Nabobeboelser

De nærmeste omgivelser til vindmølleanlægget kan påvirkes visuelt samt med støj og skyggekast. Nabobeboelser vil påvirkes forskelligt, alt efter deres retning og afstand til møllerne samt udsigtsforholdene omkring den enkelte ejendom. Inden for en radius af 1 km omkring den samlede vindmøllepark på Holmen ligger der 23 beboelser i det åbne land, se kort 3. Der nedlægges 5 af disse beboelser i forbindelse med etableringen af Holmen 2.

Afstand til naboer

Der er krav om en afstand på mindst fire gange møllehøjden til nabobeboelser, d.v.s 600 m ved det konkrete projektforslag, hvilket skal forebygge væsentlige gener ved de omkringboende. Afstandskravet er overholdt til alle nabobeboelser, som består efter projektetableringen. Det er beboelserne på Houmvej 4, Tangsigvej 2 og Tangsigvej 4, der får kortest afstand (under 700 m) til en af de nye møller på Holmen. Der er flere boliger, som bliver nabo til de nye end til de eksisterende møller.

Visuel påvirkning

Udsigtsforholdene og den visuelle påvirkning af nabobeboelserne er vurderet på baggrund af luftfotos samt af visualiseringer fra de nærmeste omgivende veje. Visuelt vil de nye vindmøller fremstå markant og dominerende set fra områder på de nærmeste veje og fra beboelser, der har udsyn over opstillingsområdet. Det er vurderet, at landskabet er så åbent, at møllerne vil være synlige fra bolig- eller udendørs opholdsarealer på de fleste naboejendomme til projektområdet. Møllerne kan også være synlige fra boliger på større afstand, men påvirkningen reduceres med afstanden samt som følge af evt. mellemstående bevoksning eller bygninger, der afskærmer udsigten i retning mod mølleområdet. Hovedparten af naboer til projektområdet bor tættere på Holmen 2 end Holmen 1 og vil dermed kunne opleve de nye møller tættere på og visuelt mere dominerende end de eksisterende møller.

Lys på toppen af nacellen vurderes, ud fra erfaring med eksisterende vindmøller, ikke vil være væsentligt generende for omkringboende.

Støjpåvirkning

Vindmøllebekendtgørelsens støjgrænser for almindelig støj og lavfrekvent støj er overholdt for alle naboboliger i det åbne land og i samlet bebyggelse.

Støjpåvirkningen er tæt på grænseværdien for enkelte af de nærmeste naboer til projektområdet i begge projektforslag; f.eks. er der beregnet en påvirkning i intervallet 0-2 dB(A) fra grænseværdien for 13 naboer ved projektforslaget med V117 og for 10 naboer ved projektforslaget med V126. Støjbidragene fra de 6 vindmøller på Holmen 1, de 7 eksisterende samt 13 ansøgte vindmøller på Lønborg Hede, de 5 eksisterende møller ved Skudbøl samt en husstandsmølle på Skudbølvej er medtaget i den samlede støjberegning for begge projektforslag. Resultataf støjberegningerne er vist på kort 4.

I projektforslaget med 6 V117 er der forudsat en reduktion i produktionen og derved støjubredelsen fra én af de eksisterende vindmøller på Holmen 1. Produktionstabet er indregnet i mølleparkens samlede fremtidige produktionspotentiale.

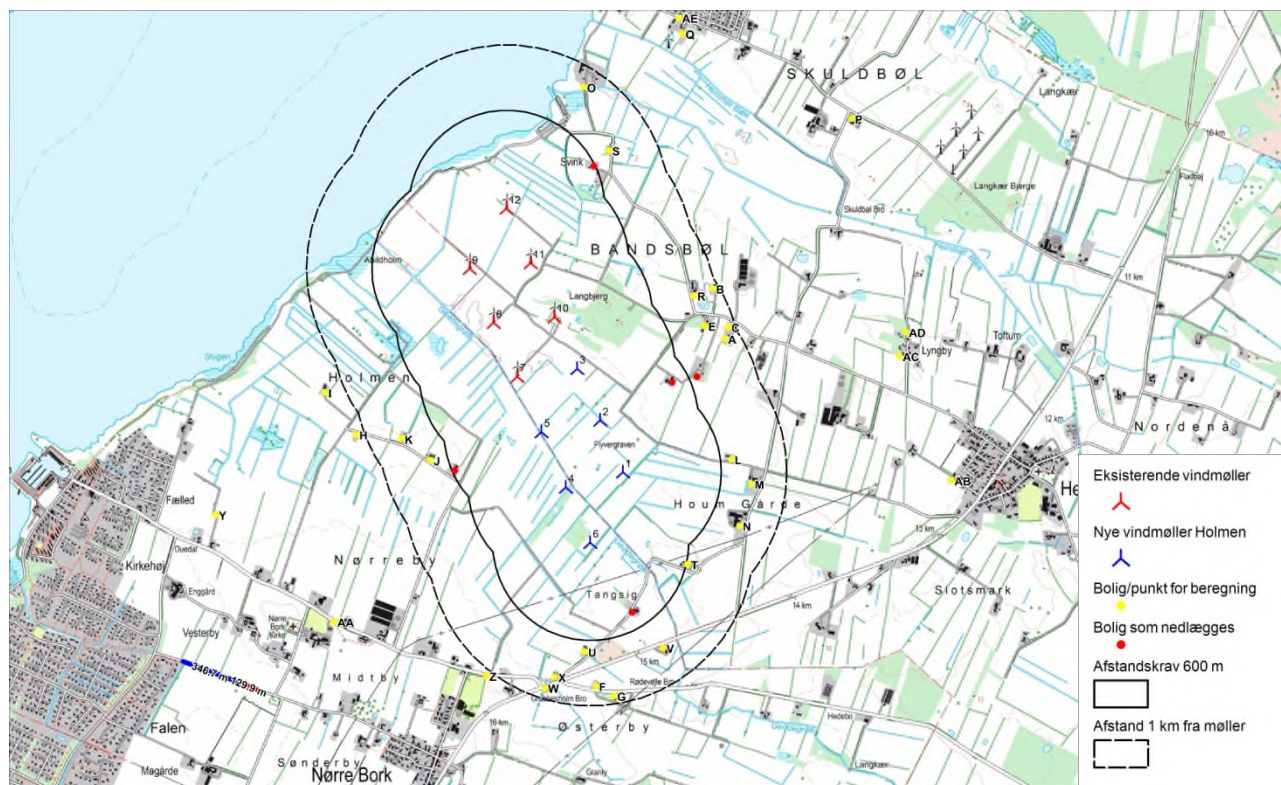
Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Ringkøbing-Skjern Kommune kan og vil kræve, at der bliver udført en støjmåling af vindmøllerne for at sikre, at grænseværdierne bliver overholdt.

Skyggekast

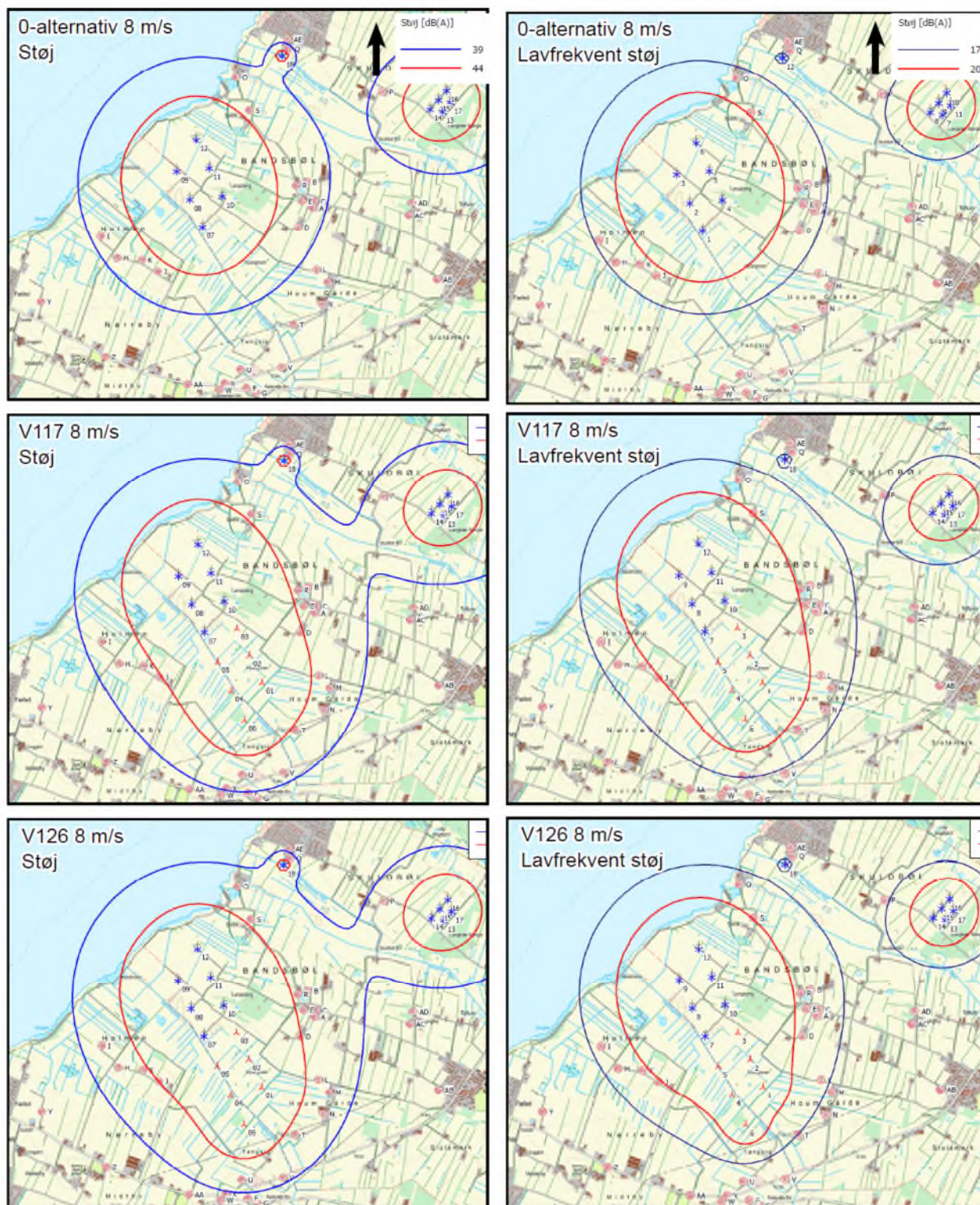
Skyggekast kan forekomme om morgenen ved boliger vest for møllerne og om aftenen ved boliger øst for møllerne. I begge projektforslag får op til 13 boliger mere end 10 timers skyggekast årligt, hvor der er taget hensyn til sandsynligheden for skyggekast som følge af de meteorologiske forhold (reel skyggetid), se kort 5. Påvirkningen med skyggekast vil blive reguleret ved installation af automatisk skyggestop, hvorved ingen naboer i praksis vil opleve mere end 10 timers skyggekast om året.

Kort 3: Eksisterende og ansøgte vindmølleplaceringer samt nærmeste nabobeboelser/beregningspunkter i forhold til afstandskravet til nabobeboelser på 600 m samt i forhold til afstanden 1 km fra mølle

Ikke teknisk resumé

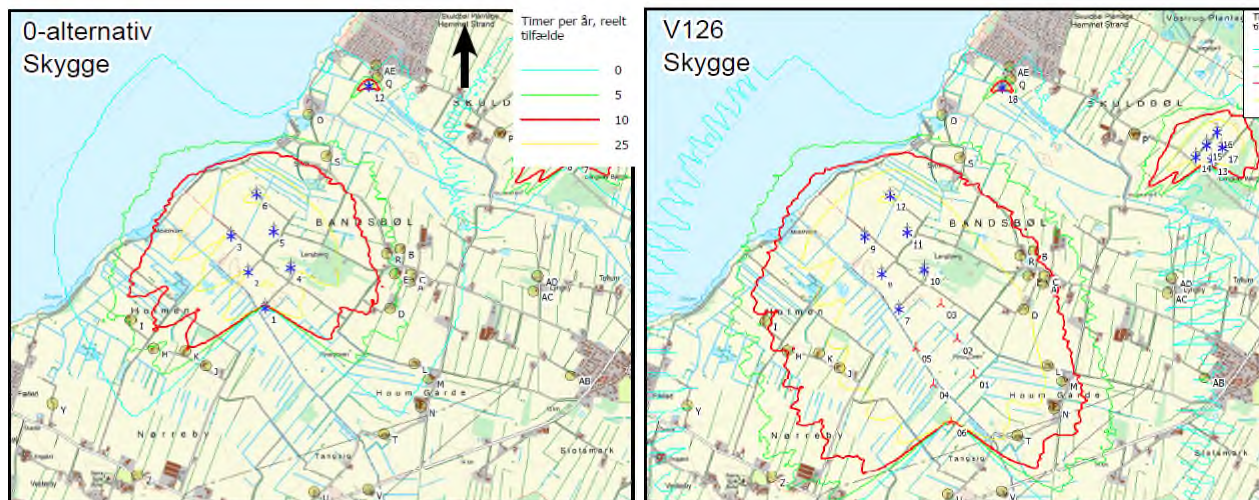
Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Kort 4: Beregnet afgrænsning af støjdbredelse og lavfrekvent støj ved 0-alternativ, projektforslag med V117 og projektforslag med V126. Rød kurve viser zonen, hvor støjkrav er overholdt for boliger i det åbne land. Blå kurve viser støjgrænsen til støjfølsomt område. Det ses, at bekendtgørelsens støjkrav er overholdt for samtlige nabobeboelser.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Kort 5: Isoliner for skyggekast i timer pr. år for 0-alternativ og for projektforslag med V126 som mølletype. V126 har et lidt større påvirkningsområde end V117, men forskellen er relativt begrænset. Den røde linje afgrænser det område, som teoretisk vil påvirkes med mere end 10 timers skyggekast i et gennemsnitsår, reel værdi. Påvirkning med mere end 10 timers årligt skyggekast skal afværges ved, at møllerne programmeres til automatisk skyggestop.

Sundhed

I diskussionen om, hvilke ulemper der kan være ved landbaserede vindmøller, indgår også, om det kan have negative helbredsmæssige konsekvenser at bo som nabo til en vindmølle.

Det kan ikke afvises, at enkeltpersoner kan opleve gener ved naboskabet, blandt andet fordi støj, der opfattes som den mest betydningsfulde ulempe ved vindmøllerne, opleves meget individuelt. Men der er ikke videnskabeligt belæg for at hævde, at vindmøller har direkte negative helbredsmæssige følger. Virkninger.

Vindmøllers helbredspåvirkninger kan betragtes som direkte helbredspåvirkninger, forårsaget af lyd, vibrationer eller skyggekast med direkte effekt på kroppen, eller som indirekte helbredspåvirkninger, forårsaget af en oplevet gene af møllerne. Støjfrekvenser og lydtrykniveau fra vindmøller adskiller sig ikke væsentligt fra andre støjkluder i vores dagligdag, og der er ikke dokumentation eller sandsynlighed for, at lydets direkte fysiske virkning skulle forårsage helbredseffekter. Det samme gælder vibrationer og skyggekast, når afstandskravet er overholdt.

Støjgene rapporteres som den væsentligste effekt af støj fra vindmøller. Oplevelsen af støjgene er en følelsesmæssig og holdningsmæssig reaktion, som afhænger af personen, konteksten og styrken/karakteren af den uønskede lyd. Der er ikke nogen simpel sammenhæng mellem støjen og den oplevede gene, og kombinationen af f.eks. støj og skyggekast eller støj og visuelle gener kan forstærke den oplevede støjgene, mens økonomisk interesse i vindmøllernes drift modsat kan mindske den oplevede gene.

Det kan som nævnt ikke afvises, at enkeltpersoner kan føle sig generet ved naboskabet til vindmøller, men der er ifølge de nyeste videnskabelige rapporter samt Sundhedsstyrelsens vurdering ikke belæg for at hævde, at vindmøller, som overholder den danske lovgivnings krav og anbefalinger, har direkte helbredsmæssige følger. Virkninger.

For at imødegå usikkerheden har den danske regering i 2013 besluttet at gennemføre en omfattende analyse af en potentiel sammenhæng mellem vindmøllestøj og helbredsrelaterede følger. Undersøgelsen forventes afsluttet i 2017. Samtidig hermed har regeringen over for kommunerne understreget, at planlægningsarbejdet for vindmøller på land kan fortsætte uanfægtet.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Vindmøller vil som en vedvarende energikilde bidrage til en reduktion i udledningen af luftforurenede stoffer og vil dermed også kunne bidrage positivt til menneskers sundhed.

Landskabet

Landskabspåvirkning og visuelt samspil

Generelt er fjordkyst- og slettelandskabet ved Holmen stort og åbent, uden væsentlig terrænmæssig variation. Udsigt til projektområdet afhænger derfor primært af afstanden til mellemliggende bebyggelse og bevoksning. Vindmøllernes påvirkning af landskabet er analyseret og undersøgt ved hjælp af en række visualiseringer.

Det vurderes sammenfattende, at de eksisterende og nye vindmøller i projektforslaget vil være synligt forskellige, men at der set fra de fleste områder erkendes en tydelig struktur igennem hele vindmølleparken. Forskellen på nacelledesign vurderes at være acceptabel. Forskellen på totalhøjde og harmoniforhold vurderes at have betydning for oplevelsen af vindmølleparkens sammenhæng. Der er også forskel på mølletypernes nominelle rotationshastighed, hvor de største møller som udgangspunkt har den langsomste rotation. Ved opstilling af V126 er der større forskel på harmoniforholdet af eksisterende og nye møller end ved opstilling af V117, og dermed opleves der en lidt svagere sammenhæng mellem møllegrupperne i parken. Det vurderes, at forskellen på mølletyperne dog generelt set ikke er problematisk i forhold til oplevelsen af anlægget som én samlet park i landskabet.

Som følge af den synlige forskel på eksisterende og nye møller på Holmen er der behov for en undtagelse fra kommuneplanens retningslinje om, at alle møller inden for et vindmølleområde skal have samme udseende. En undtagelse er en forudsætning for gennemførelse af projektforslaget, da en fuld udbygning med ensartede møller i dette tilfælde ikke er mulig. Det er en politisk afvejning, hvordan målsætningen om optimeret udnyttelse af kommunens vindressourcer skal vægtes i forhold til retningslinjer for den landskabelige påvirkning i forhold til møllerne på Holmen.

Projektområdet ligger i eller tæt på kystnærhedszone samt udpeget landskabsområde og geologisk område. Uanset om de nye møller placeres inden for eller uden for disse afgrænsninger, vil de opleves i sammenhæng med de eksisterende møller og dermed fjordkystlandskabet. Udvidelsen af møllerækkerne sker på tværs af kyststrækningen og dermed i retning ind i land, hvor landskabet er præget af forskellige anvendelser og har en mere begrænset sårbarhed. Det vurderes, at landskabet er robust og at vindmølleanlægget generelt fremstår samlet og tydeligt adskilt fra andre mølleparker, så projektet ikke strider mod retningslinjerne i landskabsudpegningerne.

Projektområdet er omgivet af flere kulturmiljøer, hvoraf det nærmeste er Flyvergraven, 200 m fra nærmeste nye mølle. Landskabspåvirkningen med vindmøller ved denne lille mindelund forøges fra markant til en oplevelse af at være placeret inde i vindmølleparken, hvor møllerne tydeligt kan ses, høres samt vil kaste skygger over området ved solnedgang. Det værdifulde kulturmiljø langs Ringkøbing Fjord og de gamle fjordhavne ligger tæt på vindmølleområdet eksisterende møller. Fra disse områder vil udvidelsen være markant synlig med nye vindmøller i baggrunden af de eksisterende. Cirka 1 km fra vindmølleområdet ligger desuden museumsgården Gåsemændens Gård i et landskab, hvor påvirkningen fra vindmøller forøges betydeligt. Inden for vindmølleområdets nærzone (4,5 km) ligger tre kirker, hvor der fra og ved indsyn mod Hemmet og Nr. Bork kirker vil være en påvirkning fra vindmøller. Udsigten fra kirkegårdene vurderes ikke at ændres markant. Indsynet mod kirkerne er i forvejen præget af vindmøller, og når udstrækningen af vindmøllerækkerne bag kirkerne forlænges, vil begge kirker fortsat fremstå som en del af det samlede kulturmiljø omkring landsbyens eller landområdets bebyggelsesstruktur. Udsigten påvirkes markant, men idet der i forvejen er betydelig udsigt til vindmøller i baggrunden, vurderes påvirkningen af kirkerne og kulturmiljøerne ikke at ændres betænkeligt i forhold til den samlede bebyggelsesprofil. Vindmøllerne på Holmen er synlige over stor afstand, herunder fra kirkeomgivelser og fredede områder/kulturmiljøer i bl.a. Værnenge, Skjern Ådal og Holmsland Klit. Fra

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Skjern Bådehavn ses møllerne i baggrunden af Lønborg Kirke, som trods påvirkningen fortsat vurderes at fremstå som et markant landskabeligt orienteringspunkt. Det vurderes, at vindmøller i dag og med udvidelsen indgår i oplevelsen af kulturlandskabet og dermed i områdets rekreative værdier.

Vindmøllerne på Holmen kan ses i samspil med flere mølleparker, herunder særligt med vindmøller ved Skuldbøl, Lønborg Hede, Sdr. Bork og Sdr. Vium. Generelt er afstanden mellem mølleparkerne så stor, at det er tydeligt at adskille anlæggene visuelt. De ældre vindmøller ved Skuldbøl er så forskellige fra møllerne på Holmen i størrelse og rotationshastighed, at samspil mellem parkerne trods visuelt overlap ikke vurderes at fremstå betænkeligt. Vindmølleområdet ved Skuldbøl er ikke udlagt som vindmølleområde i kommuneplanen og kan dermed ikke udbygges. Vindmølleparkerne ved Lønborg Hede, Sdr. Bork og Sdr. Vium er udlagt i kommuneplanen og har dermed mulighed for på sigt at udskifte eller udbygge mølleparken. Det er undersøgt, om en samtidig udvidelse af mølleparker på Holmen, Lønborg Hede, Sdr. Bork og Sdr. Vium vil have en betænkelig visuel effekt. Det er vurderet, at der i forhold til Holmen er tilstrækkelig afstand mellem de udlagte vindmølleparker til, at der ikke opstår betænkeligt samspil mellem de evt. udvidede vindmølleparker. Samlet set vil udvidelserne medføre et markant øget teknisk præg af landskabet, men landskabet vurderes at kunne rumme det.

Det vurderes samlet, at landskabet er så stort og rummeligt, at det kan bære påvirkningen og møllernes proportioner uanset valg mellem de beskrevne mølletyper. Det konkluderes, at eksisterende og nye møller ved opstilling af V117 overordnet set vil opleves som én sammenhængende vindmøllepark. Ved opstilling af V126 er der lidt større forskel mellem eksisterende og nye møller, og der opleves derfor en lidt svagere sammenhæng mellem møllegrupperne som én sammenhængende vindmøllepark.

Øvrige miljømæssige forhold

Luftforurening og klima

Elektricitet produceret af vindmøller kan erstatte el produceret på konventionelle kraftværker, hvor der overvejende anvendes fossile brændsler som olie, naturgas og kul. Herved reduceres udledningen af bl.a. kuldioxid (CO₂), svovldioxid (SO₂), kvælstofilter (NO_x), partikler samt produktionen af slagge og forskellige andre affaldsstoffer.

Opstillingen af de ansøgte vindmøller på Holmen vil hæve andelen af vedvarende energi i Ringkøbing-Skjern Kommune med ca. 22 MW (målt på generatoreffekt). Begge projektforslag bidrager således positivt til kommunens målsætning om at øge den samlede opstillede effekt i vindkraft fra aktuelt ca. 380 MW mod målsætningen på 550 MW.

Ressourcer og affald

Møllerne har en positiv energibalance, idet de i deres samlede levetid vil producere ca. 35 gange så megen energi, som er medgået til deres fremstilling. Ved skrotning af møllerne vil størstedelen af mølledelene kunne indgå i genbrugssystemet.

Geologi og grundvandsinteresser

Vindmøllerne placeres i et kystnært område uden markante terrænhældninger og med terrænniveau omkring kote 0 – 2 m DVR90. De højeste punkter i nærområdet er det skov-dækkede parti 'Langbjerg', der har toppunkt i kote 7 m. Langbjerg ligger ca. 300 m fra mølleanlægget.

Det store område omkring Ringkøbing Fjord samt Holmsland Klit og kysten mod Vesterhavet er en del af et stort værdifuldt geologisk interesseområde. Området er karakteriseret ved, at det rummer forskningsmæssig og undervisningsmæssig værdi, og interesseområdet er udpeget og begrundet i kystens og klitternes dynamik og morfologi. Møllernes placering i det regulerede, afvandede og inddigede område ved Holmen vil ikke ændre betingelserne i forhold til status for denne udpegningsområde.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Møllerne placeres i et område, som ud fra jordbundsforholdene betegnes som marsk, og som grænser op til sandede partier i den udbredte Ølgod Bakkeø. Marskområdet består af finpartikulære marine aflejringer (ler, silt og finsand) dannet oven på lavtliggende og kystnære områder af bakkeøen.

Kystområdet langs fjorden – herunder også området ved Holmen ligger uden for områder med drikkevandsinteresser. Området ved Holmen ligger ligeledes udenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Samlet vurderes der ikke at være risiko forbundet med møllernes placering i relation til grundvandsinteresser af særlig eller almindelig interesse.

Et olie- eller kemikaliespild fra møllerne på jorden vil grundet elektronisk niveauovervågning straks opdages, så afgravning/oprensning kan iværksættes. Møllerne er desuden konstrueret sådan, at et eventuelt oliespild vil blive opsamlet i nacellen (generatorhuset) eller ledt ned i tårnet og opsamlet i bunden af tårnet. Risikoen for jord- og grundvandsforurening vurderes at være minimal.

På baggrund af boreprøver og sigteprøver foretaget i december måned 2016 af jordbunden under hver af de 6 lokaliteter, hvor de 6 ansøgte vindmøllers fundamenter skal placeres, vurderes det, at grundvandet skal sænkes midlertidigt under udgravningen og støbningen af de enkelte møllefundamenter. Den miljømæssige konsekvens af dette er beskrevet i afsnit 6. Der skal i anlægsfasen udvises bevågenhed ved grundvandssænkningen specielt ved ny mølle 6 (se kort 2), idet denne er beliggende ca. 30 m fra et §3-beskyttet naturområde.

Projektområdet ligger i et kunstigt afvandt landbrugsområde, som holdes tørt med pumper. Ringkøbing-Skjern Kommune har søgt og fået midler til en forundersøgelse af et vådområdeprojekt på Holmen. Hvis dette projekt gennemføres, stoppes pumperne, og der vil ske en vandstandsstigning. En vandstandsstigning i området kan også ske, hvis landvindingslauget Nr. Bork Enge vælger at stoppe afvandingspumperne. Det er sandsynligt, at vandstanden i området i så fald vil svare til vandstanden i Ringkøbing Fjord, der normalt holdes inden for intervallet 0-0,25 meter DVR90. Der skal dog tages højde for en mulig vandstandsstigning på op til 2 meter DVR90. Det skal sikres, at etablering af vindmøller, adgangsveje, tekniske anlæg og transformerstationen sker under hensyntagen til, at der kan ske vandstandsstigninger. Møllejer skal sikre sig med afværgeforanstaltninger for møller og veje, hvis vandstandsstigninger bliver en realitet.

Natura 2000 og Bilag IV -arter

På baggrund af gennemgangen af mølleprojektets miljøpåvirkninger i forhold til Natura 2000-områder vurderes det, at projektet ikke vil påvirke disse i væsentligt omfang.

Vindmølleprojektet vil have en neutral effekt på de naturtyper og de arter, som er på habitat- og fuglebeskyttelsesområdenes udpegningsgrundlag, bl.a. fordi projektområdet ligger uden for og i større afstand fra registreret habitatnatur og fuglebeskyttelsesområde end de eksisterende vindmøller på Holmen.

Det vurderes samlet, at projektet vil være uden negative påvirkninger på bestandene af arter på habitatdirektivets bilag IV samt den økologiske funktionalitet af arternes yngle- og rasteområder. Der vurderes ikke at være behov for afværgeforanstaltninger i forhold til arterne på habitatdirektivets bilag IV.

Fugle

Det vurderes, at vindmøllerne ikke vil medføre negativ påvirkning af lokalt ynglende fuglearter, der formodes at udgøres af almindelige arter af agerlandsfugle med tilknytning til dyrkningsflader, levende hegn, småbiotoper og vildtremitter. Arter der fouragerer og raster på marker nær de eksisterende og nye møller eller passerer igennem projektområdet, vil potentielt være i risiko for at kolliderer med møllerne. Baseret på erfaringer med fugles respons på vindmøller fra andre lokaliteter vurderes det eksisterende samt ansøgte mølleanlæg dog ikke at have betydning for de lokalt ynglende og rastende fugle.

Hverken kollisionsrisiko, arealbeslaglæggelse, barriereeffekt eller forstyrrelser i anlægs- og afviklingsfasen vil således medføre en væsentlig negativ påvirkning af lokalt ynglende og rastende arter.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Andre dyr

Projektområdet indeholder et alsidigt dyreliv af bl.a. rådyr, ræv, grævling og hare. Dyrene forventes at færdes i og mellem læhegn, ved dyrkningsflader og vandhuller. Det vurderes at dyrene vil forstyrres i anlægsfasen, som strækker sig over få måneder. Når anlægsfasen er overstået, vil niveauet af forstyrrelser på jordniveau ikke være højere end ved nuværende landbrugsdrift, og dyrene forventes at returnere i fuldt omfang efter en kortere tilvænningsperiode. Græssende husdyr i området forventes ligeledes hurtigt at blive tilvænnet den ændrede påvirkning.

Beskyttet natur og beskyttelseslinjer mv.

Møllerne opstilles uden for arealer med beskyttet natur, fredskovspligt eller bygge- og beskyttelseslinjer. Adgangsveje til møllerne ligger ligeledes uden for beskyttet natur, fredskov eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Opstillingsområdet for møllerne er landbrugsareal i omdrift og vurderes derfor ikke at have særlig botanisk interesse. Projektområdet gennemskæres af det stærkt regulerede vandløb Geddegrøft, der har afvandingsforbindelse til Ringkøbing Fjord. Nærmeste beskyttede områder efter naturbeskyttelseslovens § 3 er en mose ca. 30 m fra mølle 6. Adgangsvejen til mølle 1 passerer langs markskellet tæt på vandhullet i en remise sydøst for Flyvergrav. Mølle 1, 2 og 4 placeres ca. 150 meter fra to små vandhuller, som ligger midt på marken og ca. 200 m fra den lille sø, der er omgivet af bevoksning ved Flyvergrav. I forbindelse med etablering og midlertidig grundvandssænkning omkring møllefundamenter kan der ske påvirkning, der kræver afværgeforanstaltning i form af tilbageføring af vand til vandhuller og mose. Der vil foretages en pejling af vandstanden i mosen før og under den midlertidige grundvandssænkning. Derved er det muligt at regulere påvirkningen ved at nedsive vand på arealerne rundt om naturområdet.

Andre forhold

Der inddrages ca. 2,5 ha landbrugsjord til intern vej og permanente arbejdsarealer. De omkringliggende arealer vil fortsat kunne drives landbrugsmæssigt. Ved vindmølle driftens ophør vil de anvendte arealer kunne tilbageføres til landbrugsdrift.

0-alternativet

Såfremt der ikke opstilles flere vindmøller i området ved Holmen, opnås der ingen yderligere reduktion i udledningen af blandt andet CO₂, SO₂ og NO_x eller i produktionen af slagter, flyveaske og øvrige affaldsstoffer. Den nuværende visuelle påvirkning vil være uændret. Påvirkningen af øvrige interesser vil ligeledes være uændret.

Socioøkonomiske forhold

I miljørapporten er det vurderet, at vindmølleprojektet ved Holmen ikke vil medføre negative socioøkonomiske påvirkninger af hverken turisme, råstofindvinding, landbrugsmæssige interesser eller jagt. Der vil ske en reduktion af produktionspotentialen for eksisterende vindmøller på Holmen på gennemsnitligt 3-4 %.

Grænseværdier for støjpåvirkning af naboer og skyggekast samt minimumsafstand mellem naboer og vindmøller indgår i planlægningen for at forebygge væsentlige gener for nabobeboelser. Gældende grænseværdier overholdes. Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne ske et vist fald i ejendomspriserne i nærområdet på grund af vindmøllernes påvirkning af omgivelserne. Dette håndteres under 'Lov om fremme af vedvarende energi' og er ikke en del af VVM-redegørelsen og miljøvurderingen.

Der findes under lov om fremme af vedvarende energi også en såkaldt 'grøn ordning', som kan yde tilskud til fremme af lokale aktiviteter og rekreative anlæg. Tilskud fra ordningen er baseret på de nye vindmøllers installerede effekt. Ved gennemførelse af det ansøgte projektforslag med 6 møller på hver ca. 3,6 MW stilles således et beløb til rådighed på ca. 1.900.000 kr. igennem den grønne ordning

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Overvågning

Ringkøbing-Skjern Kommune er forpligtiget til at overvåge, at mølleejeren overholder miljøkravene. Heri kan både indgå tilsyn og overvågning i anlægsfasen, krav om måling af støj ved idriftsættelse samt krav om målinger ved almindeligt tilsyn, dog højst en gang årligt. Vindmøllens drift overvåges elektronisk af operatøren for hurtigt at kunne gribe ind ved tekniske problemer. Vindmøllen har indbygget et styre- og overvågningsprogram, som registrerer alle fejl og om fornødent stopper vindmøllen.

I VVM-tilladelsen vil der blive stillet betingelse om maksimalt 10 timers skyggekast ved nabobeboelserne, og at der skal gennemføres støjmåling ved først givne lejlighed efter idriftsættelse af den enkelte mølle. Klager fra naboer kan også medføre, at kommunens miljøtilsyn pålægger ejeren af vindmøllen at få foretaget en støjmåling, hvis miljøtilsynet vurderer, at der er grundlag for klagen. Kommunen kan herefter om fornødent pålægge ejeren at dæmpe støjen eller stoppe vindmøllen, hvis kravene i VVM-tilladelsen ikke er overholdt.

Der skal foreligge en beredskabsplan for eventuelt oliespild, inden vindmøllerne opstilles. I tilfælde af et uheld skal Ringkøbing-Skjern Kommune orienteres, efter at man har rengjort møllerne og fjernet olien m.v. Eventuelt vaskevand fra møllerne skal opsamles og håndteres som spildevand.

Der stilles krav til pejling af grundvandsstanden forud for grundvandssænkning ved mølle 6. Herved kan fastsættes et styringsniveau, som kan bruges i forbindelse med grundvandssænkningen og optimering af afværgeforanstaltningen.

Den videre procedure

Efter at offentligheden har haft mulighed for at kommentere indholdet af VVM-redegørelsen og miljørapporten, vil denne blive suppleret med en sammenfattende redegørelse i forbindelse med endelig vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan for mølleområdet.

Samlet vurdering

Tabel 1 opsummerer faktuelle forhold ved projektforslagene samt 0-alternativ. Tabellen viser projektforslagenes indhold samt beregnede produktion og effekt på klima og luftforurening. Beregningerne er baseret på mølletyperne V117-3,6MW og V126-3,6 MW, men redegørelsen skal forstås sådan, at den også rummer plads til valg af en anden mølletype inden for den i lokalplanen angivne ramme for variation.

Det vurderes samlet, at 6 nye møller med en totalhøjde på op til 149,9 meter kan opstilles, være i drift, nedtages og området retableres under hensyntagen til områdets mennesker, landskab, miljø og natur.

Naboer til projektet vil i større eller mindre grad kunne se og/eller høre møllerne fra eller omkring deres private ejendom, men alle lovpligtige krav i forhold til nabobeboelser vil være overholdt. Mølleopstiller er i henhold til VE-loven pligtig til at erstatte eventuelle værditab på naboboliger, der kan sandsynliggøres som følge af projektet.

Projektet vil bidrage positivt til sundhed, klima og miljø i form af produceret vedvarende energi og sparede skadelige emissioner.

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Tabel 1: Oversigt over projektets væsentlige data for projektet. Data vises for grænseværdier, beregnede værdier for mølletyperne V117, V127 og 0-alternativet.

	6 nye V117 + Holmen 1	6 nye V126 + Holmen 1	0-alternativ = Holmen 1	Bemærkninger
Nye møller à ca. 3,45-4,0 MW som opstilles	6	6	0	*) De nye møllers produktion er angivet som (P50), der er den forventede produktion fraregnet alle forventelige udfald. I den samlede produktion for projektforslaget indgår en reduktion på 3-4 % af produktionen fra de eksisterende møller. **) 20 år er defineret som vindmøllers tekniske levetid.
Teknikbygninger (til koblingsstation, overvågning, transformerstation)	1-3	1-3	0	
Samlet kapacitet nye møller (MW)	op til 24	op til 24	0	
Rotordiameter (m)	117	126	90	
Navhøjde (m)	91,5	87	90	
Harmoniforhold (navhøjde:rotordiameter)	1:1,34	1:1,45	1:1,0	
Totalhøjde, maksimum (m)	149,9	149,9	135	
Rotoromdrejninger pr. minut, nominel	13	12	16	
Produktion pr. år, cirka (millioner kWh)*	126,9	130,9	55,3	
Samlet produktion over 20 år**, cirka (millioner kWh)	2.539	2.619		

Tabellen fortsættes næste side

Ikke teknisk resumé

Af miljørapport for vindmøller på Holmen 2

Table 1, continued from previous page

Støjpåvirkning ved naboboliger er overholdt	Ja 17 naboer 0-2 dB(A) fra grænseværdi	Ja 14 naboer 0-2 dB(A) fra grænseværdi	Ja 8 naboer 0-2 dB(A) fra grænseværdi	Den tilladte påvirkning ved vindhastighed 6 m/s og 8 m/s er maksimalt hhv. 42,0 og 44,0 dB(A) i åbent land og maksimalt hhv. 37,0 og 39,0 dB(A) ved støjfølsom arealanvendelse.
Støjpåvirkning, lavfrekvent ved naboboliger overholdt	Ja 13 naboer 0-2 dB(A) fra grænseværdi	Ja 10 naboer 0-2 dB(A) fra grænseværdi	Ja 10 naboer 0-2 dB(A) fra grænseværdi	Den tilladte påvirkning ved vindhastighed 6 m/s og 8 m/s er maksimalt 20 dB(A).
- Maksimal årlig skyggekastpåvirkning udendørs UDEN 'skyggestop' (timer/år)*, uden skyggevirksomhed af bygninger og bevoksning.	27:10 timer: minutter Skyggestop ved op til 13 naboboliger	28:50 timer: minutter Skyggestop ved op til 13 naboboliger	11:26 timer: minutter	*) Ringkøbing-Skjern Kommune stiller som vilkår, at der installeres skyggestop på møller, så ingen nabo vil få mere end 10 timers skyggekastpåvirkning årligt (beregnet som "reel skyggetid") på indendørs eller udendørs opholdsareal.
- Afstand fra nærmeste nabo til møller - Antal naboer indenfor 1 km fra nye møller	611 meter 18	611 meter 18	600 meter -	Lovkrav er 4 x totalhøjden og svarer til 600 meter

Vindmølletyperne V117 og V126 er blandt de største pt. tilgængelige møllemodeller for projektområdet. Disse møllemodeller udgør udgangspunktet for miljørapportens beregninger, visualiseringer og vurderinger, som derved sikres den størst mulige realisme og nøjagtighed. De valgte mølletyper er et eksempel. 0-alternativet betyder, at der ikke etableres nye store vindmøller på Holmen.

NOTAT

Afdeling
LBK - Planlægning
Dato
16. juni 2017
Sagsnummer
17-020161

Sammenfattende redegørelse – område til seks vindmøller på Holmen 2

Denne sammenfattende redegørelse er udarbejdet i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer § 9, stk. 2 (LBK nr. 1533 af 10. oktober 2015), da dette er den lov, der var gældende under planprocessens opstart og opstart af udarbejdesen af miljørapporten. Redegørelsen omhandler derfor:

- Lokalplan nr. 400 samt Tillæg nr. 62 til Ringkøbing-Skjern Kommuneplan 2013-2025 med tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport for seks vindmøller på Holmen 2.

Lokalplaner og tillæg til kommuneplaner er omfattet af Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Ifølge loven skal myndigheder ved den endelige vedtagelse af et planforslag, der er omfattet af loven, udarbejde en sammenfattende redegørelse.

Den sammenfattende redegørelse skal omhandle følgende emner:

- Hvordan miljøhensyn er integreret i planen
- Hvordan miljørapporten og udtalelser fra offentligheden er taget i betragtning
- Hvorfor planen er valgt på baggrund af de opstillede alternativer
- Hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens gennemførelse

Forslag til lokalplan nr. 400 samt Tillæg nr. 62 til Ringkøbing-Skjern Kommuneplan 2013-2025 med tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport for seks vindmøller på Holmen 2 har været fremlagt i offentlig høring i perioden 24. februar til 21. april 2017.

Planvedtagelse

Tillæg nr. 62 til Ringkøbing-Skjern Kommuneplan 2013-2025 og Lokalplan nr. 400 for et område til seks vindmøller på Holmen 2 blev vedtaget den 13. juni 2017.

Det blev samtidig besluttet, at der meddeles VVM-tilladelse til projektet, som er beskrevet i Miljørapporten "Vindmøller på Holmen 2, Udvidelse af vindmøllepark på Holmen. Februar 2017."

Åbnings- og telefontider
Mandag 10.00-17.00
Tirsdag-fredag 10.00-13.30

Planerne blev vedtaget med den forudsætning, at projektansøger forudsættes at opfylde de politisk vedtagne kriterier for projektets gennemførelse.

Integration af miljøhensyn i planerne

Dette afsnit redegør for, hvordan miljøhensyn er integreret i planerne, og hvordan miljørapporten er taget i betragtning, jævnfør bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 1.

Samtidigt med udarbejdelsen af forslag til kommuneplantillæg og lokalplan blev der igangsat en miljøvurdering af planerne ved udarbejdelse af en kombineret VVM-redegørelse og miljørapport. Udarbejdelse af VVM-redegørelsen og miljørapporten helt fra begyndelsen af planlægningen har efter kommunens vurdering medvirket til, at relevante problemstillinger er blevet afklaret i løbet af processen.

Ved udarbejdelse af miljørapporten er der foretaget undersøgelser og vurderinger af de miljøforhold, der gør sig gældende i området. Der har været særlig vægtning på støj og skygge i forhold til nabobebyggelser, visuel påvirkning af landskab samt mulige konsekvenser for områdets plante- og dyreliv.

Kommunen har vurderet, at gældende miljølovgivning vil kunne overholdes ved projektet. Dette forudsætter dog implementeringen af en række afværgeforanstaltninger med hensyn til skyggekast og støjpåvirkning ved nabobeboelse samt grundvandsænkningers potentielle virkninger på beskyttede naturtyper, som beskrevet nedenfor.

Med hensyn til skyggekast vil der, for de naboejendomme, der påvirkes med mere end 10 timers reelle skyggekasttimer, blive installeret automatisk skyggestop på den eller de møller, der forårsager den forøgede skyggekastpåvirkning.

Med hensyn til støjgener forventes på baggrund af hidtidige erfaringer og udvikling af nye, støjreducerende komponenter i moderne mølletyper ikke, at de faktiske støjforhold vil overskride de på forhånd beregnede støjniveauer. Ringkøbing-Skjern Kommune vil forlange, at ejeren gennemfører en støjmåling (jf. afsnittet om overvågning nedenfor). Blicher det ved en støjmåling konstateret, at vindmøllerne ikke overholder de fastsatte støjkraV, kan kildestøjen dæmpes yderligere ved at regulere møllernes omdrejningshastighed. Dette vil dog også medføre en nedsat produktion. Alternativt kan udskiftning af komponenter i møllen være med til at reducere støjniveauet, så støjkraV kan overholdes. Hvis det viser sig, at vindmøllen støjer mere end det tilladelige, kan kommunen kræve den standset og støjforholdene udbedret, indtil møllen kan overholde støjkraVene.

I anlægsfasen og ved eventuelle vandstandsstigninger kan det være nødvendigt at lave afværgeforanstaltninger. Det drejer sig om:

- Tilbageføring af vand ved nedsivning omkring moseområde og småsøer i forbindelse med midlertidig grundvandssænkning.
- Sikring af møller og elektriske installationer mod vandstandsstigning ved at etablere et dige eller anden afskærmning med tilhørende pumpe, som holder de vandfølsomme anlæg fri for vandpåvirkning.
- Sikring af adgangsvveje til møllerne.

Lokalplanen fastsætter desuden placeringer, højder, belysning og øvrig udseende for møllerne, transformerstation og øvrige anlæg samt afskærmende beplantning ved bygninger ud fra hensyn til naboer, landskab og øvrige miljøforhold.

Miljøkonsekvenserne og afværgeforanstaltningerne er beskrevet nærmere i den tilhørende Miljørapport. For et fuldstændigt billede henvises derfor til dette dokument.

Miljørapportens betydning og udtalelser fra offentlighedsfasen

Dette afsnit redegør for, hvordan VVM-redegørelsen og miljørapporten for seks vindmøller på Holmen 2 samt udtalelserne i forbindelse med offentlighedsfasen er taget i betragtning ved den endelige vedtagelse af planforslagene jævnfør bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 1.

Der er i offentlighedsfasen modtaget i alt 25 bemærkninger/indsigelser fordelt som følgende:

- Miljøstyrelsen og Ribe Stift
- 2 foreninger
- 20 borgere
- 1 underskriftsindsamling vedrørende håndtering af kriterier

Indsigelserne/bemærkningerne omhandler flere forskellige emner. De væsentligste er:

Miljøstyrelsen henstiller til at medtage yderligere vilkår og afværgeforanstaltninger til sikring af den lokale bestand af flagermus, hvis der mod forventning viser sig en negativ påvirkning af flagermusene.

Stiftet finder, at kirkerne i forvejen er væsentlig påvirket af de eksisterende møller og at belastningen vil øges, men ikke i så væsentlig grad, at Stiftet vil nedlægge veto.

Danmarks Naturfrednings anfører bl.a. at det bør tilstræbes, at de nye møllers dimensioner tilnærmes de eksisterende mest muligt. DN opfordrer i øvrigt til at behandlingen af vindmøllesagerne stilles i bero indtil der er udarbejdet en ny temaplan for vindmøller.

Ejerne af 5 af de eksisterende møller på Holmen gør opmærksom på, at Holmen 2 vil medføre en negativ parkeffekt på de eksisterende møller. De anfører, at det er vurderet, at parkeffekten kan medføre en 5-10 % reduceret produktion samt yderligere omkostninger til service og hurtigere nedslidning som følge af turbulente vindforhold. Ejerne vil ikke acceptere et tab som følge af ny den nye planlægning og imødeser initiativer fra kommunen side med henblik på tabsdækning. I modsat fald vil de stævne kommunen for tabet, da de mener, at det er kommunen, der bærer ansvaret, ligesom investorerne ikke kunne forudse tabet ved investeringen i 2011. Indsigelsen er vedlagt som nr. 18. Administrationen har behandlet indsigelsen i notatet. Planlægning er som udgangspunkt erstatningsfri regulering og Kommunen er ikke forpligtiget til at dække tab som følge af ny planlægning.

Mange indsigelser sætter spørgsmålstegn ved ansøgers håndtering af Byrådets kriterier for opstilling af nye vindmøller, særligt kriterie nr. 3 omkring værditab. Administrationen har behandlet emnet i notatet (se ad 6a-d). Administrationen har bedt ansøger redegøre for hvad de har gjort for at opfylde byrådets kriterier for opstilling af nye vindmøller. Ansøgers redegørelse er vedlagt som bilag. Enkelte naboer har reageret på ansøgers redegørelse om kriterie 2 og har overfor administrationen oplyst, at de ikke har modtaget tilbud om ejerskab.

De øvrige bemærkninger/indsigelser handler om:

- Størsteparten af indsigelserne ønsker ikke planforsalgene vedtaget. Andre ønsker planforslagene vedtaget.
- Bekymring for gener fra vindmøllerne
- kritik af at møllerne er ikke ens med de eksisterende møller
- Bekymring for, at vindmøllerne vil betyde afvikling af området
- Opfordring til at sætte planlægningen i bero som følge af EU-dom
- Enkelte mener, at Planmaterialet er mangelfuldt

For at imødekomme bekymring for påvirkninger fra transporter på Bandsbølvej ønsker projektansøger at supplere det offentliggjorte materiale med et forslag om en ekstra adgangsvej til projektområdet. Projektansøger har arbejdet på en løsning, hvor almindelige lastbiltransporter foruden Bandsbølvej også kan benytte vejstrækningen forbi Houmvej 4 og Flyvergraven. Administrationen har behandlet emnet i notatet (se pkt. 13). Administrationen anbefaler at kommunen meddeler projektansøger, at kommunen efter en endelig vedtagelse af lokalplan 400 er indstillet på at arbejde mod en dispensation fra lokalplanen, der vil give mulighed for den ekstra vejadgang. Dispensationen skal behandles efter reglerne i Planloven.

Der er redegjort for indsigelserne i det vedlagte notat "offentlighedsfase for område til vindmøller på Holmen 2" af 6. juni 2017. Notatet giver et resumé af de indkomne indsigelser med kommunens bemærkninger hertil. Notatet er vedlagt den sammenfattende redegørelse.

Konsekvenser af høringer

Planerne blev vedtaget med den forudsætning, at projektansøger forudsættes at opfylde de politisk vedtagne kriterier for projektets gennemførelse. Forudsætningen er indarbejdet som vilkår i VVM-tilladelsen.

Det er i øvrigt Byrådets vurdering, at projektet er tilstrækkeligt belyst. Byrådet finder ikke, at der i offentlighedsfasen er fremkommet bemærkninger, der medfører behov for at foretage yderligere vurderinger og undersøgelser af projektet. De indkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer af planerne ud over en mindre konsekvensrettelse.

Valg af projekt

Dette afsnit redegør for valg af projekt på baggrund af de opstillede alternativer jævnfør bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 2.

Projektforslag

Projektet medfører en udvidelse af den eksisterende vindmøllepark med 6 vindmøller på Holmen. Vindmølleparken vil efter udvidelsen bestå af i alt 12 vindmøller (Holmen 1 og Holmen 2), opstillet på to parallelle rette linjer med 6 møller i hver. Det er ikke muligt at opstille nye møller i samme størrelse og dimension som de eksisterende møller, idet denne mølletype (V90-3,0 MW) er udgået af produktion. Planerne medfører således opstilling af 6 nye møller, der er forskellige fra de eksisterende møller. Lokalplan 400 giver mulighed for opstilling af 6 ens vindmøller med en totalhøjde på op til 149,9 meter, med en rotordiameter på mellem 112 og 130 meter og en navhøjde på mellem 84 og 94 meter. Som projektforslag er der i Miljørapporten beregnet og vurderet på opstilling af 6 nye møller af typen V117 eller V126.

Nye møller med rotordiameter på til 117 m (V117)

Ved projektforslaget opstilles 6 nye møller med en rotordiameter op til 117 m og en totalhøjde op til 149,9 m. De eksisterende 6 møller har en rotordiameter på 90 m og en totalhøjde på 135 m. Den samlede produktionskapacitet af området er ca. 127 MWh årligt, svarende til en forøgelse på ca. 129 % trods en mindre produktionsnedgang på de eksisterende møller. For en periode over 20 år vil den samlede produktion for området være ca. 2.539 MWh, hvilket svarer til en reduktion af CO₂-udledningen i fht. elproduktion fra kulfyret kraftvarmeværk på ca. 1.894.000 tons.

Nye møller med rotordiameter på til 126 m (V126)

Ved projektforslaget opstilles 6 nye møller med en rotordiameter op til 126 m og en totalhøjde op til 149,9 m. De eksisterende 6 møller har en rotordiameter på 90 m og en totalhøjde på 135 m. Den samlede produktionskapacitet af området er ca. 131 MWh årligt, svarende til en forøgelse på ca. 137 % trods en mindre produktionsnedgang på de eksisterende møller. For en periode over 20 år vil den samlede produktion for området være ca. 2.619 MWh, hvilket svarer til en reduktion af CO₂-udledningen i fht. elproduktion fra kulfyret kraftvarmeværk på ca. 1.954.000 tons.

Miljøpåvirkningen forårsaget af udvidelsen med 6 nye vindmøller på Holmen vurderes samlet set at være acceptabel, uanset valg af mølletype. Ved opstilling af mølletypen V126 opnås det største produktionspotentiale, den mindste støjbredelse og den største visuelle forskellighed mellem nye og eksisterende møller. Ved opstilling af mølletypen V117 opnås et lidt mindre produktionspotentiale, en lidt større støjbredelse samt en lidt mindre visuel forskel mellem nye og eksisterende møller. I begge tilfælde er der tale om samme opstillingsmønster; et symmetrisk opbygget samlet anlæg med to parallelle møllerækker. Det er vurderet, at møllerne på Holmen 1 og Holmen 2 overordnet set vil opleves som én sammenhængende vindmøllepark, men at der visuelt er en lidt svagere sammenhæng mellem grupperne af eksisterende og nye møller ved opstilling af V126 end ved opstilling af V117.

Projektforslagene sammenlignes med et såkaldt 0-alternativ. Ved 0-alternativet bevares de eksisterende forhold, hvilket vil sige, at der ikke opstilles nye møller i området. Landskabet og oplevelsen af landskabet vil således forblive som i dag, hvor der står 6 vindmøller på Holmen. 0-alternativet har ikke nogen yderligere gavnlig effekt i forhold til reduktion af udledning af blandt andet CO₂, NO_x og SO₂ og for graden af selvforsyning med vedvarende energi.

Overvågning

Dette afsnit redegør for, hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planen jævnfør bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 3.

Kommunens byggesagsbehandling og miljøtilsyn skal sikre, at de til enhver tid gældende grænseværdier for støj fra vindmøller samt vilkår i VVM-tilladelsen overholdes.

Støj

Det fremgår af VVM-redegørelsen og miljørapporten, at støjkravene vil blive overholdt for både almindelig og lavfrekvent støj ved alle nabobeboelser. Inden der meddeles byggetilladelse til møllerne, vil kommunen sikre, at der foreligger beregninger, der godtgør, at møllerne kan overholde krav vedrørende støj.

Ringkøbing-Skjern Kommune kræver, at der foretages en støjmåling af møllerne ved først givne lejlighed, hvor vindforholdene svarer til kravene i bekendtgørelse nr. 1736 af 21. december 2015 om støj fra vindmøller og senest tre måneder efter, at møllerne er sat i drift. Støjmålingerne skal udføres

som beskrevet i bekendtgørelsen. Resultaterne skal indsendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, så snart de foreligger.

Overvågning af støjen fra vindmølleanlægget vil blive udført efter de til enhver tid gældende regler (for tiden bekendtgørelse nr. 1736 af 21. december 2015 om støj fra vindmøller).

Skyggekast

Det fremgår af VVM-redegørelsen og miljørapporten, at op til 13 nabobeboelser vil kunne påvirkes med mere end 10 timers skyggekast om året beregnet ud fra gennemsnitlige vejrforhold. Der er tale om teoretiske beregninger, der ikke tager hensyn til, at nogle boliger har driftsbygninger eller tæt bevoksning, som vil mindske eller helt dække for skyggekastet. Skyggekast fra vindmøllerne er beregnet til maksimalt ca. 28 timer årligt ved Houmvej 4 og Holmvej 6. Der skal installeres såkaldt skyggestop i de berørte møller, som stopper møllen på de belastede tidspunkter, så ingen nabobeboelser påføres skyggekast svarende til mere end 10 timers reel skyggetid årligt beregnet ud fra gennemsnitlige vejrforhold.

Ringkøbing-Skjern Kommune vil kræve dokumentation for påkrævet installation. Klage fra naboer kan – efter at kommunen har vurderet sagen - medføre, at kommunens miljøtilsyn pålægger ejeren af vindmøllerne at få foretaget yderligere dokumentation af skyggestoppet/skyggekastet.

Natur og miljø

Ringkøbing-Skjern Kommune skal sikre, at miljøkrav og naturbeskyttelseslovens krav overholdes. Møllejejer skal søge kommunen om tilladelse, hvis en aktivitet potentielt vil kunne påvirke et beskyttet område, eksempelvis hvis grundvandet midlertidigt skal sænkes nær et § 3 beskyttet område, eller hvis der skal etableres et bassin til okkerudfældning i forbindelse med etablering af et vindmøllefundament.

Ringkøbing-Skjern Kommune kræver en pejling og monitorering af grundvandsstanden i mosen tæt på mølle 6, når der foretages midlertidig grundvandssænkning. Denne overvågning skal sikre, at der løbende bliver tilbageført vand til opretholdelse af fugtighed og dermed af den beskyttede naturtilstand i mosen.

Såfremt der efter opsætning af vindmøllerne mod forventning viser sig en negativ påvirkning af den lokale bestand af flagermus, vil der blive stillet yderligere vilkår om afværgeforanstaltninger til sikring af den lokale bestand.

Arbejds miljø og arbejdssikkerhed

Tilsyn med arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed ved møllernes opstilling og nedtagning samt ved serviceeftersyn og reparation hører under Arbejdstilsynet.

Sikkerhed for befolkningen

Vindmøllejejer er efter Bekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2013 forpligtet til at indberette udført service til Energinet.dk og større skader og skader af sikkerhedsmæssig betydning til Energistyrelsens godkendelsessekretariat for Vindmøller (Risø).

Oliespild

Der skal foreligge en beredskabsplan for eventuelt oliespild fra møllerne, før møllerne opstilles. Der stilles særlige krav til produkter til rengøring efter olieudslip, og i tilfælde af uheld skal Ringkøbing-Skjern Kommune orienteres efter, at man har rengjort møllerne og fjernet olien med videre. Eventuelt

vaskevand fra møllerne skal opsamles og håndteres som spildevand. Ved akut forurening skal kommunen kontaktes straks.

Retablering af eksisterende forhold

Ved retablering af eksisterende forhold skal vindmøllerne, fundamenter, tekniske anlæg og installationer samt arbejdsarealer og veje, der alene anvendes til vindmøllerne, fjernes af møllejer inden ét år efter, at driften er ophørt.

Efter endt drift skal fundamenterne fjernes i henhold til miljømyndighedens krav. Hvis ejeren af den grund, hvorpå vindmøllen er opstillet ønsker at dele af fundamentet skal forblive liggende i jorden, skal grundejeren søge om tilladelse hertil efter den til enhver tid gældende miljølovgivning. Dette medfører, at miljømyndigheden på nedtagningstidspunktet tager stilling til, om miljømyndigheden vil tillade at lade dele af fundamentet blive liggende. Et eventuelt krav om fjernelse af fundamentet vil blive pålagt grundejeren. Det er således op til ejeren af den pågældende matrikel at indgå en privatretslig aftale med bygherren om fjernelse af vindmølle og fundament efter endt drift samt eventuelt at kræve, at der stilles bankgaranti herfor. Hvis fjernelse og retablering ikke er sket inden ét år, kan kommunen lade arbejdet udføre for grundejerens regning.

Offentlighedsfase for område til vindmøller på Holmen 2

Behandlinger af bemærkninger og indsigelser

Ringkøbing-Skjern Kommune har offentligt fremlagt plangrundlaget (Forslag til Tillæg 62 Kommuneplan 2013-2025, Forslag til Lokalplan 400 og en tilhørende Miljørapport) for udvidelse af vindmølleparken Holmen (Holmen 2) i perioden 24. februar til 21. april 2017.

Tabel 1 er en oversigt over adressaten på de bemærkninger og indsigelser, der er modtaget i offentlighedsfasen

I Tabel 2 gennemgås bemærkninger og indsigelser og administrationens bemærkninger noteres hertil.

To tilknyttede kort viser placering af de nabobeboelser, hvor beboere har kommet med bemærkninger til projektet.

De samlede bemærkninger er vedlagt i særskilt bilag.

Tabel 1.

Nr.	Navn
Myndigheder og andre organisationer	
1	Miljø - og Fødevarerministeriet
2	Ribe Stift
3	Danmarks Naturfredningsforening - Ringkøbing-Skjern Afdeling
4	Susanne Gjerløv Mikkelsen på vegne af grundejerforeningens bestyrelser Fjordnær og Skuldbøl Syd, Skuldbøl Strand, Hemmet
Borgere	
5	Inge Thinggaard, Gl. Skuldbølvej 4, 6893 Hemmet

6	Linda og Erik Skoven, Borbjergvej 3, 6893 Hemmet
7	Vicky Lessmann Hansen og Lars Nielsen, Holmvej 10, 6893 Hemmet
8	Julie Matthiesen og Lasse Brogaard, Sønderbyvej 23, Nr. Bork, 6893 Hemmet
9	Børge Juhl Olsen, Holmvej 1, 6893 Hemmet
10	Horten Advokatpartnerselskab på vegne af Bo Skelmose, Gl. Skuldbølvej 2, 6893 Hemmet
11	Hanne og Leif K. Christensen, Magårdevej 2, 6893 Hemmet
12	Trine Tokeland-Windolf, Bandsbølvej 36, 6893 Hemmet (i alt 2 indsigelse)
13	Vindmølle drift I/S v. Bent A. Rasmussen (projektansøger)
14	Henrik og Lilli Bøving, Svinkvej 3, 6893 Hemmet (i alt 3 indsigelser)
15	Gert Emil Jensen, Granvej 41, 6893 Hemmet
16	Søren Tharbensen, Sønderbyvej 21, Nr. Bork, 6893 Hemmet
17	Michael Blom Jensen, Kirsten Blom Jensen og John Jensen, Bandsbølvej 35, 6893 Hemmet
18	Steen B. Gildenpfennig på vegne af ejerne af mølle 2, 3, 4, 5 og 6 på Holmen 1
19	Niels Najbjerg, Østervej 15, 6880 Tarm
20	Poul Degn Olesen, Nørredige 16, Nr. Bork, 6893 Hemmet
21	Poul Tharbensen, Sønderbyvej 16, 6893 Hemmet (del 1 og 2)
22	Dorthe Fahl, Vestervang 15a, Nr. Bork, 6893 Hemmet
23	Kees Kastelijn, Fladhøjvej 12, 6893 Hemmet
24	Advokatfirmaet Johansen & Bliddal på vegne af Arne Holm Fønnesbech, Enggårdsvej 10, 6893 Hemmet
25	Underskriftsindsamling fra naboer indenfor 10 gange møllehøjde.

Tabel 2.

Afsender	Bemærkningens indhold	Administrationens forslag til besvarelse
1	a. Opfordrer til at medtage yderligere vilkår og afværgeforanstaltninger til sikring af den lokale bestand af flagermus, såfremt der efter opsætning mod forventning viser sig en negativ påvirkning af flagermusene.	Ad 1a: Der er ikke lavet egentlige flagermusundersøgelser i forbindelse med Holmen 2-projektet, men der er foretaget en vurdering af vindmøllernes påvirkning af flagermus. På baggrund af VVM-redegørelsens konklusioner vurderes sandsynligheden for, at der opstår et problem med døde flagermus ved Holmen 2-projektet at være meget lav. Et vilkår vil dog kunne være med til at være på den sikre side, hvilket er hensigtsmæssigt når der er tale om bilag IV-arter.

		<p>Følgende indsættes som vilkår i VVM-tilladelsen:</p> <p><i>Såfremt der efter opsætning af vindmøllerne mod forventning viser sig, at møllerne påvirker den lokale bestand af flagermus negativt, skal der iværksættes afværgeforanstaltninger, der kan finde anvendelse med henblik på at standse denne påvirkning. Vindmøller skal slukkes ved lave vindhastigheder (under ca. 5-6 m/sek målt i møllehusets højde) i perioder hvor store insektansamlinger forekommer ved møllerne (dvs. om natten i perioden ca. 15. juli til ca. 15. oktober). Andre afværgeforanstaltninger kan også komme på tale.</i></p>
2	<p>a. På baggrund af besigtigelse og visualiser vurdere Den kgl. Bygningsinspektør, at forholdene ikke forværres i så væsentlig grad, at det anbefales, at der gøres indsigelse mod planforslaget, Stiftet kan tilslutte sig udtalelsen.</p> <p>b. Stiftet finder imidlertid, at området i forvejen er væsentligt påvirket af de eksisterende vindmøller, og at belastningen vil øges med planforslagets opstilling, men ikke i et så væsentlig omfang, at stiftet vil nedlægge veto i dette tilfælde.</p> <p>c. Stiftet forbeholder sig ret til at følge det videre planarbejdet og i den forbindelse at fremsætte bemærkninger i sagen.</p>	<p>Bemærkningerne indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
3	<p>a. Konstaterer, at møllerne agtes placeret i et lavbundsområde. Mener, at hvis Projektet gennemføres, bør det medføre, at offentlige midler til naturgenopretning (vandstandshævning) ikke prioriteres i dette område, fordi det biologiske og rekreative udbytte af investeringer vil være begrænsede pga. møllerne.</p> <p>b. Bemærker, at det er observeret mere end 100 traner på træk gennem det kommende Holmen 2</p> <p>c. Anfører, at i det foreliggende projekt bør det tilstræbes, at de nye møllers dimensioner tilnærmes de eksisterende mest muligt. Der bør således vælges møller hvor forholdet mellem tårnhøjde og rotordiameter kommer nærmest 1:1 ligesom det er tilfældet for de eksisterende møller.</p>	<p>Ad 3a: Vandstandshævning etableres primært af hensyn til næringsstofbegrænsning af Ringkøbing Fjord (N-vådområder) eller af hensyn til CO2 reduktion (lavbundsprojekter). Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer derfor ikke at opsætning af møller modarbejder disse tiltag.</p> <p>Ad 3b: Tranen er opført på den danske rødliste i kategorien "ikke truet". Der er ynglelokaliteter for traner bl.a. ved Lønborg Hede der ligger godt 5 km fra Holmen 2-projektet. Der er også observationer af rastende/trækkende traner i lokalområdet i Skuldbøl-, Hemmet-, Borkområdet. I de perioder af året, hvor tranerne opholder sig i landområderne i den sydlige del af</p>

	<p>d. Mener det er stærk kritisabelt at ingen af de tre vindmølleplaner (Holmen 2, Hejmdal/Påbøl og Lønborg Hede II) er i overensstemmelse med kommunens temaplan, og at borgerne ikke har haft lejlighed til at vurdere projekterne i forhold til andre mulige placeringer. Der er tale om enkeltsagsbehandling af store anlæg, som bør indgå i samlede overordnede planer.</p> <p>e. Henstiller til, at den endelige beslutning udskydes til der foreligger en samlet revision af kommunens vindmølleplan.</p> <p>f. Mener ikke det er tilfredsstillende, at kommunen fremskynder og kortslutter en godkendelsesprocedure, for at mølleentreprenørerne skal sikres et pristillæg og store fortjenester inden ændring af den nuværende tilskudsordning.</p> <p>g. Støtter gerne op om kommunens ønsker om vedvarende energi, men det skal ske på land såvel som til havs, så forringelser af natur- og landskabsværdier bliver så begrænsede som muligt, det er ikke dokumenteret med projektet.</p> <p>h. Grupper af vindmøller skal fremstå så harmoniske som muligt i landskabet, dvs. at opstillingsmønsteret skal være enkelt og møllernes dimensioner skal så vidt mulig være ens.</p>	<p>Ringkøbing Fjord er det således sandsynligt, at traner i perioder vil passere forbi mølleområdet. Møllerne står dog ikke i et kerneområde for traner og sandsynligheden for at fuglene kolliderer er derfor meget lille. I teorien vil der dog kunne ske kollision mellem traner og vindmøller så kollision kan derfor ikke udelukkes. Det vurderes dog, at møllerne på Holmen ikke vil kunne påvirke tranerne på bestandsniveau. Tranen er ikke på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området.</p> <p>Ad 3c: Planforslagene er udarbejdet således, at der gives mulighed for at vindmøllerne kan have en rotordiameter på 112-130 meter og en navhøjde på 84-94 meter. Det vil sige et spænd i harmoniforhold fra 1:1,19 til 1: 53. Dette spænd i rotordiameter og navhøjde kan indskrænkes, såfremt det ønskes politisk ved den endelige vedtagelse.</p> <p>De eksisterende møller på Holmen er af typen V90-3 MW, som har en rotordiameter på 90 meter og en navhøjde på 90 meter. Den eksisterende mølletype er ikke længere tilgængelig på markedet. Miljørapportens landskabelige vurdering konkluderer, at der ved begge de alternative mølletyper vil være en synlig forskel på udseendet i forhold til de eksisterende møller. Hvis projektet skal gennemføres er det derfor nødvendigt at fravige kommuneplanens generelle retningslinje om, at alle vindmøller inden for det enkelte område skal have samme udseende.</p> <p>Med Forslag til kommuneplantillæg nr. 62 indarbejdes der derfor en undtagelse fra denne retningslinje, for at gøre projektet muligt. Kommuneplantillægget redegør for, at hvis området skal udnyttes yderligere, er det uundgåeligt, at de eksisterende og nye møller ikke er ens. Desuden redegøres for, at hvis kommunens målsætning om at blive selvforsynende med vedvarende energi skal nås, er det nødvendigt at udnytte de mulige vindmølleområder, der er i</p>
--	---	--

		<p>kommunen. Vindmølleområdet på Holmen er i forvejen udlagt til vindmøller, og vindressourcerne i området tæt på kysten er særdeles gode. Endvidere har kommunen en målsætning om, at samle vindmøller i så store grupper som muligt. Udnyttelsen af området skal vægtes i forhold til andre hensyn, herunder landskabelige hensyn. Det er i miljørapporten vurderet, at ansøgte møller med en større rotor og totalhøjde kan opstilles med en acceptabel landskabelig påvirkning.</p> <p>Projektet søger at udnytte områdets potentiale bedst muligt og belyser to forskellige alternativer; V117 og V126.</p> <p>Miljøpåvirkningen forårsaget af udvidelsen med 6 nye vindmøller på Holmen er i Miljørapporten samlet set vurderet til at være acceptabel, uanset valg af mølletype. Ved opstilling af mølletypen V126 opnås det største produktionspotentiale, den mindste støjudbredelse og den største visuelle forskellighed mellem nye og eksisterende møller. Ved opstilling af mølletypen V117 opnås et lidt mindre produktionspotentiale, en lidt større støjudbredelse samt en lidt mindre visuel forskel mellem nye og eksisterende møller. I begge tilfælde er der tale om samme opstillingsmønster; et symmetrisk opbygget samlet anlæg med to parallelle møllerækker. Det er vurderet, at møllerne på Holmen 1 og Holmen 2 overordnet set vil opleves som én sammenhængende vindmøllepark, men at der visuelt er en lidt svagere sammenhæng mellem grupperne af eksisterende og nye møller ved opstilling af V126 end ved opstilling af V117.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
4.	<p>a. Mener der allerede er for mange møller omkring dem, som de er generet af. Flere møller betyder yderligere støjgener og dermed usælgelige sommerhuse.</p> <p>b. Naturen ødelægges med udsigt til flere møller.</p>	<p>Bemærkningerne indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>

	<p>c. Mener det er uanstændigt at kommunen accepterer at lave grøn strøm til folk der bor i storbyerne. De har valgt et sommerhus i rolige omgivelser.</p>	
5.	<p>a. Mener ikke at det er i orden, at kommunen ændrer eksisterende lokalplan fra 6 til 12 møller.</p> <p>b. Bange for at vindmøllerne har indflydelse for tilflyttere og derved også får en indflydelse på Bork Skole så skolen må lukke.</p> <p>c. Mener at det vil give et voldsomt synsindtryk, når vindmøllerne ikke har den samme rotation</p> <p>d. Oplyser at der er meget larm fra de eksisterende vindmøller</p> <p>e. Spørger om det er kommunes hensigt at affolke den sydlige del af kommunen.</p>	<p>Ad 5a: Der er intet juridisk til hindre for, at byrådet ændrer sin planlægning, hverken indskrænkende eller udvidende, når ændringen i øvrigt er i overensstemmelse med planloven og anden lovgivning. Vurderer kommunen i forbindelse med sagsbehandlingen, at ansøgningen repræsenterer en ønskelig udvikling, kan kommunen beslutte at ændre planlægningen, så den ønskelige udvikling understøttes.</p> <p>Med undtagelse af et meget lille del af projektet, holder Holmen 2 sig indenfor udstrækningen af den eksisterende rammeområde i Kommuneplanen.</p> <p>Ad 5c. Forskellene i rotationshastighed indgår i den samlede vurdering af projektets påvirkninger af landskabet i kapitel 4.</p> <p>Ad 5d: Der er foretaget støjmålinger af de eksisterende møller. Målingerne har eftervist, at støjkraav overholdes ved de omkringliggende nabobebelser.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
6.	<p>a. Føler sig misinformeret og fejlbehandlet i forbindelse med håndteringen af byrådets kriterie nr. 3 til opstilling af nye møller i Ringkøbing-Skjern Kommune.</p> <p>b. Finder det problematisk at projektet er sendt i høring, uden at naboer inden for 10 gange møllehøjde på noget tidspunkt er blevet kontakte af mølleopsætter.</p> <p>c. Har ingen problemer med vindmøller på Holmen, men ønsker en fair og ens behandling ift. naboerne til f.eks. Lønborg hede ll.</p>	<p>Ad 6a-d: Byrådet vedtog den 18. november 2017 følgende kriterier for opstilling af nye vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Afstandskravet fra vindmøllen til beboelse er 4 gange møllens højde. 2. Den lokale opbakning inden for en afstand på 6 gange møllens højde vil blive inddraget i den samlede vurdering af projektet.

d. Henstiller til, at sagen sættes på "standby" indtil alle inden for 10 gange møllehøjde er blevet kontaktet af en mølleopsætter med et tilbud om at få foretaget en værditabsvurdering og derved at få mulighed for at se hvilke konsekvenser det har for deres ejendom.

3. Alle ejendomme inden for en afstand på 10 gange møllens højde har ret til at få foretaget en værditabsvurdering, som foretages af en uvildig ejendomsmægler udpeget af Mæglerens Brancheforening. Værditabsvurderingen ligger til grund for den efterfølgende fastsættelse af det værditab, som mølleprojektet udløser over på ejeren af de pågældende ejendomme.
4. Afstandskravet til andre mølleparker fastsættes individuelt ud fra det samlede æstetiske udtryk – dog således at afstanden vurderes ud fra et vejledende kriterie på 28 gange møllens højde.
5. Ved politisk godkendelse af vindmølleprojektet inddrages projektets evne til at udvikle lokalområdet.
6. Alle borgere/ejendomssejere inden for 10 gange møllens højde skal inddrages ved en direkte invitation til et informationsmøde. Øvrige interesserede skal inddrages via annoncering af det pågældende informationsmøde.

Administrationen har gennem planprocessen løbende anmodet ansøger om at forholde sig til de politiske kriterier.

Tolkningen af kriterie nr. 3 har givet anledning til spørgsmål. I en tidligere sag er kriteriet tolket således, at naboer fra 6 til 10 gange møllens højde skal være sidestillet med naboer, der bor tættere på møllerne end 6 gange møllens højde. Dvs. byrådet har et ønske om, at disse naboer ikke skal betale et gebyr på 4000 kr. for at få deres sag behandlet efter værditabsordningen.

Dette følger af, at hvis man læser kriteriets formulering, synes kriteriet langt hen af vejen at være i overensstemmelse med værditabsordningens regler.

		<p>Denne tolkning har administrationen præsenteret over for ansøger og på borgermødet den 15. marts 2017, hvor administrationen oversatte kriteriet således:</p> <p><i>"Kriterie 3 betyder, at Byrådet forventer, at opstiller også sikrer ejere i en afstand over 6 og indtil 10 x møllens højde en uvildig vurdering af værditab uden risiko for tabt anmeldelsesgebyr."</i></p> <p>Administrationen har bedt ansøger redegøre for hvad de har gjort for at opfylde byrådets kriterier for opstilling af nye vindmøller. Ansøgers redegørelse er vedlagt.</p> <p>Indsigelser vedr. kriterierne samt ansøgers redegørelse indgår i den samlede vurdering af sagen.</p>
7.	<p>Lokalt ejerskab</p> <p>a. Mener ikke, at der er skabt lokalt ejerskab i Holmen 2-projektet, da opstiller er hjemmehørende i Grindsted Kommune. Henviser til brev fra mølleopstiller til Ringkøbing-Skjern Kommune, hvor opstiller bl.a. anfører, at møller vil blive udbudt til lokale, herunder til naboer inden for 1000 meter fra projektet. Anfører at de ikke er blevet kontaktet herom. Spørger om tilbuddet er taget af bordet.</p> <p>Generelle retningslinjer</p> <p>b. Anfører, at ved forlængelse af møllerækkerne vil rækkerne blive så lange, at opstillingen kommer til at virke som en mur igennem landskabet og vil ikke opleves som harmonisk i landskabet. Møllerne kommer til at fylde meget i landskabet og området vil komme til at virke som produktionsområde. Efter planlovens §11a, nr. 16 skal kommunen sørge for at sikre og bevare større sammenhængende landskaber. Den ansøgte opstilling menes i direkte modstrid hermed. Dette kan mindskes, hvis opsætningen var sat i 3 rækker a' 4 møller. Der er tidligere givet afslag på opstilling af flere møller på Holmen, bl.a. begrundet med at det vil være landskabeligt betænkeligt. Det kan derfor undre at man vælger at lade et tilsvarende projekt fortsætte.</p>	<p>Ad 7a: Opstiller oplyser: <i>Som det fremgår af tabel 3.1 s 41 i miljørapporten, er der 1350 m fra Holmvej 10 til nærmeste nye mølle. Tilbuddet om ejerskab af en mølle til kostpris for naboer inden for 6 gange møllehøjden = 900 m står ved magt, jf. høringsvar 13 fra projektansøger. Tilbuddet om ejerskab til pris under markedspris for naboer inden for 1000 meter samt Holmvej 1 og Holmvej 10 står ligeledes ved magt, og der vil tages kontakt til disse naboer, når projektet er vedtaget og prisen er kendt. Øvrige naboer har mulighed for ejerskab til kostpris via VE-lovens køberetsordning.</i></p> <p>Ad 7b: Der henvises til VVM-redegørelsens konklusioner omkring den landskabelige påvirkning.</p> <p>Der er tidligere meddelt afslag til to ekstra møller placeret i en tredje række parallelt med de eksisterende møllerækker. Ansøgningen blev behandlet samtidig med den ansøgning, der har resulteret i Forslag til Lokalplan nr. 400. Økonomi- og Erhvervsudvalget fravalget ansøgningen med de</p>

<p>c. Skal man som uheldig nabo kunne tåle 10 timers skyggekast som kan føles af utrolig meget, når det gentages flere måneder i streg. Føler sig i forvejen generet af skyggekast fra de eksisterende møller. Tanken om at skulle belastes af yderligere skyggekast er uholdbar. Det gør soveværelset stort set ubrugeligt. Nye møller vil medføre skyggekast i køkkenet, hvilket de absolut ikke er interesseret i. Mener at skyggekast er i strid med §1 i Planloven, da planlægning hermed ikke sker med respekt for menneskers livsvilkår.</p> <p>Retningslinjer for den enkelte mølles udformning</p> <p>d. Mener ikke, at logoet vist på visualiseringerne kan betegnes som "et mindre firmalogo" jf. kommuneplanens retningslinje 10.</p> <p>e. Mener ikke at variationen mellem mølletyperne er acceptable, når man skal kigge på møllerne hver dag, jf. kommuneplanens retningslinje 13.</p> <p>Støj</p> <p>f. Naboer har tidligere klaget over at støjen fra møllen påvirker deres produktion af mink. Mener at denne påstand stadig må tages i betragtning.</p> <p>g. Ønsker ikke mere støj, hverken auditivt eller visuelt. Det forventes, hvis projektet bliver en realitet, at der bliver lavet individuelle støjmålinger i forhold til ejendommen og hver enkelt mølle.</p> <p>Værditab</p> <p>h. Som nabo indenfor 10 gange møllehøjde gøres det gældende at der ønskes værditabsvurdering foretaget af uvildig ejendomsmægler udpeget af mæglernes Brancheforening inden projektet evt. godkendes. Tilbuddet om at betale taksationskommissionen gebyr holder ikke da man vil kende værditabet før en høring, så der er mulighed for at forholde sig til det. Mener ikke at projektet lever op til vedtagne kriterier, derfor ønskes at projektet sættes på standby eller afvises indtil naboer inden for 10 gange møllehøjde har fået foretaget værditabsvurdering.</p> <p>EU-dom</p>	<p>2 møller til fordel for projektet med 6 møller i forlængelse af de eksisterende rækker. Det var administrationens vurdering, at projektet med to ekstra møller ville medføre et opstillingsmønster, som er atypisk og som ikke ville opleves som letopfatteligt.</p> <p>Der er ikke taget politisk stilling til et projekt med en opsætning i 3 rækker a 4 møller, da der ikke har været ansøgt herom eller været præsenteret som alternativ opstilling. Det er administrationen umiddelbare vurdering, at en tredje række med 4 møller ikke vil kunne overholde afstandskrav til naboer uden at naboboliger nedlægges.</p> <p>Ad 7c: Ringkøbing-Skjern Kommune vil indsætte vilkår i VVM-tilladelsen om, at skyggestopprogrammet installeres, så ingen nabobeboelse i praksis vil modtage mere end 10 timers reel beregnet udendørs skyggekast om året.</p> <p>Opstiller oplyser, at ved Holmvej 10 skal der foretages en konkret facadeberegning ud fra den konkrete placering af vinduer, og på baggrund af denne indstilles møllerne til skyggestop efter VVM-tilladelsens krav om max. 10 timer i løbet af et år.</p> <p>Ad 7e: Se ad 3c.</p> <p>Ad 7f: De nærmeste minkfarme på Bandsbølvej og Kirkehøjvej ligger 1,0-1,2 km fra nærmeste nye mølle. Der er ikke vurderet behov for en særlig redegørelse, idet afstanden er væsentligt større og støjpåvirkningen mindre, end hvad der er gældende for omgivelser til beboelser i det åbne land.</p> <p>Ad 7g:</p>
--	--

<p>i. Henviser til EU-dom om SMV-direktivet. Mener det vil klæde kommune at sætte opstilling af møller i bero, indtil det er besluttet om der skal ske ændringer i de regelsæt der pt følges. Såfremt det viser sig, at de senere får gener eller skader, som ville være undgået, såfremt der var lavet en SMV-redegørelse, mener de at lokalpolitikere kan gøres personligt ansvarlige.</p> <p>Friluftsliv</p> <p>j. Mener ikke opstilling af yderligere vindmøller harmonerer med det gode friluftsliv som kommune er interesseret i at have. Det skaber ikke bedre grundpriser. Bosætningen øges ikke, da boliger nedlægges. Der er undersøgelser i gang hvorvidt vindmøller påvirker dyr og mennesker og dermed folkesundheden.</p> <p>Turisme</p> <p>k. Opsætning af flere vindmøller trækker ikke flere turister til – tvært imod, det får turisterne til at søge andre steder hen. Dette er ikke fremmende for beskæftigelsen eller indtjening.</p> <p>Personligt</p> <p>l. Er blevet fortalt, at indsigelser ikke bliver læst af de lokale politikere, men kun af kommunalt ansatte. Føler det bekymrende at der laves en indsigelsesmulighed, hvor kun få reelt læser indsigelserne, det er vigtig indsigelserne tages alvorligt og bliver hørt og er en reel del af overvejelserne i forhold til om projektet kører videre.</p> <p>m. Mener ikke, at kommunen får flere penge i kommunekassen, når opstiller er bosiddende i en anden kommune og når håndværkere, der skal opstille møllerne ikke er lokale. Strømpriserne er lave og de eksisterende møller står ofte stille. Det giver derfor ikke mening at skabe endnu større produktion.</p> <p>n. Opfordrer kommune til at stoppe med at stille møller op og tage hensyn til de mennesker der bor her. Ønsker at blive friholdt for skyggekast. Ønsker ikke udsigt til møller. Spørger hvad der er vigtigst: at opfylde et mål som ikke giver mening eller tage hensyn til de borgere som i mange år har bidraget og mange år fremadrettet bidrager til kommunens velfærd og trivsel.</p>	<p>Ringkøbing-Skjern Kommune henholder sig til Miljøstyrelsens lovgivning og anbefalinger i forhold til støj fra vindmøller. Kommunen har ikke hjemmel til at stille skærpede støjkrav til vindmøller i forhold til de støjkrav, der er fastsat i bekendtgørelse om støj fra vindmøller (vindmøllestøjbekendtgørelsen).</p> <p>Det er i VVM-redegørelsen sandsynliggjort, at støjkravene kan overholdes, både for almindelig støj og lavfrekvent støj. Der er redegjort for det samlede støjbillede fra både eksisterende vindmøller og de nye møller. Det er nøje fastlagt i vindmøllestøjbekendtgørelsen, hvordan støjberegninger og støjmålinger skal foretages.</p> <p>I henhold til vindmøllestøjbekendtgørelsen kan kommunen kræve støjmålinger, når en vindmølle er sat i drift, i forbindelse med almindeligt tilsyn efter loven, dog højst én gang årligt, eller i forbindelse med behandling af naboklager over støj, når kommunen anser dette for at være nødvendigt. De personer/firmaer, der udfører støjmålinger/-beregningerne er godkendte og certificerede til at udføre disse målinger. Det er kommunens praksis, at kræve støjmåling senest tre måneder efter idriftsættelse af vindmøller. Såfremt støjmåling imod forventning viser, at støjkrav ikke kan overholdes, har kommunen som myndighed pligt til at kræve forholdet lovliggjort. Støjmålinger foretages efter regler i vindmøllestøjbekendtgørelsen.</p> <p>Ad 7h: Se ad. 6a-d.</p> <p>Ad 7i: Miljø- og Fødevarerministeren har oplyst, at Miljø- og Fødevarerministeriet er ved at analysere dommene fra EU-Domstolen om miljøvurdering af planer og programmer. Justitsministeriet vil blive inddraget i vurderingen. Analysen vil blive færdiggjort hurtigst muligt.</p>
---	--

	<p>o. Minder om, at mange ikke orker at tage kampen op mod vindmøllerne og beder kommunen huske på dette, når der tages stilling til projektet.</p>	<p>Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at kommunerne skal fortsætte sagsbehandlingen efter gældende regler.</p> <p>Med udgangspunkt i udmeldingen anbefaler administrationen at der tages stilling til den endelige vedtagelse af planerne ud fra gældende regler.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
<p>8.</p>	<p>a. Gør indsigelse mod de planlagte møller.</p> <p>b. Selvom der ifølge papirer ikke burde være et problem er der problemer. Kommer der nye møller bliver støjen endnu større og du må påtænke at flytte. Er i gang med at starte virksomhed og ville kunne have bidraget til lokalsamfundet og kommunekassen.</p> <p>c. Spørger: Hvad med skolen i Nr. Bork? Hvordan kan det være acceptabelt, at skolebørn skal påvirkes af den monotome, forstyrrende og potentielt skadelige larm.</p> <p>d. Spørger: Hvad med udviklingen af Nr. Bork og Hemmet? Byerne er ved at blive begrænset fra at udbygge og udvikle sig når vindmøller, forhindre vækst i området og politikerne får ret i at kalde det her for Udkantsdanmark.</p> <p>e. Forudser at folk fraflytter, ingen vil investere i området, ingen virksomheder vil bygge og ingen nye familier slå sig ned. Mener at turister næppe vil blive ved med at komme i området, når man hele tiden bliver ved med at bygge møllerne tæt på sommerhusområderne.</p> <p>f. Mener det er uhensigtsmæssigt, at bryde med sine egne regler om hvorvidt møller må være en anden type den de nuværende.</p> <p>g. Mener det skaber mistillid, at sagen om vindmøller fremskyndes som følge af regelændringer.</p> <p>h. Vindmøller producerer ikke jævn og der er stor usikkerhed omkring fremtidig vindforhold og mener derfor, at det ikke altid det bedste valg når man ønsker grøn energi.</p>	<p>Ad 8c: Skolen ligger i en afstand af godt 1 km (sportsplads) og godt 1,2 km (bygninger og legeplads) fra nærmeste mølle på Holmen. Institutioner som f.eks. skoler er støjfølsomme, fordi støj kan påvirke børnenes sprogudvikling og læseindlæring, mens omkringliggende arealer som f.eks. sportspladser ikke nødvendigvis er støjfølsomme. Ved Bork Skole ligger støjniveauet for hele matriklen inkl. sportsplads under grænseværdien for områder til støjfølsom arealanvendelse. Det vurderes, at støjpåvirkningen fra vindmøller ikke vil være problematisk for skolens aktiviteter og undervisning.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>

	i. Ønsker ikke at der opsættes ny vindmøller, og om muligt ønskes de eksisterende fjernet og erstattet med biogas eller havvindmøller.	
9.	a. Mener der er møller nok og der er gener nok ved dem der står i forvejen. Det bliver ikke bedre at bo her. Husene bliver sværere at sælge den dag man skal det. Der er vedlagt et foto af eksisterende møller.	Bemærkningerne indgår i den samlede vurdering af projektet.
10.	<p>a. Anfører sammenfattende at miljørapporten indeholder så mange fejl og mangler, at den ikke kan anses for at være tilstrækkeligt grundlag for vedtagelse af plangrundlaget eller udstedelse af VVM-tilladelse. Mener at vedtagelse af plangrundlag og udstedelse af VVM-tilladelse vil være ulovlig og ugyldig.</p> <p>Støj</p> <p>b. Vurdere at kommunen ikke lovligt kan anvende støjgrænserne i støjbekendtgørelse, på baggrund af EU-domstolsaftale fra 27. oktober 2016. Derfor mener man der skal udarbejdes ny miljørapport, der ikke lægger bekendtgørelsens grænseværdier til grund. Der er tale om hjemmelsmangel.</p> <p>c. Anfører, at det er et krav til VVM-redegørelsen, at virkninger på miljøet påvises, beskrives og vurderes, og miljørapporten at indvirkninger fastlægges, beskrives og evalueres. Mener at Miljørapporten udelukkende belyser, at anlægget overholder støjbekendtgørelsen, hvilket menes at være en væsentlig mangel</p> <p>d. Mener det er en meget væsentlig mangel, at miljørapporten ikke forholder sig til andre typer naboer end boliger og støjfølsom arealanvendelse, herunder særligt dyreforhold og erhvervsvirksomheder.</p> <p>e. Mener det er en væsentlig mangel at støjpåvirkningen kun er belyst ved vindhastigheder på 6 og 8 m/s.</p> <p>Socioøkonomiske forhold</p> <p>f. Mener at miljørapports afsnit om socioøkonomiske forhold er kortfattet og overvejende forholder sig til indirekte positive påvirkninger. Omtale af omkostninger til elproduktion og midler fra "grøn ordning" menes at være usaglige hensyn at tillægge betydning.</p>	<p>Ad 10b: Se ad 7i.</p> <p>Ad 10c: Ringkøbing-Skjern Kommune henholder sig til Miljøstyrelsens lovgivning og anbefalinger i forhold til støj fra vindmøller. Støjgrænserne i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller er bindende og derfor helt nødvendige at forholde sig til. Kommunen har bl.a. ikke hjemmel til at stille skærpede støjkrav til vindmøller i forhold til de støjkrav, der er fastsat i bekendtgørelse om støj fra vindmøller.</p> <p>Det er derfor kommunens vurdering, at VVM-redegørelsen primært skal forholde sig til bekendtgørelsens støjgrænser, som tager højde for støjen fra enkelte møller samt for den kumulative påvirkning med støj. En række forudsætninger om de konkrete mølletyper og omgivelser er indarbejdet i beregningerne. Af kort 3.2-3-4 kan det tilnærmelsesvist aflæses, hvordan påvirkningen vil være andre steder end i de i fht. bekendtgørelsen udvalgte beregningspunkter. Det er begrundet, at bekendtgørelsens grænseværdier og metode er relevante og efterprøvede.</p> <p>Ad 10d: Forventet påvirkning af dyreliv/husdyr er kort beskrevet i VVM s. 112. Der er ligger ingen husdyrbrug tættere på møllerne end nabobeboelse. Der er derfor ikke vurderet behov for en særlig redegørelse, idet afstanden er større og støjpåvirkningen mindre, end hvad der er gældende for omgivelser til beboelser i det åbne land.</p>

- g. Mener at rapporten er mangelfuld, i beskrivelsen af påvirkninger af ejendomsværdien i nærområdet.
- h. Mener det er en mangel, at rapporten ikke belyser aspekter ved vindmøllernes påvirkning af lokale erhvervsdrivendes forhold samt påvirkning af dyrehold.
- i. Der drives Tv-produktionsvirksomhed fra en ejendom på Gl. Skuldbølvej, hvor der som et vigtigt element indgår både lyd og billeder som optages på ejendommen. Det kan allerede være vanskeligt at lave optagelser med de eksisterende møller. De nye møller vil reelt gøre det umuligt fortsat at drive virksomheden. Dette forhold bedes inddraget.

Sundhed

- j. Mener at afsnittet om vindmøllernes sundhedsmæssige påvirkninger er overfladisk og ensidig og at der ikke er foretaget en vurdering af de sundhedsmæssige påvirkninger fra møllerne. Påpeger, at vindmøller i brede kredse anses for at være direkte årsag til en række betydelige sundhedsmæssige konsekvenser. I lyset af det miljøretlige forsigtighedsprincip stiller en sådan mistanke skærpet krav til vurderingerne. Mener det er mangelfuldt at der kun omtales støj og skyggekast, og at påvirkning fra andre emissioner, særligt vibrationer, ikke-hørbare lydtryk og infralyd ikke omtales. Mener at der opstilles forkerte billede af at kontinuerlig støj fra møller kan sidestilles med andre lydkilder.
- k. Anser ikke kilden (10.1) som en valid kilde i miljøvurderingssammenhæng. Mener at den igangværende undersøgelse om sammenhæng mellem vindmøller og sundhedsproblemer i lyset af forsigtighedsprincippet bør give anledning til at inddrage foreløbige resultater. Mener at Viden om vind må betegnes som et partsindlæg.

Ad 10e:

Spørgsmålet om bekendtgørelsens grænseværdier er omtalt s. 47 i VVM. Der foreligger en dansk undersøgelse fra 2016, der bekræfter, at 6 og 8 m/s generelt er dækkende for regulering af den maksimale støjpåvirkning. Den lavfrekvente støj følger overordnet set støjen i det almindelige frekvensområde.

Ad 10f:

Det er kommunens vurdering, at emnet socioøkonomiske forhold er vurderet i tilstrækkelig omfang.

Ad 10i:

De fremsendte oplysninger om virksomheden vil indgå i den samlede vurdering af sagen.

Skelmose TV, Gl. Skuldbølvej 2 ligger godt 1,3 km fra nærmeste nye vindmølle på Holmen og godt 1,4 km fra nærmeste eksisterende mølle. Ejendommen er omgivet af en del bevoksning. Støj- og skyggepåvirkningen ved ejendommen må forventes at øges ved gennemførelse af projektet (VVM s. 52-53 og 59), men påvirkningerne ligger væsentligt under grænseværdierne for beboelse.

Ad 10j:

Det er kommunens vurdering, at emnet sundhed er vurderet i tilstrækkelig omfang.

Miljørapporten forholder sig til officielt anerkendte kilder, herunder udgivelser for Sundhedsstyrelsen.

Ad 10k:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støjpåvirkningens helbredsmæssige konsekvenser og støjpåvirkningens genevirkning er belyst tilstrækkeligt i VVM-redegørelsen.

		<p>Det er statens forventning til kommunerne, at vindmølleudbygningen fortsætter på den foreliggende viden, og at vindmølleudbygningen ikke går i stå. Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor valgt at forsætte planlægningen for opstilling af vindmøller, uanset det igangværende arbejde vedrørende helbredsundersøgelser.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
11.	<p>a. Som udgangspunkt positive overfor flere møller inklusiv dette projekt</p> <p>b. Undre sig over hvorfor man vælger at droppe Galgebjerg som mølleområde, hvis man mener Holmen 2 kan bruges. Galgebjerg projektet menes at berører langt færre naboer.</p> <p>c. Spørger hvorfor Holmen 2 ikke skal tilbyde den uvildige ejendomsmæglervurdering til naboer mellem 6 og 10 gange møllehøjden.</p>	<p>Ad 11b: Der blev meddelt afslag til et vindmølleprojekt ved Galgebjerg i marts 2014 efter at der havde været afholdt foroffentlighedsfase for planlægningen for projektet. Afslaget blev meddelt på baggrund af de bemærkninger, kommunen modtog i forhøringen. Byrådet lagde særligt vægt på, at projektet ud fra en samlet vurdering ville blive for massivt i sammenhæng med de øvrige vindmøller i området.</p> <p>Ad 11c: Se ad. 6a-d.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
12.	<p>Samlet behandling af to indsigelser.</p> <p>a. Ikke interesseret i at der kommer flere vindmøller.</p> <p>b. Er bekymret for den tunge trafik i forbindelse med opstilling af møllerne, som er til stor gene for den gående og cyklende trafik. Foreslår at der findes en anden tilkørselsvej fx af den grusvej, der går ned til flyvergraven, eller fra Bork af ud til Holmen.</p> <p>c. Der er ikke blevet gjort opmærksom på, at man har krav på at få mægler ud til at vurdere værditab.</p>	<p>Ad 12b: Se ad 13a</p> <p>Ad 12c: Se ad 6a-d.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
13.	<p>Projektansøger ønsker at supplere det offentliggjorte materiale med et forslag om en ekstra vejadgang til projektområdet samt en oversigt over projektets tilgang til opfyldelse af kommunes særlige kriterier for vindmølleplanlægning.</p>	<p>Ad 13a. Administrationen er enig i, at en ekstra vejadgang til projektområdet vil mindske trafikken på Bandsbølvej og samlet set vil det give færre gener. Dog vil den ekstra vejadgang potentielt kunne give gener for Houmvej 4 og 6 som følge af kørsel forbi boligerne. En ekstra vejadgang vil</p>

	<p>a. For at imødekomme bekymring for påvirkningen fra transporter på Bandsbølvej har projektet arbejdet med en løsning, hvor almindelige lastbiltransporter foruden Bandsbølvej også kan benytte vejstrækningen forbi Houmvej 4 og Flyvergraven. Derved kan antallet af almindelige lastbiltransporter via Bandsbølvej halveres og færrest muligt biler skal forbi hinanden. Ansøger oplyser endvidere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er indgået aftale med ejerne af Houmvej 4 og lodsejer om forstærkning og mindre omlægning af eksisterende vej. • ny vejadgang kan blive permanent. • Ny vejadgang vil medføre ændret påvirkning af Houmvej 6 (udkørsel lige nord for ejendommen), men der vil ikke være kørsel på ejendommen eller i umiddelbar nærhed af bebyggelse. Påvirkningen vurderes at være uden betydning for ejendommen. Der er i forvejen indgået et frivilligt forlig med ejeren. • Ny vejadgang vil medføre en permanent forbedret vejforbindelse til Flyvergraven. • En ekstra vejadgang vurderes at være en fordel for området samlet set, særligt i forhold til logistikken og trafikikkerheden på Houmvej og Bandsbølvej. <p>b. Oversigt over projektets tilgang til opfyldelse af kommunes særlige kriterier for vindmølleplanlægning er opdateret den 1. juni 2017 og vedlægges særskilt som bilag til dagsordenen.</p>	<p>også medføre mere kørsel forbi flyvergraven. Generne vurderes dog at være acceptable.</p> <p>Såfremt vejadgangen skal indarbejdes som en ekstra vejadgang i lokalplan vil det betyde en udvidelse af lokalplanens afgrænsning. Derfor vurderes ændringen at være så omfattende, at der reelt er tale om et nyt planforslag, som skal offentliggøres på ny i 8 uger, jf. Planlovens § 27.</p> <p>Af hensyn til projektets tidsplan er denne løsning ikke mulig.</p> <p>Såfremt ansøger efter den endelige vedtagelse fortsat ønsker den ekstra vejadgang, er kommunen indstillet på at arbejde mod en dispensation fra lokalplanen, der vil give mulighed for den ekstra vejadgang. Dispensationen skal behandles efter reglerne i Planloven og der vil formentlig skulle gennemføres en VVM-screeningen af projektændringen med henblik på at vurdere, om ændringen er VVM-pligtigt.</p> <p>Ad 13b. Se ad 6a-d.</p>
14.	<p>a. Indsigelse mod opstilling af vindmøllerne, da disse vil støre mere end dem der er der forvejen. Desuden vil de ødelægge udsigter og se grimme ud.</p> <p>b. Henviser til, at det fremgår, at naboer inden for 6 gange møllehøjde vil blive inddraget i projektet og at alle ejendomme indenfor 10 gange møllehøjde har ret til værditabevurdering af en uvildig ejendomsmægler. Dette er ikke sket. Er utilfreds med ikke på noget tidspunkt at være inddraget i projektet, når bolig ligger indenfor afstand 6 gange møllehøjde.</p>	<p>Ad 14b: Svinkvej 3 ligger mere end 6 gange møllehøjden fra nærmeste nye mølle (1347 m, jf. tabel 3.1 s. 41 i VVM). Kriterierne tager udgangspunkt i afstanden fra de nye møller.</p> <p>Se ad 6a-d.</p> <p>Se ad 14c: Forøgelsen af støjniveauet ved Svinkvej 3 vil være begrænset, men påvirkningen ligger tæt på grænseværdierne.</p>

	<p>c. Er ved de nuværende møller generet af maximum støjniveau, med yderligere møller er boligen ubeboelig. Er blandt de naboer der bliver mest belastet, med yderligere møller kan man ikke bo der.</p>	<p>Beregnet støj før, max: 39,4/42,8 dB(A) og LF-støj 19,7 dB Beregnet støj efter, max: 40,1/43,2 dB(A) og LF-støj 19,9 dB</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
15.	<p>Gør indsigelse mod de planlagte møller med følgende:</p> <p>a. Møllerne er ikke ens med de eksisterende og vil give dårligt harmoni.</p> <p>b. Afstand mellem møller er ikke inden for kommunens egen retningslinjer.</p> <p>c. Møllerne vil blive meget synlige fra villakvarter i Hemmet,</p> <p>d. Der er møller nok i området og en større fraflytning er problematisk.</p> <p>e. Flyvergraven vil blive hårdt belastet og man vil ikke kunne være der for støj.</p>	<p>Ad 15a: Se ad. 3c.</p> <p>Ad 15b: Afstanden mellem møller i Holmen 2 og Holmen 1 er ca. 350 meter, hvilket svarer til den indbyrdes afstand mellem møllerne i begge mølleparker med mindre end 5 % variation. Dette svarer til lokalplanens bestemmelse 5.2: <i>"I hver møllerække skal møllerne placeres med tilnærmelsesvis lige stor afstand. Der må maksimalt være en variation på 5 %. Vindmøllerne skal opstilles i en ubrudt række"</i>.</p> <p>Ad 15e: Oplevelsen af Flyvergraven bliver som at opholde sig midt i mølleparken (VVM s. 77). Det vurderes, at stedet trods dette stadig kan være et udflugtsmål og opleves af besøgende.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet</p>
16.	<p>a. Ideen om flere møller er en dårlig ide, da området i forvejen er hårdt belastet af vindmøller i området.</p> <p>b. Er i forvejen generet af støj og vil med de nye møller, som kommer 500 meter tættere på blive yderligere belastet. Vinklen hvorved støjen kan høres bliver dobbelt så stor og derved vil der blive dobbelt så mange dage hvor støjen kan høres.</p> <p>c. Visuelt vil området nærmest blive overplasteret, det vil komme til at betyde mindre turister.</p> <p>d. Gårde og husene som nedrives er også bekymrende, da det vil affolke området og det punkt er man i forvejen udfordret.</p> <p>e. Mener kommunen tilsyneladende er ligeglad med egne regler om at møller skal være magen til eksisterende.</p>	<p>Ad 16e: Se ad. 3c.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet</p>

	f. Mener at man skal sætte projektet på pause som andre nabokommuner har.	
17.	a. Mener det er en dårlig ide med møllerne. b. Gør det svært at sælge husene, og derved sværere at låne til ombygning og nybygning. c. Møllerne larmer og hører til på havet.	Bemærkningerne indgår i den samlede vurdering af projektet.
18.	Skriver på vegne af ejere af de eksisterende møller på Holmen 1. Påklager den foreslåede etablering af Holmen 2. Har følgende påstande: Parkeffekt a. Gør opmærksom på at etablering af nye møller i sammenhæng vil medføre en negativ "pareffekt" dvs. at indflydelsen og påvirkning af vindkast som møllerne medfører på eksisterende møller. Vurdere at parkeffekten kan medføre en 5-10% reduceres produktion samt yderligere omkostninger til service og hurtigere nedslidning som følge af turbulente vindforhold. b. Vil gerne kvittere for at kommunen planlægger vindmøller hvor det er muligt, men finder det helt antageligt at underløbe ejernes avance (reduktion af produktion og meromkostninger). c. Savner at udvikler eller kommunen kontaktede dem med henblik på at finde en acceptabel ordning, så de ikke blev påført begrænsninger i erhvervsudøvelse en udøvelse. Påpeger, at de betaler til lokalsamfundet og har noteret, at kommunen vil sikre at også nye projekter gør dette. d. Mangler information om hvorledes Holmen 2 vil bidrage til lokalsamfundet. Retskrav e. Der er udenfor enhver tvivl, at der nu bygges ikke blot til gene for eksisterende erhvervsudøvelse men med direkte tab som følge. Mener ikke kommunen kan give tilladelse til et Holmen 2, hvor tab ikke kan undgås for eksisterende virksomhed. Mener ikke Holmen 2 har en væsentlig samfundsmæssig interesse. f. Meddeler kommunen, at de som uforskyldt investorer har investeret i tillid til gældende lokalplan. Anfører, i planprocessen med Holmen 1 blev et projekt, der tilsvare Holmen 2 afvist.	Ad 18a og 18h: I VVM-redegørelsen er der redegjort for påvirkningen af det eksisterende mølles produktion på side 109. Heraf fremgår at de seks eksisterende møller på Holmen som konsekvens af projektforslaget får en gennemsnitlig reduktion på 3-4 %. Afsnittet bygger på oplysninger fra bygherres konsulent. Disse tal afviger fra indsigeres påstand om at parkeffekten er vurderet til at medføre en 5-10 % reduceret produktion. Endvidere oplyser VVM-redegørelsen ikke noget om yderligere omkostninger til service og hurtigere nedslidning som følge af turbulente vindforhold. Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor bedt bygherres konsulent om at kommentere på de nævnte påvirkninger i indsigelsen og holde det op i mod VVM-redegørelsens indhold. Svaret fra bygherres konsulent er vedlagt. Af svaret fremgår i hovedtræk: 1. De 5 møller som indsigere repræsenterer vil jf. beregning fra EMD samlet tabe ca. 2 % i begge alternativer. Gennemsnittet har en spredning fra 4,5 % til under 1 %. 2. De nye møller opstilles i et mønster og afstand, der i forhold til de eksisterende møller overholder de krav, der opstilles af eksempelvis Vestas. 3. Bygherre er ejer af en af de eksisterende møller på Holmen 1. Bygherre er i den forbindelse ikke blevet mødt med krav om ekstra betaling for serviceaftalen fra den nuværende leverandør.

	<p>g. Anfører, at de vil stævne kommunen for tabet, da det er kommunen, der via deres planlægning bærer ansvaret samt at de ikke kunne forudse taget ved investeringen i 2011.</p> <p>Erstatning</p> <p>h. Opfører et erstatningskrav på 11-18 mio kr. Beløbet er opgjort ved en forventet levetid på 20 år for en vindmølle og er sammensat af udgift til forventet ekstra vedligeholdelse samt mindre produktion på 5-10 % som følge af parkeffekt i 13 år. Se opgørelsen i indsigelsen.</p> <p>Afvikling</p> <p>i. Hvis der fås produktionstab på 10% som frygtet vil de eksisterende møller blive urentabel, og følgerne heraf vil være at det vil være økonomisk fornuftigt at nedtage de eksisterende møller med henblik på salg i udlandet.</p> <p>Afrunding</p> <p>j. Har savnet kontakt fra projektudviklere og kommunen for dialog om problemstillingen</p> <p>k. Imødeser initiativer fra kommunens side med henblik på tabsdækning, da de ikke vil acceptere et tab som følge af ny planlægning</p>	<p>4. Elprisen, som bruges til beregningen af økonomisk tab, er ikke retvisende for elmarkedet pt.</p> <p>Administrationen konstaterer således, at der ikke er overensstemmelse mellem det anførte i indsigelsen og de oplysninger der fremgår af VVM-redegørelsens samt af svaret fra bygherre.</p> <p>Administrationen kan ikke på det foreliggende grundlag afgøre hvilke tal og påstande, der er de mest retvisende. Administrationen anbefaler derfor politikerne, at lade begge påstande indgå i vurderingen af sagen.</p> <p>Ad 18e-h og k: Planlægning er som udgangspunkt erstatningfri regulering og Kommunen er ikke forpligtiget til at dække tab som følge af ny planlægning.</p> <p>Der er intet juridisk til hindre for, at byrådet ændrer sin planlægning, hverken indskrænkende eller udvidende, når ændringen i øvrigt er i overensstemmelse med planloven og anden lovgivning. Vurderer kommunen i forbindelse med sagsbehandlingen, at ansøgningen repræsenterer en ønskelig udvikling, kan kommunen beslutte at ændre planlægningen, så den ønskelige udvikling understøttes.</p> <p>Ad 18d: Se pkt. 13.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet</p>
19.	<p>a. Er ikke for eller mod vindmøller, men mener man skal kunne stole på en temaplan for vindmøller. Derfor et klart nej til projektet.</p>	<p>Bemærkningerne indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
20.	<p>a. Gør opmærksom på fejl på side 8 i lokalplanen. Der står at Hemmet by er nærmest samlede bebyggelse, mener det er Nr. Bork by med en kortere afstand iht. til VVM redegørelsen.</p>	<p>Ad 20a: Det er rigtigt, at Nr. Bork mangler i teksten på s. 8 i lokalplanen. Teksten i lokalplanen konsekvensrettes. Nr. Bork</p>

	<p>b. Ligeledes er der fejl i afmærkninger i på kort 3.1 og tabellen 3.1. Mener det giver kommunalbestyrelsen forkert grundlag at vurdere sagen ud fra.</p> <p>c. Ønskelig at visualiseringerne af møller tages med nacellerne fra siden af møllerne, da de fraviger de gamle møller meget, de fleste billeder er taget af møllen foran så man ikke får fornemmelsen af at de er 15 meter højere en de gamle.</p> <p>d. Som udgangspunkt ikke imod møllerne, men er betænkelig ved den tætte placering af møllerne her, og med områdets udvikling og huspriser i fremtiden. Alle statistikker siger at en mølle så tæt på som nabo affolker området</p> <p>e. De eksisterende møller støjer i en afstand af 1900 m og med projektet vil afstanden blive reduceret med 1/3 og tiden med støj blive mere end fordoblet, derfor skal planerne indeholde rigtige oplysninger og billeder.</p>	<p>er nævnt under vindmølleområdets beliggenhed på s. 7 i lokalplanen.</p> <p>Ad 20b: Der er sket en ombytning af bogstavbetegnelserne Z og AA på kort 0.3, 3.1 og 3.2 i VVM-redegørelsen. I tabel 3.1 er benævnelser og afstande korrekte og svarer til de tabeller og kort, der er tilknyttet støj- og skyggeberegningerne.</p> <p>Nærmeste samlede bebyggelse er Nr. Bork.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er 1,038 km til nærmeste del af lokalplanområde 32, Fællesskole i Bork (sportspladsen) samt godt 1,2 km til skolens bygninger og legeplads. Der er ligeledes godt 1,2 km til nærmeste del af boligområdet i Nr.Bork. • Der er 1,646 km til nærmeste del af rammeområdet ved Bork Havn Efterskole. <p>Dette er beskrevet s. 41 i miljørapporten.</p> <p>Ad 20c: Ringkøbing-Skjern Kommune har som praksis, at visualiseringerne udarbejdes, så rotoren er vendt mod beskueren, da møllevingerne fra denne vinkel optager det største areal. I dette tilfælde, hvor nacellerne ikke vil være ens er enkelte visualiseringer udarbejdet, så nacellerne kan ses fra siden. Se visualisering 1 og 5 samt forsiden af miljørapporten. Der er foretaget en vurdering af den visuelle forskel på mølletyperne.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet</p>
21.	<p>a. Mener at den ene halvdel af Nr. Bork By er glemt da man arbejdede med visualiseringsdelen. 6-8 af husene på sønderbyvej har fri udsyn til Holmen 2 når den er opført. Alle husene er opført så der er fri udsyn til møllerne,</p>	<p>Ad 21a: Se ad 24e og 24f.</p> <p>1500 m grænsen (10 gange møllehøjde) er politisk bestemt og ikke nogen garanti for erstatning. Alle kan anmelde værditab</p>

	<p>hvilket bør udløse en udvidelse af 1500m grænsen. Ser ikke huse inden for grænsen med samme problem.</p> <p>b. Hvad angår støj har vi på sønderbyvej med den frie udsyn mere støj end andre i Nr. Bork idet der stort set ingen træer og andet er mellem Holmen og os.</p>	<p>ved Energinet.dk, og anmeldelsesgebyret refunderes ved medhold i krav.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet</p>
22.	<p>a. Imod opsætning af flere møller. Da der allerede er rigelig gene for beboerne i Nr. Bork.</p> <p>b. Der er med mølleprojektet skab splid blandt lokalbefolkningen, og de små sogne har det svært nok i forvejen. Mener at der burde investeres i havvindmøller i stedet for, så møllerne bliver placeret, hvor de ikke er til gene for befolkningen.</p> <p>c. Det er ærgerligt at borgere bliver tvunget til at afhænde deres huse i forbindelse med opsætning af møllerne. I dette tilfælde vil det også gå ud over en lokal virksomhed, og man risikere den flytter over kommunegrænsen, dermed tvinges arbejdspladser ud af kommune, det kaldes afvikling ikke udvikling.</p>	<p>Bemærkningerne indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
23.	<p>a. Opfordrer kraftigt at der stemmes Ja til Holmen 2</p> <p>b. Opførelsen skaber arbejdspladser til lokale entreprenører, byggefirmaer, leverandører og selvfølgelig Vestas og har dermed stor betydning for beskæftigelsen og velstand i lokalområdet, samt skattegrundlag for kommunen.</p> <p>c. Opførelsen skaber indtægter til lokalområdet ved at lokale folk investerer i møllerne og derefter får et afkast. Disse indtægter skaber også et skattegrundlag for kommunen</p> <p>d. De 6 møller skaber et enormt potentiale for udviklingen og fremtiden for Hemmet Sogn, som vi på ingen måde må gå glip af. Argumenterer med, at Hemmet vil få halvdelen af VE-midlerne samt at Hemmet vil få 100.000 kr. årligt i 20 år som de såkaldte fondspenge. Mener penge vil bidrage til øget bosætning.</p>	<p>Bemærkningerne indgår i den samlede vurdering af projektet.</p>
24.	<p>Gør indsigelse mod projektet.</p> <p>Landskabelige forhold</p> <p>a. Skønner at der allerede med den nuværende opstilling er en betydelig påvirkning af kystzonen. Er uenig i VVM-redegørelsens påstand om, at udvidelsen skal se på tværs</p>	<p>Ad 24a:</p> <p>Miljørapporten konstaterer, at mølleparkens linje går på tværs af markante strukturer som kystlinjen og rute 423 (VVM s. 78). Det fremhæves, at udvidelsen sker i retning væk</p>

	<p>af kyststrækningen og at den samlede landskabelige påvirkning derfor kan rummes. Mener at opstillingen får en voldsom påvirkning af den landskabelige oplevelse, særligt fra turistområdet Bork Havn. De mange turister vil med et kig mod NØ få fuldt udsyn til samtlige møller. Mener at udvidelsen også vil blive dominerende fra Ringkøbing Fjord og fra alle andre vinkler. Det vil kun være fra NV at udvidelsen ikke bliver betydelig dominerende.</p> <p>b. Finder det uoplyst om afstanden til Lønborg Hede II overholder generelle afstandsretningslinjer på 28 gange møllehøjden</p> <p>c. Henviser til side 9 i tillæg til kommuneplan. Mener det heraf fremgår tydeligt at en udvidelse vil medføre betydelig landskabelig påvirkning – især i tilfælde af vedtagelse af Lønborg Hede II.</p> <p>d. Hemmets fremtid som et levende sogn synes håbløs med en meget indeklemmt placering mellem vindmølleparker.</p> <p>Landsbyen Nørre Bork</p> <p>e. Mener at påvirkningen af Nr. Bork stort set er uoplyst i VVM-redegørelsen på trods af den korte afstand til projektet. Mener det er en væsentlig mangel i VVM-redegørelsen.</p> <p>f. Mener at opstiller har forsømt at visualisere udvidelsen fra den nordlige del af Nr. Bork.</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommunes retningslinjer – hensynet til det visuelle indtryk af vindmøller.</p> <p>g. Der udtrykkes betænkelighed ved at vedtage lokalplan med så vide rammer, at det er op til ansøger at beslutte, om der skal opstilles vindmøller af type V117 eller V126.</p> <p>h. Udtrykker overordentlig stor betænkelighed ved at give tilladelse vindmøller, der ikke er af samme type, dimensioner, navhøjde eller totalhøjde som de eksisterende.</p> <p>i. Påpeger at vindmøller ikke kræves opstillet med samme indbyrdes afstand, jf. side 30, dog modsat hvad der står side 6, 3. spalte.</p>	<p>fra kysten, og at påvirkningen øges mest i retning mod mere befærdede og tættere befolkede områder ind i landet.</p> <p>Fotopunkter til visualiseringer er valgt som "worst case" i forhold til synlighed eller samspil med udvalgte elementer i landskabet. Foto fra Bork Havn er således taget fra yderste bådebro, idet bygninger vil afskærme udsigten fra andre områder på havnen. Der vil være områder med fri udsigt til møllerne fra havnen, fjorden og fra den nærmeste del af Bork Havn sommerhusområde.</p> <p>Ad 24b: Afstanden mellem Holmen 2 og eksisterende/ansøgte vindmøller på Lønborg Hede er hhv. 4,6 og 4,7 km, hvilket er mere end det vejledende afstandskriterium på 28 gange møllens højde, svarende til 4,2 km.</p> <p>Ad 24c: Kortet side 9 i kommuneplantillægget viser fremtidige støjkonsekvenszoner, hvis Holmen 2 og Lønborg Hede II vedtages. Kortet har ikke til formål at vise landskabelig påvirkning.</p> <p>Kortet viser, at støjkonsekvenszoner for områder til støjfølsom arealanvendelse "smelter sammen", når der kumuleres støjbidrag fra udvidet Holmen, eksisterende Skuldbøl og udvidet Lønborg Hede. Kortet viser, at bekendtgørelsens støjgrænser kan overholdes i forhold til såvel boliger i det åbne land som områder til støjfølsom arealanvendelse.</p> <p>Ad 24e: Der er valgt beregningpunkter fra de nærmeste punkter af Nr. Bork. Når grænseværdierne er overholdt ved disse punkter, er de overholdt for den samlede bebyggelse.</p> <p>Ad 24f:</p>
--	---	---

	<p>j. Gør det gældende, at der bliver tale om markante forskelle i rotationshastigheden på eksisterende møller og påtænkte møller, dette vil virke meget forstyrrende i oplevelsen af vindmøllerne.</p> <p>k. Minder om, at moderne møllers levetid er mindst 30 år og det forstyrrende indtryk skal således tåles i de år.</p> <p>l. Mener at det uomtvisteligt visuelt bliver tale om 2 vindmølleparker, der blot er opstillet i forlængelse af hinanden.</p> <p>Visualiseringer</p> <p>m. Påpeger, at der ikke er frembragt et eneste foto af de eksisterende vindmøller. Finder fremgangsmåden med visualisere eksisterende møller betænkelig. Gør det gældende, at visualiseringerne slører det forhold, at forskellene i mølletyperne V90 og V117 eller V126 bliver meget markante. Har besøgt flere fotopunkter og sammenholdt de eksisterende vindmøller med de visualiserede. Mener ikke visualiseringerne af de eksisterende er retvisende.</p> <p>Støjpåvirkning</p> <p>n. Bemærker at støjpåvirkningen ved begge mølletyper er tæt på grænseværdierne for mange naboejendomme både ved almindelig og lavfrekvent støj. Mener at der er tale om meget markante støjgener og forventer at det vil afføde mange støjklager til Ringkøbing-Skjern Kommune.</p> <p>o. Påpeger, at det er velkendt, at der er igangsat en helbredsundersøgelse af vindmøllers påvirkning af menneskers helbred og sund. Finder det krænkende at man ikke afventer resultatet heraf.</p> <p>EU-dom</p> <p>p. Henviser til dom afsagt af EU-domstolen den 27. oktober 2016 vedr. SMV-direktivet. Gør det gældende at dommen har retskraft i Danmark. Gør det dernæst gældende, at idet dommen er afsagt den 27. oktober 2016 og idet VVM-redegørelsen endnu ikke forelå på dette tidspunkt og idet oplysningen af ansøgningen endnu ikke var tilendebragt er Ringkøbing-Skjern Kommune forpligtet til at iagttage EU-</p>	<p>Visualiseringspunkter er valgt på baggrund af en række hensyn, se tabel 2A s. 121 i VVM. Det er prioriteret at visualisere indsyn over Nr. Bork (dvs. samspillet mellem byen og møllerne) frem for udsigt fra området. Møllernes skala set fra Nr. Bork er sammenlignelig med møllerne vist på visualisering 10 og 13.</p> <p>Ad 24g: Med lokalplanen søges at udnytte områdets potentiale bedst muligt. Bl.a. er lokalplanens formål at sikre en optimal udnyttelse af vindressourcerne i området samt at minimere anlæggets genevirkninger ved nabobeboelser og omgivelser.</p> <p>I VVM-redegørelsen er to forskellige mølletyper. Mølletypen V126 har det største produktionspotentiale, den mindste støjpåvirkning og den største forskellighed fra de eksisterende møller i fht. V117. Møllevalget må derfor bero på en vægtning mellem forskellige parametre.</p> <p>Dette spænd i mulige mølletyper kan indskrænkes, så såfremt det ønskes politisk ved den endelige vedtagelse.</p> <p>Ad 24h: Se ad 3c.</p> <p>Ad 24i: I den sydvestlige række er mølleafstanden ca. 360 m (Holmen 1) og 370 m (Holmen 2). I den nordøstlige række er mølleafstanden ca. 360 m (Holmen 1) og 347 m (Holmen 2). Dette svarer til lokalplanens bestemmelse 5.2: <i>"I hver møllerække skal møllerne placeres med tilnærmelsesvis lige stor afstand. Der må maksimalt være en variation på 5 %. Vindmøllerne skal opstilles i en ubrudt række"</i>. Lokalplanens bestemmelse 5.2 svarer til praksis i andre vindmøllelokalplaner i kommunen. Det vurderes at en variation på 5 % er så lille, at den ikke vil være synbar.</p>
--	---	--

dommens indhold. Er ikke overbevist om at VVM-redegørelsen opfylder krav til en SMV-vurdering som er omtalt i EU dom 27. oktober 2016. Kommunalbestyrelsen opfordres til at oplyse, om det er kommunens opfattelse at krav til SMV-vurdering er opfyldt og hvordan.

Afsluttende

- q. Lokalplanforslaget vil gøre det mere end vanskelig at udvikle Hemmet området, området er allerede afmattet af eksisterende møller. Opstilling af yderligere møller vil intensivere affolkningen.

Ad 24j:
Se ad. 5c.

Ad 24l:
Der er synlige forskelle på Holmen 1 og Holmen 2 på flere parametre: totalhøjde, harmoniforhold, nacelle, logo, rotationshastighed. Samtidig er der taget højde for bedst mulig indpasning af de nye møller i fht. møllernes samlede opstillingsmønster. Det er vurderet, at de to møllegrupper trods de synlige forskelle overordnet set vil opleves som en samlet park. Der er tale om et kompromis blandt forskellige hensyn (målsætninger for produktion og æstetiske hensyn). Gennemførelse af projektet kræver en undtagelse fra kommuneplanens retningslinje 13.

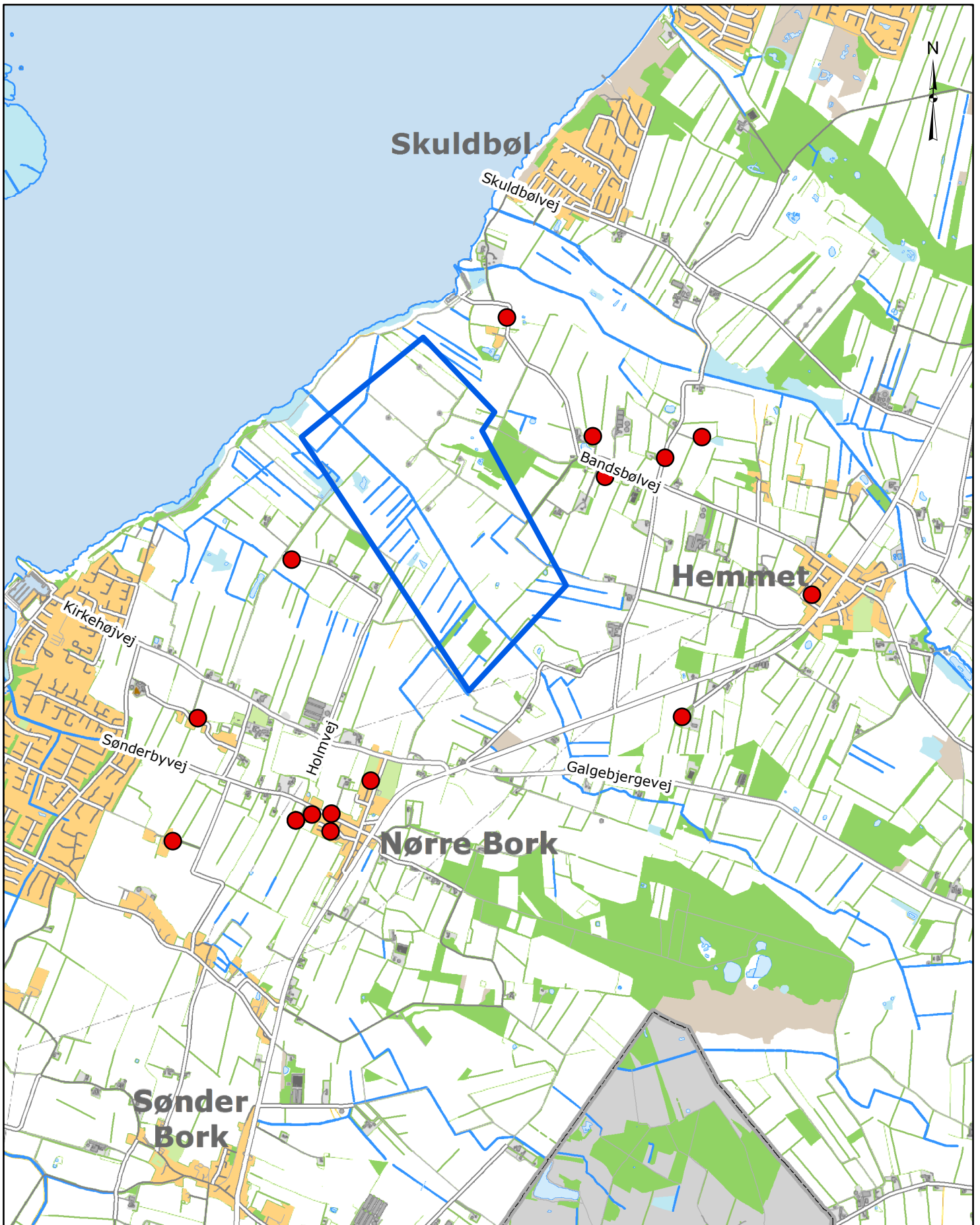
Ad 24m:
Hensigten med at visualisere såvel eksisterende som nye møller er netop at kunne vise og vurdere forskellen på møllerne og møllernes samlede påvirkning af landskabet under forhold med god sigtbarhed og med møllernes rotor drejet mod beskueren.

Alternativet ville være fotos med varierende belysning og rotorretning af eksisterende møller. Hvis nye møller skulle visualiseres tilsvarende, ville de fremstå mere realistisk men mindre synlige/kontrastfulde end vist på miljørapportens visualiseringer. Dette er forsøgt i de første udkast til visualiseringer, men blev fravalgt i overensstemmelse med almindelig praksis for udarbejdelse af visualiseringer.

Enkelte af de viste visualiseringer i miljørapporten (visualisering 1, 2 og 5) anvender som nævnt s. 119 i VVM foto af eksisterende møller, og det samme er tilfældet med rapportens forsidebillede. Forsidebilledet kan sammenlignes med visualisering 9 s. 158-159 i VVM).

Desuden er der fotos af eksisterende vindmøller i rapporten, f.eks. s. 5 og s. 97.

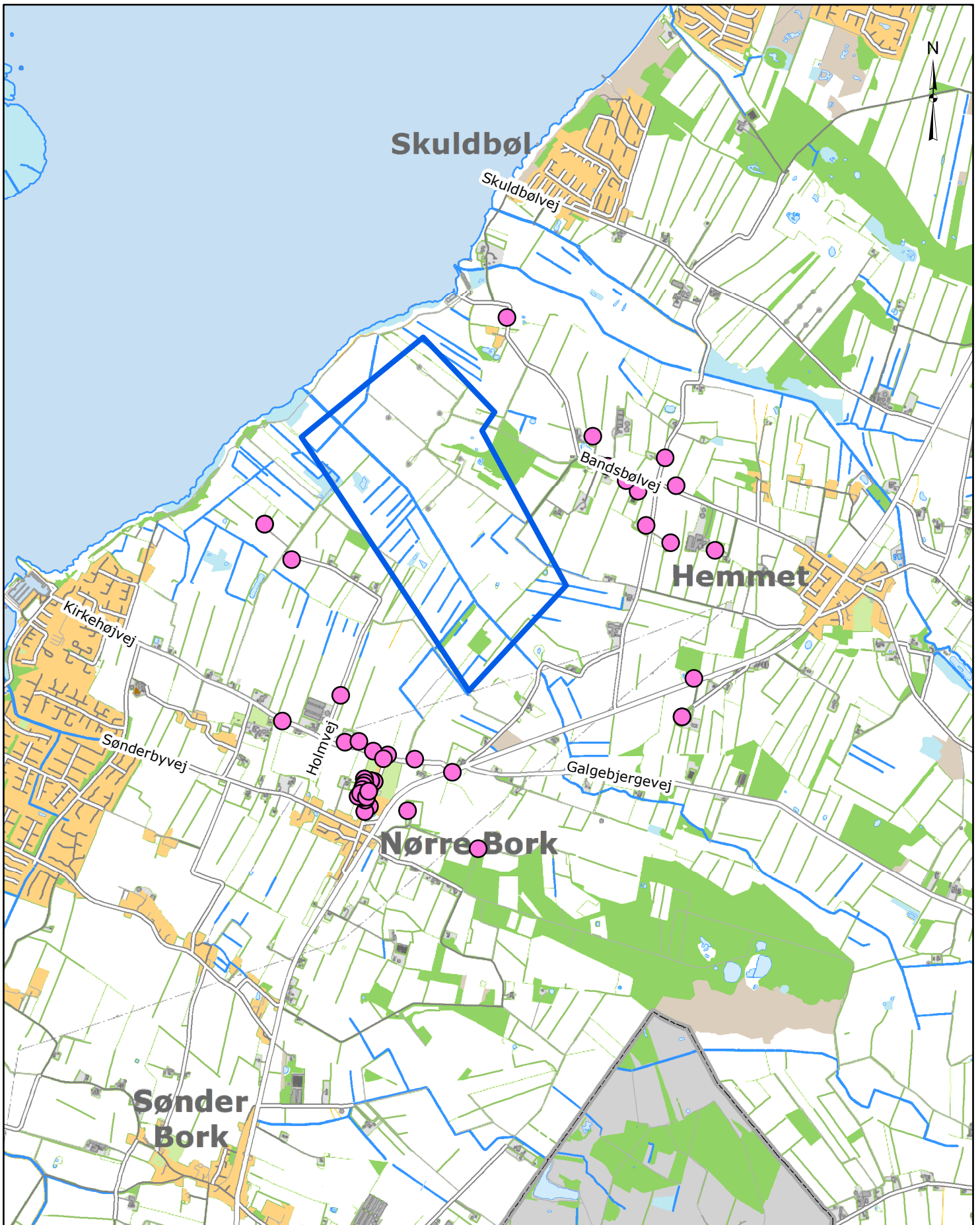
		<p>Ad 24o: Se ad 10k.</p> <p>Ad 24p: Se ad. 7i.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet</p>
25.	<p>Underskriftsindsamling underskrevet af xx personer fra xx husstande.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Henviser til byrådets beslutning den 18. november 2014 omkring kriterier for opstilling af nye vindmøller punkt 3. Gør som naboer inden for 10 gange møllehøjde gældende at de ønsker en værditabsvurdering foretaget af uvildig ejendomsmægler udpeget af Mæglernes Brancheforening inden projektets eventuelle godkendelse. b. Mener ikke at tilbuddet om at betale taksationskommissionens gebyr opfylder punkt 3, da de ønsker at kende værditabet før en høring, således de har mulighed for at forholde sig til det. c. Mener ikke projektet lever op til byrådets kriterier og ønsker derfor projektet afvist eller sat på standby indtil naboerne kender deres værditab. 	<p>Ad 25: Se ad. 6a-d.</p> <p>Øvrige bemærkninger indgår i den samlede vurdering af projektet</p>

Signaturforklaring

- Indsigere
- Rammeområde_Holmen ny

 <p>Ringkøbing-Skjern Kommune Land, By og Kultur</p>	<p>Smed Sørensens Vej 1 6950 Ringkøbing Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk</p>
<p>Vedr.: Holmen Indsigere</p>	
<p>Dato: 30-05-2017</p>	
<p>Målförhold: 1:36.245</p>	
<p>Sagsbeh.: VIVSV</p>	
<p>© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune Kortet må alene anv. iflg. aftale med Ringkøbing-Skjern Kommune Matrikelkort er kun til oversigtsmæssig brug</p>	

Signaturforklaring

- Underskriftindsamling
- Rammeområde_Holmen ny

 Ringkøbing-Skjern Kommune Land, By og Kultur	Smed Sørensens Vej 1 6950 Ringkøbing Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk	
	Vedr.: Holmen Underskriftindsamling	
Dato:	30-05-2017	© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune Kortet må alene anv. iflg. aftale med Ringkøbing-Skjern Kommune Matrikelkort er kun til oversigtsmæssig brug
Målførhold:	1:36.245	

Vindmøller på Holmen 2

- opfyldelse af kriterier for vindmølleprojekter i Ringkøbing-Skjern Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommune har politisk vedtaget nogle kriterier, som udtrykker en særlig forventning til ansøgere på vindmølleprojekter. Vindmølledrift I/S har valgt at imødekomme kravene på flg. måde:

1. Afstandskravet fra vindmøllen til beboelse er 4 gange møllens højde.

Kriteriet er opfyldt. 3 beboelser inden for 4 gange møllehøjden er opkøbt til nedlæggelse, og desuden er der opkøbt to beboelser tæt på afstandskravet, som vil blive nedlagt ved projektets gennemførelse.

2. Den lokale opbakning inden for en afstand på 6 gange møllens højde vil blive inddraget i den samlede vurdering af projektet.

Der er indgået aftaler om frivilligt forlig med alle naboer inden for 6 gange møllehøjden. Naboer inden for 6 gange møllehøjden = 900 meter er desuden blevet tilbudt ejerskab af én hel mølle på købsvilkår, der svarer til VE-lovens køberetsordning.

Naboer inden for 1000 meter samt Holmvej 1 og Holmvej 10 er blevet tilbudt ejerskab af én hel mølle.

Alle naboer har mulighed for ejerskab til kostpris via VE-lovens køberetsordning.

3. Alle ejendomme inden for en afstand på 10 gange møllens højde har ret til at få foretaget en værditabsvurdering, som foretages af en uvildig ejendomsmægler udpeget af Mæglerenes Brancheforening. Værditabsvurderingen ligger til grund for den efterfølgende fastsættelse af det værditab, som mølleprojektet udløser over på ejeren af de pågældende ejendomme.

Vindmølledrift I/S har tilbudt at betale gebyret på 4000 kr for værditabsanmeldelse via Taksationsmyndigheden for boligejere mellem 6 og 10 gange møllehøjden. Denne løsning bruger VE-lovens fremgangsmåde, og der foreligger dermed nogle klare krav til proces og materiale, der skal sikre et fyldestgørende vurderingsgrundlag og en ensartet behandling af alle anmeldere. Denne løsning sikrer desuden naboerne en sanktionsmulighed imod mølleopstiller, idet efterlevelse af Taksationsmyndighedens krav er en forudsætning for udbetaling af pristillæg i hht. VE-loven. Anmeldelsesfristen er udløbet, og Vindmølledrift I/S har modtaget en opgørelse over anmeldelser fra Energinet.dk.

Vindmølledrift I/S har desuden tilbudt boligejere mellem 6 og 10 gange møllehøjden en mæglervurdering foretaget af en uvildig ejendomsmægler udpeget af Mæglerenes Brancheforening. Anmeldelsesfristen er udløbet, og anmelderne har fået tilsendt et kvitteringsbrev via Lemvigegnens Landboforening. Vindmølledrift I/S har igangsat udpegning af en uvildig ejendomsmægler via Dansk Ejendomsmæglerforening. Når kommunen har taget endelig politisk stilling til projektet, vil anmelderne blive kontaktet af den udpegede ejendomsmægler om tidspunktet og selve vurderingsforretningens gennemførelse på ejendommen. Fremgangsmåden for vurderingsforretningen bliver fastlagt af den/de udpegede ejendomsmægler(e).

Der blev orienteret om værditabsordningen og den særlige ordning på det offentlige møde i Hemmet d. 15. marts 2017. Efterfølgende blev der udsendt et informationsbrev med kortmateriale til alle boligejere inden for 6 - 10 gange møllehøjden. Primo maj blev udsendt et supplerende informationsbrev med tilbud om mulighed for en mæglervurdering, jf. kommunens bestemmelse herom.

Projektet har modtaget værditabsanmeldelser efter begge ordninger - omtrent lige mange på hver. Selve vurderingerne vil blive foretaget, når der foreligger et vedtaget plangrundlag for projektet.

4. Afstandskravet til andre mølleparker fastsættes individuelt ud fra det samlede æstetiske udtryk – dog således at afstanden vurderes ud fra et vejledende kriterium på 28 gange møllens højde.

Afstanden mellem de nærmeste møller i Holmen 1 og Holmen 2 er ca. 350 meter, hvilket svarer til den indbyrdes afstand mellem møllerne i begge mølleparker med mindre end 5 % variation. Dette svarer ligeledes til lokalplanens bestemmelse 5.2: "I hver møllerække skal møllerne placeres med tilnærmelsesvis lige stor afstand. Der må maksimalt være en variation på 5 %. Vindmøllerne skal opstilles i en ubrudt række". Det er i miljørapporten for projektet undersøgt og vurderet, at møllerne på Holmen 1 og Holmen 2 overordnet set vil opleves som én sammenhængende vindmøllepark, dog med en visuelt lidt svagere sammenhæng ved opstilling af V126 end ved opstilling af V117. Uanset møllevælg er der tale om samme opstillingsmønster; et symmetrisk opbygget samlet anlæg med to parallelle møllerækker.

Afstanden mellem Holmen 2 og de eksisterende samt ansøgte vindmøller på Lønborg Hede er 4,6 km og dermed større end det vejledende afstandskriterium på 28 gange møllens højde, der svarer til 4,2 km.

Afstanden mellem Holmen 2 og de eksisterende vindmøller ved Skuldbøl er 2,5 km.

Det er i miljørapporten undersøgt og vurderet, at samspillet mellem møllegrupperne er landskabeligt ubetænkeligt.

5. Ved politisk godkendelse af vindmølleprojektet inddrages projektets evne til at udvikle lokalområdet.

Vindmølle drift I/S vil bidrage med et årligt økonomisk tilskud på 200.000 kr. til lokalområdet i møllernes driftstid. Beløbet deles ligeligt mellem Hemmet Sogneforening og Bork for Land og By og er målrettet til udvikling af det kulturelle og sociale liv i sognene efter foreningernes skøn. Skulle en mølle permanent ophøre med produktion, reduceres beløbet med 1/6-del af beløbet.

6. Alle borgere/ejendomsjere inden for 10 gange møllens højde skal inddrages ved en direkte invitation til et informationsmøde. Øvrige interesserede skal inddrages via annoncering af det pågældende informationsmøde.

Alle borgere/ejendomsjere inden for 10 gange møllens højde blev direkte inviteret til informationsmødet om nye vindmøller på Holmen i debatfasen d. 6. september 2016. Mødet blev desuden annonceret i aviser samt i projektets debatoplæg. Alle borgere var inviteret til det offentlige møde i høringsfasen d. 15. marts 2017.

Med venlig hilsen

Vindmølle drift I/S
Bent Anker Rasmussen

bent.anker@rasmussen.mail.dk

Fra: Lotte S. Nielsen <lsn@lemvig-landbo.dk>
Sendt: 11. maj 2017 12:56
Til: Jeanette Jeppesen
Emne: SV: Anmodning om kommentarer til indsigelse fra ejere af eksisterende møller

Kommentarer til høringsvar fra eksisterende mølleejere

1. Parkeffekt

- a. Holmen 1 består af 6 vindmøller, hvoraf Bent A. Rasmussen ejer én. Denne mølle vil være den mest påvirkede i forhold til produktion, da den står som nærmeste vindmølle til Holmen 2 i den vestlige række, og dermed som "nabo" til to af de nye møller. Det betyder, at ansøgers egen mølle jf. EMD's beregninger udsættes for den største andel af parktabet.
- b. De 5 øvrige møller i Holmen 1 vil jf. samme beregning fra EMD samlet tabe ca. 2 % i begge alternativer. Dette gennemsnit har en spredning fra 4,5 % til under 1%.
- c. Vi har følgende kommentarer til påstanden om forventede øgede udgifter på møllerne i Holmen 1 til service pga. af turbulente vindforhold forårsaget af Holmen 2:
 - i. Møllerne i Holmen 2 placeres i samme mønster som de eksisterende vindmøller i Holmen 1, og afstanden mellem nye og eksisterende møller er mindst 347 meter. Dette svarer til 3,85 gange rotordiameteren på V90 eller 2,75 gange rotordiameteren på V126, hvilket fint overholder de krav, der opstilles af eksempelvis Vestas.
 - ii. De nye vindmøller i Holmen 2 vil være dækket af en lang serviceaftale, hvilket også er gældende for Holmen 1. Bent A. Rasmussen er ikke blevet mødt med krav om ekstra betaling for denne serviceaftale fra den nuværende serviceleverandør på Holmen 1 på ansøgers egen vindmølle.

2. Retskrav

- a. Området, hvor Holmen 2 udbygges, har siden Temaplan for vindmøller fra 2009 været rammeudpeget til vindmølleområde i kommuneplanen. Det er ikke nyt, at RKSK har ønsket udvidelse af eksisterende vindmølleparker, hvor dette var muligt.

3. Erstatning

- a. Ifølge VE-loven gives værditabserstatning kun til beboelsesejendomme og ikke fast ejendom, som en vindmølle bliver betragtet som i almindelighed. Dette betyder i dansk praksis, at ingen kan eje vinden, og at man dermed ikke kan få erstatning, fordi nye møller reducerer vinden for eksisterende møller.
- b. Den reelt opnåede produktion på Holmen 1 har hidtil afvejet positivt fra den beregnede produktion, som investorerne blev stillet i udsigt af projektudviklerne. Denne positive erfaring om vindenergien er ikke nævnt!
- c. Elprisen, som bruges til beregningen af økonomisk tab, er ikke retningsvisende for elmarkedet pt.

4. Afvikling

Vindmølle drift I/S har på offentligt møde samt i høringsvar orienteret om projektets økonomiske bidrag til lokalområdet.

Med venlig hilsen

Lotte Stilling Nielsen

Miljørådgiver

Tlf. 9663 0556 Mobil: 4018 2554

Mail: lsn@lemvig-landbo.dk

Fra: Jeanette Jeppesen [<mailto:jeanette.jeppesen@rksk.dk>]
Sendt: 8. maj 2017 15:39
Til: Lotte S. Nielsen
Cc: Juliane Løndahl Jensen
Emne: Anmodning om kommentarer til indsigelse fra ejere af eksisterende møller

Hej

Ringkøbing-Skjern Kommune har modtaget vedlagte indsigelse fra ejerne af de eksisterende vindmøller på Holmen.

Vi er ved at behandle indsigelsen og i den forbindelse vil vi anmode jer om at kommentere på indsigelsen. Særligt vil vi gerne, at I forholder jeg til følgende:

I indsigelsen er anført:

"Det er vurderet, at parkeffekten kan medfører en 5-10 % reduceret produktion samt yderligere omkostninger til service og hurtigere nedslidning som følge af turbulente vindforhold".

Dette er der fulgt op i afsnit 3, hvor der er sat beløb på.

I VVM-redegørelsen er der redegjort for påvirkningen af eksisterende møller.

I bedes kommentere på de nævnte påvirkninger i indsigelsen og holde det op i mod VVM-redegørelsens indhold.

På grund af den stramme tidsplan, vil jeg gerne have en tilbagemelding fra Jer i denne uge. Hvis I har spørgsmål, er I velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Jeanette Jeppesen
Planlægger
Land, By og Kultur
Planlægning

Direkte tlf.: +45 9974 1256
E-mail: jeanette.jeppesen@rksk.dk

Ringkøbing-Skjern Kommune
Tfl. 99741515
Hjemmeside www.rksk.dk

